

Gyülekezeti modellek, programelemek az önkéntesség jegyében

LEGYETEK FELKIÁLTÓJELLÉ!

Gyülekezeti modellek, programelemek
az önkéntesség jegyében

Magyar
Református Szeretetszolgálat

Budapest, 2011

Összeállította: *Czibere Károly,*
Ferenczi Zoltán,
Dr. Siba Balázs,
Vad Lilla

Megjelent az Önkéntesség Európai Éve alkalmából,
az Európai Unió Tanácsa magyar elnökségének évében,
a Magyarországi Református Egyház közreműködésével

Kiadó: Magyar Református Szeretetszolgálat
H–1146 Budapest, Hungária krt. 200.
www.jobbadni.hu
Grafika és tipográfia: Mikáczó Kamilla
Fotók: a gyülekezetek archívumai
Nyomda: Litográfia Kft., Debrecen
ISBN 978-963-08-0788-3

Tartalom

Előszó *7*

Dr. Gaál Sándor
Közösség és önkéntesség – az önkéntesség teológiai gyökerei *9*

Modellértékű programok

Méntelek-Hetényegyháza Református Társegyházközség
„Egy kis gyülekezet, amely élni akar" *19*

Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség
Önkéntes szolgálatok a Debrecen-Nagytemplomi Gyülekezetben *35*

Budai Református Egyházközség
Budai diakóniai modell – diakóniaháló Budán
Névtelen Segítő Kezek karitatív program (1. rész) *45*
Missziói modellek a Budai gyülekezetben (2. rész) *52*

Programelemek

Budapest Külső-Kelenföldi Református Egyházközség
Mentorprogram az ifjúsági munkában *63*

Budapest-Rákosligeti Református Egyházközség
Professzionális önkéntesek a lelkigondozásban *75*

Újpest-Belsővárosi Református Egyházközség
Zenés irodalmi est az Újpest-Belsővárosi Gyülekezetben *81*

Dunavarsány-Délegyházi Református Egyházközség
Közösségépítés az egyházközségben és azon túl *93*

Kecskeméti Református Egyházközség
Szeretet-hét *99*

Dadi Református Egyházközség
Képeslapkészítés a dadi református gyülekezetben *107*

Képzésprogramok

Beregszászi Református Egyházközség
Önkéntes ifjúsági munkatársképzés Beregszászban *113*

Tisztelt Olvasó! Kedves Egyháztagunk!

A Magyarországi Református Egyházban az előttünk álló esztendőben Pál korinthusiakhoz intézett szavaiból a „Krisztusért követségben" kifejezés lesz a vezérfonal. A páli üzenet jól kifejezi mindazt, aminek 2011-ben és mindenkor a református egyház tevékenységének az alapját kell jelentenie: a biblikus alapozottságot, Jézus Krisztus középpontba helyezését, mint a legfőbb reformátori gondolatot és a módot, a kérést közvetítő követséget.

Ilyenné szeretnénk formálni, ebben szeretnénk megerősíteni a gyülekezeteket is. Legyen meg bennük az a fajta hívás és nyitottság, hogy tiszteletben tartva fiatalok, idősek, gondokkal küszködők, betegek sajátosságait, olyan légkört teremtsenek egymást közt, hogy az emberek önként és szabadon tudják mondani, jó ide tartozni. Kívánom, hogy 2011 legyen a mi egymásra találásunk története. Az esztendő, amikor fel tudjuk fedezni egymást, egymás gyülekezetét: egy könnyebb helyzetben lévő egy nehezebb helyzetben lévőt, az egymásra figyelő intézményi hálózatot.

Egyházunkban nagy hagyományai van az Isten iránti hálából fakadó, belső indíttatású önkéntes szolgálatnak, és a jövőben fontos, hogy közösségeinknek erre a kincsére és erejére tudatosabban figyeljünk. Ennek fényében a Magyar Református Szeretetszolgálat pályázatot hirdetett *Jól működő önkéntes gyakorlatok gyülekezetünkben* címmel, melyre több tucat pályamű érkezett be. Jelen kötetben tíz írást ismertetünk ezek közül. A bemutatottakon túl, Istennek hála, számtalan jó gyakorlat működik még egyházunkban, legyen ez a kötet egy kis ízelítő ezekből, 2011-ben, az Önkéntesség Európai Évében.

Remélem, ez a kötet is hozzájárul ahhoz, hogy a szolgálat örömét és felelősségét minél többen magukénak érezzék, vállaljanak feladatot a közösségért.

Dr. Bölcskei Gusztáv
püspök,
a Zsinat lelkészi elnöke

Dr. Gaál Sándor

Közösség és önkéntesség – az önkéntesség teológiai gyökerei[1]

Az élni akaró egyház ismételten szemben találja magát a közösség fogalmának újraértelmezésével, s azon munkálkodik, hogy a közösséggyakorlás területén valamiképpen elevenség támadjon.

A történelmi egyházaknak a történelmiségükből fakadóan erősen kiépített hivatalos szervezeti rendje áll fenn. Ez a rend eredetileg az élet és életszerűség szolgálatára hivatott, de bizonyos idő után ez a hivatalos keret akár egyenes akadályává is válhat az élet természetéből való fejlődésének. Mai vizsgálódásunk során megállapíthatjuk, hogy így lett. Több ponton így van ez ma. E megállapítást súlyozza az, hogy az egyház természete szerint missziói,[2] vagyis állandósult küldetése nyomán újabb és újabb területeken kell megjelennie. A szintén természetéhez tartozó nemzedékváltás miatt folyamatosan újabb és újabb embereket kell, hogy elérjen az evangéliummal. Ez az elérés a korábbi századokban jelentős mértékben támaszkodhatott a nemzedékeken átívelő tradícióra. Mára azonban sok ponton a társadalom tradíciótisztelete alapjaiban sérült meg és ez a korábban járt út nem él, nem automatizmus, így az egyház üzenete leginkább az újra és újra való felkeresés, megkeresés útján valósulhat meg.

Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy az egyház egyébként szükséges hivatalos szolgái aligha képesek az emberi határok, korlátok miatt ezt beteljesíteni.

A keresztyén egyház történelmének valamennyi korszakában, amikor teológiai megfontolásból, hatalmi stabilizációból vagy a társadalom diktálta ideológiai kényszer miatt csak a hivatalos szolgák vállára nehezedett, s csak az ő vállukon maradt az egyház ügye, a misszió, akkor az egyház törvényszerűen elgyengült: identitásában és küldetése teljesítésében szemmel láthatóan meghanyatlott korszak köszöntött rá.

[1] Az előadás elhangzott a MRE Zsinata Ifjúsági Osztálya által szervett konferencián 2008. 06. 16-án Budapesten

[2] Bütösi János: Három haza szolgálatában. Budapest, 1999., 169.

Ezt állapíthatjuk meg a reformációt megelőző századra nézve is. Bár hatalmi helyzetét tekintve nincs mélyponton a korabeli egyház, de teológiai értelemben messze sodródott eredeti küldetésétől.

Ekként talál rá újra a reformáció az *egyetemes papság* bibliai elvére, amely a keresztyén egyház alakulásának századában gyönyörűen követhetően jelen van.

Így érkeztünk el témánk egyik gyökeréhez, hiszen a keresztyén egyház eredetében az újszövetségi iratokat szem előtt tartva: a karizmák alapján szerveződő és a szolgálatokból élő közösség.

A szolgálatot végzők felhatalmazásának, megbízatásának alapja nem származási előjog, nem a társadalomban jogosan vagy anélkül megszerzett rang, hanem az a képesítés, amely Isten karizmaajándékozására épül fel. Így lesznek igehirdetők, diakónusok, gyülekezetet vezető presbiterek, akik nem egyszerűen koruk miatt vének, hanem hitbeli elkötelezettségük, bizonyított hitvallásosságuk miatt gyülekezet-, majd egyházkormányzásra alkalmas vezetők.

Ezzel megállapíthatjuk, hogy az egyház léte kockáztatása nélkül egyetlen korban, így jelen korunkban sem mondhat le a tagjai számára Isten által kiosztott kegyelmi ajándékok komolyan vételéről, szolgálatba állításáról. Egyházi küldetésük nemcsak a hivatalos egyházi szolgáknak van, hanem a teljes gyülekezetnek, az egyház minden tagjának.[3] A sokat emlegetett, de annál kevésbé megvalósított, a gyakorlati életben leginkább akadályba ütköző *egyetemes papság* elvének, mint teológiai alapként kell a valóság talajára kerülnie. Különösen akkor, amikor a munkamezőre tekintünk, amely a rájuk bízott ajándékok miatt az Isten fiaira sóvárogva váró világ. Ennek összefüggésében tárgyaljuk az önkéntesség kérdését.

Ha körbenézünk, azt a különleges megállapítást kell tennünk, hogy egyszerre munkaerőhiányban szenved az egyház, ugyanakkor Isten által ráruházott adottságából fakadóan munkaerőtöbblete is van. Oldjuk fel ezt az ellentmondást!

S kezdjük most a megállapítás második felével, a munkaerőtöbblettel! Hogyan kell ezt értenünk? Az egyház fentebb említett természetéből fakadóan nem egyszerűen egy nonprofit civil társadalmi szerveződés, hanem a szentek közössége

[3] A. Noordegraaf, Vijf broden en twee vissen. Missionair gemeentezijn in een (post) moderne samenleving. 1998. Zoetermeer 168.

– *communio sanctorum.* Erre nézve találunk eligazítást a Heidelbergi Káté 55. kérdés-feleletében.

„Mit értesz a »szentek egyességén?« – Először, hogy minden egyes hívő, mint tag, az Úr Jézus Krisztusnak, minden ő javainak és ajándékainak osztályrészese. Továbbá, hogy ki-ki kötelességének ismerje, hogy Istentől nyert ajándékait készséggel és örömmel a többi tag javára és üdvösségére fordítsa."

A káté egy egymástól elválaszthatatlan egységben adja elénk a közösség lényegét. Az első részben egy *megállapítás,* a másodikban pedig egy *elkötelezés* olvasható.

A megállapítás arra vonatkozik, hogy Isten megajándékozottjai vagyunk, s ez az első ajándékozás kétséget kizáróan Isten dolga. Ez a tényközlés az az indicativus, amelynek elsődleges következménye az, hogy a megajándékozott személyek az Ő „kincstárából" kaptak részt egyénenként. De a megajándékozottság nem egyszerűen egy individuális örömig hat, hanem összekapcsoló ereje van. A közösség alaplépése az, hogy a részesedésben, a részesedés által közösségünk alakul egymással. Az egy forrásból való tápláltatás nemcsak az élményszerűség szintjén jelenik meg, hanem az emberi egzisztencia legmélyebb barázdáit is megérinti. Azért, mert az Isten általi megajándékozottság tárgya és minősége felülmúlhatatlan, hiszen ez az ember üdvössége. Ez adja meg az ember szabadságát és biztonságát.[4]

Az egyénileg elfogadott ajándék velejárója, hogy azt mások is kapták – ha nem is ugyanazt és ugyanolyan mértékben. Ez teremt közösséghelyzetet közöttünk, emberek között. A részesedés különleges titka tehát az, hogy egymás nélkül nem nyerhető el az ajándék, és nem élvezhető.

Ebből az *indicativusból* jön aztán az az *imperativus,* amelyik az elkötelezést adja, s ez a mi dolgunk. Az eredeti hitvallási szöveg értelmében ennek megvalósulása úgy jön létre, hogy az Isten ajándékában részesültek egymással a kölcsönös közlés, kommunikáció viszonylatába kerülnek, s ebben állnak.

A kettő nemcsak logikailag egymást megelőző, egymást követő összefüggésben van, hanem olyan, az ajándékozó által teremtett közösségben, hogy a tagok javaikat úgyannyira egymás javára használják, mint amit egymás nélkül el sem nyerhetnek.

[4] Victor János: A „közösség" a református teológiában. In.Református Egyház 1950.8.6.

Az első, az Isten ajándéka, *misztikum,* míg a másik az általunk megvalósuló *praktikum.* De a kettő egységben adja a keresztyén gyülekezetközösség valóságát. Ez az alapja a keresztyén egyházban élő tagok önkéntességének. Az Isten általi megajándékozottság, a Krisztus-szabadítás, mert ez a szabadság nem egyszerűen megköti, hanem felszabadítja energiáinkat, és megadja az önkéntesség motivációját. Megállapíthatjuk, hogy ebben más a keresztyén önkéntesség motivációja az egyébként tiszteletre méltó és méltányolandó egyéb önkéntes felajánlkozáshoz képest.

Egy olyan Isten áll a keresztyén egyház, benne az igazi hittudatos keresztyén gyülekezetek és benne a hitvallásos keresztyén gyülekezetek mögött, aki maga is „önkéntes Isten".

Krisztus önként vállalta magára a mi megváltásunkat, s ennek az önmagát önként értünk adó Istennek a puszta megismerése tesz alkalmassá és késszé arra, hogy nem is csak az egyház zárt közösségében, hanem a világ iránt érzett felelősségünk vonatkozásában is megjelenjünk. Így túlzás nélkül megáll eredeti állításunk, és számszerűleg önmagunkat mérlegelve, azt kell megállapítanunk, hogy munkaerőtöbbletünk van, az kell, hogy legyen, mert ahány valóban keresztyén, annyi önkéntes, annyi valamilyen karizmával: kézügyességgel, szevezőkészséggel, nagy vagyonnal, kreativitással, művészi készséggel, átlagon felüli szívességgel, vendégszeretettel és sok más kegyelmi ajándékkal megáldott ember húzódik meg sorainkban.

Amennyiben ez így elfogadható, akkor jogos az a kérdés: hol van a hiba?

Mi az oka annak, hogy kiinduló állításunk első felét mégis legyőzi mindennapos tapasztalatunk, és mégis csak helyt kell adnunk állításunk második részének: munkaerőhiányban szenvedünk!

Ezen a ponton csak úgy juthatunk előre, hogy állításunknak nem az igazát feszegetjük, hanem sokkal inkább azokat az akadályokat kell felismernünk és eltávolítanunk, amelyek útjában állnak annak, hogy az egyház az Istentől való eredete és természete szerint a benne rejlő nagy önkéntes kapacitását felszabadíthassa.

Lássunk hát néhányat az akadályok közül!

– A 19. századi evangelizációs mozgalmak egyik felismerése az önkéntesség elve volt. Erre alapozva indultak az evangéliumhirdetésnek nagy világméretű mozgalmak.[5] Nem más ez, mint a spiritualitás és önkéntesség egybetartozásának ténye. A lelki megújulásoknak egyfelől előfeltétele, másrészt pedig közvetlen következménye az önkéntesség gondolatának és gyakorlatának felvirágzása. Nem elég felébreszteni, Krisztus-követésre serkenti az egyházon belül, de szolgálatra kell hívni, és szolgálatba kell állítani. Ugyanakkor arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy a spirituális elevenedés nélkül önkéntességről nem sokáig szólhatunk,[6] mert a szolgálat még az egyház szentté nyilvánított falain belül is egzisztenciateremtéssé silányulhat.
– Közvetlen történelmi meghatározottságunkban is akadályt kell, hogy felfedezzünk. Magyarországon a szocialista társadalmi rend az egyházi életre és szervezetre kihatóan okozott deformációt. A lázas ifjúság szabadelvűségre jutásával meghitt, ravasz elkötelezésbe sorolta az embereket: a kommunista szombat, a kötelező társadalmi munka kezdeti varázsa után mindinkább béklyóként rögzült az emberek tudatában, s társadalmi, munkahelyi vonatkozásban az önkéntes munka csapdájába senki nem akart már belelépni. Tehát aki erre kényszerült, az sokkal inkább a kárvallottság érzésével, mintsem a szabad önfeláldozás indulatával teljesített. A *„fogjuk meg és vigyétek"* antikultúra mélyen rögzült kollektív társadalmi tudatunkban. Ez aztán a széles társadalmi rétegekre kiterjedő, az önkéntesség kultúrájának sérült állapotát idézte elő.
– Az akadályok sorában azért találunk belső egyházi torzulásokat is. Például a *szolgáltató* egyház képének és formájának kialakulása nem kedvez a fentebb említett, s az egyház eredeti természetéből fakadó működésének. A népegyházi keret tarthatatlansága azt is jelenti, hogy egy megváltozott társadalmi helyzetben, s a fogyasztói társadalom kialakulásával az egyházhoz névlegesen tartozók, vagy az egyháznak csak egy-egy szolgáltatását kihasználók mint vásárlók jelennek meg. S mint ilyenek, korrekt adok-veszek marketingszabályok szerint „fogyasztanak"

[5] David J.Bosch: Paradigmaváltások a misszió teológiájában. Budapest, 2005., 301–307.

[6] W. Van Vlastuin: Revival. 1998., Trowbridge, 103.

– tehát nem elfogadnak, hanem fizetnek és ennek fejében kért szolgáltatást veszneknek igénybe. Ők nem értik, nem igénylik az önkéntesség teológiáját, következésképpen nem is jelentenek potenciális erőt az önkéntesség mezején. A piaci normák mentén szerveződő vagy megmaradó egyházképben nincs igazán helye az önkéntesség gondolatának és nincs tere az önkéntesség gyakorlatának sem. Itt az elvégzett és kifizetett munka, szolgáltatásszemlélet az uralkodó.
– Még egy belső akadályt említsük meg. Az elmúlt időszakban meglehetősen sokat hallottunk a *lelkészcentrikusságról,* s ennek sokféle teológiai és gyakorlati értékelése történt meg. Ehhez képest azonban kevés pozitív elmozdulás valósult meg.

A lelkészcentrikusság kialakulásának gyakorlati okaira itt, ezen a helyen nem térhetünk ki, de mint valóságos, az önkéntesség gyakorlásának útjában álló akadályt meg kell említenünk.

A csak egy ember által elvégzett munka egy ember mennyiségű lehet, így ha nem segítünk az egyetemes papság elve szerint az egyház tagjainak saját kegyelmi ajándékuk feltárásában, illetve azok szolgálatba állításában, akkor jelen történelmi egyházi keretekben marad az egy-, illetve kétkezesség, ami az egyház missziója, világban betöltött szerepe szempontjából végzetes lehet. S akadályozza az önkéntesség szemléletének és gyakorlatának kiterjedését .

Megoldáskeresésünkben tehát javasoljuk, hogy e kettősségében mégiscsak egy állítás mentén haladjunk. Az egyház Istentől való természete szerint olyan közösség, amelyben mindenkori méreteihez képest óriási munkaerőtöbblet húzódik meg, s lehetnek korszakok, időszakok, amikor ezzel együtt mégis nagymértékű munkaerőhiány állapítható meg. Törekednünk kell arra, hogy a feltárt akadályok elhárítására sor kerüljön, s az újabban keletkező akadályok se maradjanak az Istentől rendelt természete szerinti egyház folyamatos alakulásában, az önkéntes munkák megtermékenyítő megvalósulásának útjában.

Modellértékű programok

Méntelek-Hetényegyháza Református Társegyházközség
H–6044 Kecskemét, Csillagfény u. 1.
E-mail: ferenczi_z@invitel.hu
Lelkipásztor: *Ferenczi Zoltán*
A pályázatot készítették: *B. Kisné Edit, Ferenczi Zoltán, Oravetz Anett, Telekesné Pető Szilvia, Zilahiné Faragó Anita*

Méntelek-Hetényegyháza Református Társegyházközség

„Egy kis gyülekezet, amely élni akar"

A gyülekezet rövid bemutatása

Egyházközségünk választói névjegyzékének jelenleg 66 tagja van. (Külön kezeljük a gyülekezeti tagságot, amelybe mindenki beletartozhat, illetve a missziói listát.) Egy-egy istentiszteleten átlagosan – nem ünnepekkor – 65-90 fő vesz részt. A 2010. évben három ifjúsági csoport, két nyugdíjas bibliaóra, gyülekezeti bibliaóra, görög bibliatanulmányozó kör, kézműves fogta össze a hétközi gyülekezeti életet.

A gyülekezet ma már közel jutott az önfenntartás lehetőségéhez. Pénzügyi forgalma évek óta 10 M Ft körül mozog. Ebből belső adakozása 3-4 M Ft körül alakul.

Közösségünk két egyházközségben működik, társegyházközség formájában. Gyülekezetünk közösségi életének egyik nehézsége, hogy településünk közigazgatási szempontból megyeszékhely (Kecskemét egyik kerülete), ám településszociológiai értelemben agglomeráció.

Hetényegyházán azzal kellett szembenéznünk, hogy ez a településrész inkább alvóváros, amely önazonossága komoly kívánnivalókat hagy. Az itteni emberek minden tevékenységüket Kecskeméten végzik, így legtöbb esetben vallási igényeiket is itt elégítik ki. Nagyon nehéz volt olyan irányokat találni, amely a családok – és a korosztályok – egészét szólítja meg.

Méntelek inkább egy 1000 fő körüli faluként értelmezhető, amely rendelkezik ugyan még valamilyen hagyománytisztelettel, de már ezt is átszövi a posztmodern kor énközpontúsága.

Látásunk szerint a ma egyháza nem képes közvetlenül és egy lépcsőben megszólítani a mai kor emberét. Olyan folyamatokat kell elindítania és kézben tartania, amelyek hosszú távon érik csak el hatásukat. Ám ez rendkívül összetett folyamat, amely megvalósításához másfajta szerepek és struktúrák szükségesek.

Felismerésünk szerint közösségeinknek célszerű lehet kilépni az elmúlt évtizedek keretei közül, ha a ma társadalmával akarunk párbeszédet folytatni.

Közösségi látásunk

Dolgozatunkkal arra szeretnénk ráirányítani a figyelmet, hogy rendkívül sokféle területen működhet önkéntes gyülekezeti szolgálat egy élő gyülekezet életében. Az elkötelezett tagok a lelkipásztor biblikus, előretekintő látásából kiindulva, együttesen megfogalmazott értékek mentén, koordináltan, képességeik, képzettségeik szerint találhatnak olyan kisebb-nagyobb feladatot, mellyel hozzájárulhatnak a gyülekezeti élet minél színvonalasabb működéséhez, illetve a gyülekezet épüléséhez. Esetünkben ezek a próbálkozások többször rávilágítottak arra, hogy a tenni akarás, a képzések, az építő viták, a kompromisszumok, a közösen kijelölt célok és elfogadott módszerek, a bizalmi elven való működés eredményeképpen megvalósult szolgálatok kiegészíthették a magas színvonalú lelkipásztori munkát, s lehetőséget teremthettek arra, hogy a lelkészi munka középpontjában ténylegesen a teológiai kérdések, a hosszabb távú programok elindítása és vezetése állhasson. Szándékunk, hogy az elkövetett hibáinkból okuljunk, a jónak bizonyuló gyakorlatainkat fenntartsuk, erősítsük, továbbadjuk más kis gyülekezeteknek, s megismerjük, megtanuljuk azokat a formákat, melyek hasonló élethelyzetű kis gyülekezetekben példaként állhatnak előttünk.

A kezdetek

Gyülekezetépítésünk közösségi formájának első csírái körülbelül nyolc évvel ezelőtt indultak növekedésnek. Kezdődött a reális szembenézéssel, a várható következmények kimondásával, egy-két gyülekezeti tag szemléletváltásával, s szeretettel, hálával elkezdett közös szolgálatával.

Szemléletváltásunk néhány eleme:

– amit teszünk, azt tegyük a tőlünk elvárható legjobb módon, örömmel, nyitottsággal,
– legfontosabb szempontként tartsuk szem előtt, hogy a szolgálat ne rólunk szóljon, hanem az élő Isten ügyéről,
– próbáljunk a mai kor emberéhez érthető módon szólni, figyelembe véve az életkori és társadalmi sajátosságokat,

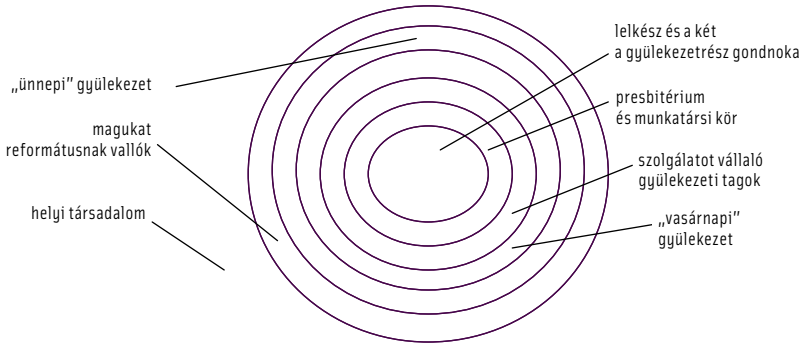
– teremtsünk választási lehetőségeket, illetve hidakat a hagyományokra épülő, megszokott alkalmak és a mai embert megszólító, változásokat jobban követő programok között.

Az elmúlt évek során voltak mélyvölgyek és magaslatok is közösségünk életében. Visszatekintve talán kimondható, hogy érdemes volt akkor is szolgálni, mikor ezt csak ketten-hárman tettük, érdemes volt törekedni az őszinteségre, a természetes emberi mivoltunk felvállalására, az oldott, vidám, közvetlen hangulat kialakítására a gyülekezeti alkalmakon.

A játék és nevetés mellett érdemes volt megteremteni a színterét annak, hogy az adott esetben felmerülő nagyon nehéz, komoly kérdésekkel is szembe tudjunk nézni, azokra közösen keressünk és találjunk válaszokat. Ez a fajta közösségi élet a heténygyházi gyülekezeti részben sokak számára vonzóvá vált, de Ménteleken is csatlakoztak a kezdeményezésekhez néhányan, s a két gyülekezetrész összefogásával több olyan rendszeresen működő alkalom jöhetett létre, melyek által gyermekek, fiatalok, családok, idősebbek kerülhettek közelebb Istenhez, és egyaránt szolgálják ma is mindannyiunk épülését.

Gyülekezetünk szerkezete

Gyülekezetünk szerkezetét koncentrikus körökkel lehetne a legszemléletesebben ábrázolni.

A gyülekezetépítésben a lelkész a teológiai látást, a jövőképet adja. A gondnokok a szervezeti életet koordinálják. A munkatársi kör a presbitérium elé kerülő döntéseket készíti elő, illetve a szolgálati területeket koordinálja. Az aktív, szolgálatot vállaló gyülekezeti tagok olykor munkacsoportokban látnak el fontos teendőket az elnökség, illetve a munkatársak koordinálásával.

Gyülekezetépítési modellünk lényege, hogy belülről kifelé indulva egyszerre több folyamatot indítunk el gyülekezetünkben. Ezek a folyamatok aztán azt eredményezik, hogy a külső körökben helyezkedő gyülekezeti tagjaink folyamatosan bentebbi körökbe „vándorolnak", illetve hogy éves szinten három-négy-öt fővel gyarapodik gyülekezetünk.

Gyülekezetépítési stratégiánk programjának jellemzése

Társegyházközségünk gyülekezetépítése egy meghatározott gyülekezetépítési stratégia alapján történik, amely gyülekezetünk hosszabb távú koncepciója, és amelynek kialakításában a gyülekezet hitben legérettebb, legelkötelezettebb munkatársaiból álló munkatársi kör vesz részt. A stratégia megvalósításának éves lebontását képezi a missziói munkaterv, amit szintén a munkatársi kör készít el a presbitériummal közösen. Minden egyes gyülekezeti szolgálatot a gyülekezetépítési stratégiánk részeként szervezünk meg.

A munkatársi kör minden évben néhány napot együtt tölt (általában egy hétvégét). Időszakonként közösen fogalmazzuk meg, vizsgáljuk felül a jövőképünket (azaz azt a közös felismerést, hogy mit akar Isten a gyülekezet szolgálatában látni). Ennek alapján határozhatjuk meg gyülekezetünk küldetését (missziójá), majd a hosszú, közép- és rövid távú céljait. Időről időre ez alapján van lehetőségünk arra, hogy áttekintsük, azon az úton haladunk-e, amit korábban felismertünk.

Programunk értékei

Közösségcentrikusság

Döntéseinket, elképzeléseinket minden esetben közösségi formában hozzuk meg. Gyülekezetünk célkitűzése, hogy az egyéni és közösségi érdekek egészséges egyensúlyba kerüljenek. A legnehezebb énközpontú világunkban a gyülekezet közösségére helyezni a hangsúlyt. Így hangsúlyozzuk a gyülekezet szempontjait, a gyülekezet hitét, a gyülekezet szolgálatát, a gyülekezet felelősségét, a gyülekezet döntését stb. az egyéni megnyilvánulásokkal szemben.

Családközpontúság

Gyülekezeti alkalmainkat úgy szervezzük, hogy azokon az újszülött kisbabáktól a dédszülőkig minden korosztály megtalálja a helyét.

Együttműködés

Mai kultúránkban talán ez a legkomolyabb kihívás. Ugyanakkor a kooperáció nélkülözhetetlen az önkéntesen és önállóan végzett feladatok biblikus teljesüléséhez. Gyülekezetünkben ezért a lelkipásztor személye nem a megszokott módon válik hangsúlyossá, így a lelkész meghatározó szerepe helyébe a zsinat-presbiteri elv érvényesülése és a gyülekezet közösségének szolgálata lép.

Posztmodern sajátosságok

Figyelembevételével próbáljuk a bennünket körül-vevő társadalmat megszólítani például az evangelizációs és az ún. „vendégváró istentiszteleteken" vagy a pünkösdhétfői nyíri erdei szabadtéri istentiszteletek által, illetve ennek tükrében alakítjuk ki helyiségeinket, adunk arculatot kiadványainknak, vesszük igénybe a mai kor technikáit és választjuk ki alkalmaink témaköreit stb.

Korosztályszerűség

Minden korosztálynak megvan a maga alkalma, ahol hasonló korú társakkal találkozhat, és az őket érintő témát dolgozhatják fel a csoportnak leginkább megfelelő módon, például interaktív, játékos, beszélgetős vagy más jellegű alkalom formájában.

Minőségi szolgálat

Fontosnak tartjuk, hogy gyülekezetünkben a mennyiségi szemlélet helyett a minőségi szemlélet legyen a meghatározó. A ma embere a minőségre figyel oda. Középkori módszerekkel – különösen alacsony színvonalú gyülekezeti eszközökkel – nem csalogatható be, illetve nem tartható meg a gyülekezet közösségében. Fontos, hogy olyan megoldásokat keressünk az emberek elérésére, megszólítására, amelyek a mai kor embere számára is értelmezhetőek. Közös hitvallásunk, hogy szolgálatunkat a tőlünk telhető legmagasabb minőségi színvonalon végezzük.

Eredményeink

Látványos létszámbeli növekedés főként a heténygyházi gyülekezetrészben volt tapasztalható. A rendszeres istentisztelet-látogatók száma megduplázódott, és ma már a gyerekek és a fiatalok is szívesen járnak az alkalmakra, megtalálják helyüket a korosztályuknak megfelelő közösségekben, és akik konfirmálnak, azok a gyülekezeti életbe is bekapcsolódnak. A kicsikkel és a tizenévesekkel foglalkozó munkatársak az élményszerűségre, sokszínűségre törekednek, ezért vonzóvá válhatott a gyülekezeti élet a fiatalabb korosztálynak is.

A gyülekezetépítés eredményeit mégsem elsősorban a mennyiségi, hanem a minőségi változásokban keressük. A mennyiségi mutatókat (például létszámok, pénzügyi változások stb.) inkább a minőség indikátoraiként értelmezzük. Számunkra figyelemre méltó változások a bibliaolvasás, az istentiszteletekre való közös készülések lehetősége, a gyülekezeti bibliaórák aktivitása, őszintesége, a gyülekezetben bekövetkező spirituális változások. Az előadások, kerekasztal-beszélgetések, zenés áhítatok, ún. „barangoló" és „vendégváró" istentiszteletek, valamint a közösségi felismerések is segítenek bennünket az ünnepekben, a mindennapokban.

Igaz, hogy anyakönyvi adataink lecsökkentek (kevesebb a névleges keresztelő, konfirmáció stb.), ám amikor ilyen jeles esemény történik gyülekezetünkben, tudhatjuk, hogy mögötte döntés és elköteleződés áll, s a keresztelt, konfirmált személyt nem akkor látjuk utoljára.

Gyülekezeti életünk minősége sokat javult az évekkel ezelőttihez képest, megjelentek a fiatalok, akik régebben szinte teljesen hiányoztak, és ma már az adakozó, szolgáló közösség kifejezéssel jellemezhetjük gyülekezetünket.

Fenntarthatóság

A fenntarthatóság szempontjából a legfontosabb elem, hogy gyülekezetünk nem lelkészközpontú. A *közösségi vezetés* megjelenése lehetővé teheti, hogy a gyülekezet felismerései hosszú távon – akár lelkészeket átívelő módon – megvalósulhassanak.

Ennek persze előfeltétele a lelkipásztor, presbiter, egyháztag szerepeinek megváltozása. A mi közösségünkben ez még hagy kívánnivalókat, de olyan úton haladunk, ahol erre megvan az esély.

A lelkész feladata a látás megfogalmazása, a teológiai szempontból legfontosabb feladatok (például gyülekezetépítés, igehirdetés, lelkigondozás) ellátása, illetve a törvényben foglaltak elvégzése. A mellette álló presbitérium és munkatársi kör kontrollt, visszajelzést jelent a lelkész látása, missziói javaslatai stb. szempontjából.

A szolgálati ágak, megvalósított feladatok közösen kerülnek elvégzésre, lehetőség szerint minél önállóbban, nagykorúbban. A lelkésznek nincs olyan privilégiuma a gyülekezetben, mint ami megszokottá vált egyházunkban. Gyülekezetünkben a vasárnapi igehirdetések alkalmával sem szokatlan, hogy a gyülekezet egy-egy tagja szolgál.

Távlati célok

- Úgy gondoljuk, hogy az élet jele a növekedés, de ez nem feltétlenül jelent mennyiségi változást. A hitbeli növekedést éppúgy növekedésnek tekintjük, mint az új tagok megjelenését vagy a pénzügyi adatok növekedést. Gyülekezetépítésünkben ez fontos szempont és célkitűzés. Ugyanakkor nem gondoljuk, hogy a nagy, a sok az jó is lenne, vagy a kevés, a kicsi rossz. De ezeket a mutatókat fontosnak tartjuk, hogy ezeket értelmezzük és értékeljük. A változatlanságot nem tekintjük az élet jelének.
- Ilyen cél például az „inaktív" gyülekezeti tagok szolgáló tagokká válása,
- A fenntarthatóság biztosítása,
- Folyamatos párbeszéd a körülöttünk lévő társadalommal,
- A diakónia, a misszió erősítése,
- Különböző istentiszteleti formák kialakítása, melyek között minden korosztály megtalálja a neki megfelelőt,
- Családközpontú gyülekezeti élet szervezése,
- A közösségélményt erősítő gyülekezeti programok szervezése.

A modell elemeinek tematikus ismertetése

Gyülekezetépítési stratégiánk kiindulása az a kérdés az volt, hogy vajon *„milyen gyülekezetet akar látni Isten Ménteleken és Hetényegyházán".* Ez a gyülekezet jövőképében, látásában jelenik meg.

– Ez alapján fogalmazzuk meg gyülekezetünk *küldetését (missziójá)t,*
– Ennek meghatározása után *hosszú, közép- és rövid távú célokat* alakítottunk ki, melyek megvalósulása, megvalósítása
– a *missziói munkatervben* jelenik meg, amely így, folyamatba emelve, már kiszámítható utat jelenít meg a gyülekezet életének jövőjében.

Önkéntesek szerepe a program megvalósulásában

Abból indulunk ki, hogy egyházközséget fenntartani drága dolog. Meglátásunk szerint Istennek nincs szüksége egyházközségre. Neki akkor is van egyháza, ha ott nincs egyházközség. Egyházközségre nekünk van szükségünk. Ha ezt fenn akarjuk tartani, arról nekünk kell gondoskodnunk.

Főállású munkatárs megjelenése fontos lehet, de alapvetően nem ez az egyház legfontosabb ismertetőjele. A fizetett munkatárs (lelkész vagy más személy) eszköze a gyülekezetépítésnek és nem célja. Gyülekezetépítési modellünk alapvetően az önkéntes szolgálaton alapszik, amely a keresztyén szolgálat alapértékeire (például a hálára) irányítja a figyelmet.

A munkatársi kör is önkéntesekből áll, amelynek tagjaik magukra nézve elfogadják a következő hat pont mindegyikét:

1. Személyes hit köti Jézus Krisztushoz,
2. Elkötelezett az Isten ügyében és a gyülekezet szolgálatában, ezért elfogadja, hogy a gyülekezet közösségi érdekeit tartja szem előtt – ha ez szükséges, a gyülekezet egészét érintő kérdésekben akár még a saját szempontjainak érvényesítésével szemben is,
3. Együttműködést vállal a lelkipásztorral, a gondnokokkal és a munkatársi kör tagjaival,
4. Konkrét szolgálatot vállal, az istentiszteleteken, bibliaórákon, egyéb alkalmakon való folyamatos és rendszeres jelenlétével erősíti a gyülekezet közösségi életét,

5. Vállalja a gyülekezet anyagi terheinek hordozását borítékos adakozás formájában,
6. Elfogadja, hogy felvételéhez legalább egyéves aktív jelenlét szükséges.

A munkatársi kör minden tagjának van konkrét feladatköre. Például a gyülekezet pénzügyeit mindkét gyülekezeti részben egy-egy munkatárs kezeli, van olyan közöttünk, aki a gyülekezeti újság szerkesztését koordinálja, van olyan, akinek a kezében a diakónia szálai futnak össze... Mind-mind olyan feladat, amit más gyülekezetekben legtöbbször maga a lelkész tart a kezében. A lelkészközpontú gyülekezeti modell egyszerűbbnek tűnhet, mert a lelkész úgy érezheti, mindent átlát, nem kell sok időt tölteni a folyamatok elmagyarázásával, viszont így a minőségi munkára, a saját maga továbbképzésére stb. már nem marad ideje. Ezzel szemben gyülekezetünkben a lelkipásztor kezdetben nagyon sok időt és energiát szánt arra, hogy egy-egy munkatársat bevonjon egy-egy feladatkör ellátásába, koordinálásába, de ez az idő a későbbiekben megtérült a gyülekezetnek, mert ma már ezek a munkatársak önállóan végzik a feladataikat. Így lelkipásztorunk számára lehetőség nyílik arra, hogy a gyülekezetben elsősorban teológiai és pásztori munkát végezzen, képezze magát, megfelelő időt töltsön a készüléssel és valóban minőségi szolgálatra törekedjen az igehirdetésben, gyülekezetépítésben és lelkigondozásban – e három terület gyülekezetünk lelkészének fő feladatköre.

Ma már a költségvetés és záró számadás, a missziói munkaterv, a templomépítés, a baba-mama helyiség kialakításának, illetve a parókia felújításának koordinálása sem a lelkész kezében van, ugyanis ezek nem elsősorban teológiai kérdések.

Hogyan hat vissza a gyülekezet életére, illetve a gyülekezeten belüli együttműködésekre – különös tekintettel a lelkész és nem lelkészek együttműködésére?

Együttműködésben

Egy gyülekezet életén belül sokszor eltérő szempontok jelennek meg: a lelkipásztor és a gyülekezet, a munkatársak, vagy egy részük nem azonos módon látják a felvetődő kérdésekre adott választ. Természetesen ilyenkor is az együttműködés, a kooperáció a kiindulási pont. Kedvező esetben a lelkésznek és a munkatársaknak közös megegyezésre kell jutniuk. Ez leggyakrabban egy rövid megbeszéléssel (például telefonon, e-mailen) megoldható, máskor hosszabb folyamatot igényel.

Mások bevonásában

Természetesen a gyülekezeti szolgálatokat nem csak a munkatársi kör tagjai végzik önkéntesen. Erre sem idejük, sem energiájuk nem lenne. Ők leginkább koordinációs szerepet töltenek be. Így a munkatársak jelenléte a gyülekezetépítés folyamatában a gyülekezet kevésbé aktív tagjait is aktivizálja.

Folyamatos visszacsatolásban

Egy-egy nagyobb lélegzetű szolgálat lezárultával a munkatársi kör összeül, és értékeli azokat a tapasztalatokat, amelyek legközelebb hasznosíthatók.

Közösségi elköteleződésben

A gyülekezet tagjai a szolgálatvállaláson keresztül tudnak leginkább azonosulni és elköteleződni gyülekezetünk ügye mellett. Amilyen mértékben hozzáteszünk valamit magukból a gyülekezet életéhez, olyan mértékben lesz az a miénk. Ez persze kényes egyensúlyt és hosszú tanulási folyamatot feltételez, hiszen az individualizmus természetesen egyházunkat sem kerülte el, és olykor nagyon nehéz érthetővé tenni, hogy miért gyengíthetik egy közösség életét még a jó szándékú, de kizárólag egyéni érdekeket szolgáló egyéni kezdeményezések is.

A kiegyensúlyozottságban

A közösségi szolgálat állandó „egyensúlygyakorlatot" jelent, amelyben a mérleghinta végein az egyéni törekvések és a közösségi érdekek állnak. A mi feladatunk, hogy – amennyiben ez rajtunk áll, és amennyiben megvannak a szükséges eszközök, úgy – fenntartsuk az egyensúlyt gyülekezetünk közösségi életében.

Nehézségek, problémák és kritikák, illetve az azokra adott válaszok

A gyülekezetépítési modellünk *bizalmi elven* alapul. A lelkipásztor, a munkatársi kör tagjai és a presbiterek kölcsönösen megbíznak egymásban, hogy a másik fél a közös megállapodás alapján tudatosan törekszik arra, hogy a gyülekezet érdekeit tartja szem előtt. Ez a struktúra hihetetlenül erőssé tehet még egy egészen kicsi közösséget is a külső támadásokkal szemben, viszont szinte teljesen kiszolgáltatott a belülről jövő támadások előtt. A modell legnagyobb gyengesége ebben látható meg.

Mivel a munkatársi körbe való bekerülésnek feltételei vannak, úgy a munkatársi lét *státuskérdés.* Nagy körültekintéssel kell eljárni, hogy a szolgálók között ne alakuljon ki rivalizálás a szolgálati területek, illetve a gyülekezeten belüli pozíciók tekintetében.

Feltétlenül fontos a *nagykorúság.* Ebben – olykor megszégyenítő módon – nem is az évek számában elöl járók adnak példát a gyülekezetnek. A bizalmi elv, a tekintély kérdésének újraértelmezése, a vezetői feladatokkal való felhatalmazás, a vezetői (lelkészi) problémák egy részének megosztása – amennyiben a gyülekezet szolgálói még nem elég nagykorúak a hitben – könnyen jeleníthetnek meg olyan virtuális konfliktusokat, amit a lelkipásztorra mint *„projekciós felületre"* vetítenek ki. Ilyen esetben nagy bölcsesség kell, hogy a lelkész a gyülekezetvezetés mely területén kezelje a konfliktust, mert egyfelől érzelmeket és projekciókat nagyon nehéz kezelni, másfelől, ha felborul az egyensúly, az könnyen és nagyon gyorsan deformálhatja a gyülekezet közösségi struktúráit. Egy-egy elhúzódó konfliktus egy ilyen gyülekezetben különösen is nagy károkat okozhat a közösségi életben, ugyanis az egyéni problémák (patológiák) könnyen kezdenek rendszerszinten működni.

Ezért az ilyen modell esetében a konfliktust – ha lehet – a probléma megjelenésekor azonnal kezelni kell, ami persze szinte állandó és százszázalékos jelenlétet kívánna. Ám ez a „kontroll" a bizalmi elvet veszélyezteti. Így ebben a modellben fontos, hogy a *lelkipásztor többféle vezetői eszközzel* rendelkezzen, és a gyülekezeten belüli változásnak megfelelően ezeket változtathassa.

Tanulható és máshol is adaptálható elemek felsorolása

- Stratégiai szemlélet,
- Együttműködések kialakítása,
- Minőségi szemlélet megjelenítése,
- Munkatársképzés szakmai elemei,
- Jelenkori lelkészi, presbiteri és munkatársi szerepek,
- Posztmodern gyülekezet és misszió.

Néhány konkrét szolgálati terület

Istentiszteleti szolgálatok

Egy-egy vasárnapi istentiszteleten akár 10-15 munkatárs is szolgál. Gyülekezetünk két munkatársa igehirdetéssel is szokott szolgálni. Akik a megfelelő belső képzéseken részt vettek, a lekció felolvasásával szolgálnak. Egy hónapban két alkalommal a zenekar (zongora, hegedű, klarinét, fuvola, cselló, gitár) teszi meghittebbé, emelkedettebbé a gyülekezeti énekszolgálatot. Heténygyházán két csoportban, Ménteleken igény szerint, a felnőtt-istentisztelettel párhuzamosan, erre a célra kialakított helyiségekben gyermek-istentiszteletet tartanak a külső és belső képzéseken részt vett gyülekezeti tagjaink: pedagógusok, hittanoktatók, szülők, nagyszülők, huszonéves fiatalok. Mindkét gyülekezetrészben van baba-mama helyiség, ahol a kismama külön helyiségben, de mégis az istentiszteleti térben dicsérheti az Urat. Mindkét gyülekezetrészben egy-egy munkatárs a hirdetéseket olvassa fel. Olykor egy-egy felelős munkatárs is beszámol a jelentősebb szolgálatokról.

Nyári napközis tábor

júniusban, a szünet első hetében hagyományteremtő jelleggel kezdtük el történelmi heteinket, idén „Kaland a Római Birodalomban" címmel. Gyülekezetünk főállású munkatársának vezetésével, több gyülekezeti munkatárs bevonásával ismerkedhettek a gyerekek a Római Birodalom életével, eseményeivel.

Gyülekezeti alkalmak

Gyülekezetünkben két nyugdíjas bibliaóra, három ifjúsági csoport, illetve egy gyülekezeti bibliaóra működik, de elindítottunk a görög bibliatanulmányozó kört, továbbá a kézműveskört, de rendszeresen szervezünk képzéseket is főleg hittanoktatóknak és pedagógusoknak.

Családi napok

Minden évben pünkösdhétfőn, szabadtéri istentiszteleten veszünk részt a közeli Nyíri erdőben 150-200 fővel. Fő szervezője, koordinátora az egyik heténygyházi testvér, s hozzá kapcsolódóan nagyon sokan részt vesznek egy-egy ilyen nap előkészítésében, megszervezésében (például a gyermek- és felnőttprogramok szervezői, az ének- és zenekar tagjai, a technikát biztosító és kezelő testvérek, a szállítást végzők és

a bográcsos ebéd készítői is). Ezeken a pünkösdhétfői rendezvényeken adjuk át a gyülekezetünk által alapított Bíró Terézia-díjat is. Ezt a díjat minden évben olyan személy kaphatja, aki nem a gyülekezet tagja, de közösségünk célkitűzéseit érdemi módon támogatta az adott évben. Tavaly ezt a Kossuth Rádió egyik szerkesztő riportere kapta.

Református nap

Idén indult hagyományteremtő céllal. Lelkipásztorunkkal együttműködve, szolgálatát, erősségeit kiegészítve néhány önkéntes munkatársunk összefogásával valósulhatott meg ez a nap, akiknek fontos a településünk lakói felé nyitás, értékközvetítés. Ezen az istentiszteleten és a közösségi programokon a gyülekezethez nem tartozó, vagy csak lazán kötődő felnőttek és gyerekek is részt vettek. A szabadtéri istentiszteleten és gyermek-istentiszteleten kívül zenei program, kerekasztal-beszélgetés, kalandos gyerekfoglalkozás, közös vacsora, bábelőadás és -készítés, valamint teaház is helyet kapott.

Karácsonyi színdarab

Immár hat alkalommal került megrendezésre gyülekezetünk szervezésében, többségében a ménteleki iskola tornatermében. Ezzel ajándékozzuk meg mi, felnőttek, a gyerekeket. Nemcsak a szervezést, hanem a színdarab rendezését, előadását is gyülekezeti tagok végzik. December 23-án este szokott erre az alkalomra összegyűlni Méntelek és Heténygyháza olykor közel 200 apraja és nagyja.

Gyülekezeti családos hetek

Létrehozója és fő szervezője, a beszélgetések vezetője, a napi istentiszteletek többségének megtartója a gyülekezet lelkésze. A délelőtti interaktív foglalkozások rendkívül mély hitbeli és életvezetési összefüggéseket jelenítenek meg. Számos részfeladatba viszont többen bekapcsolódnak a munkatársi körből. Ilyen például a délutáni kirándulások, kulturális programok szervezése, vezetése, utazás, étkezés, szállásszervezésekben való közreműködés.

Gyülekezeti újság, a Szószóló

A szerkesztést két munkatársunk végzi. A cikkeket 15-25 gyülekezeti tag írja, ami általában 36-40 A/4-es oldalt ad ki. A cikkek megírásán keresztül, riportok, képek készítésén át, egészen a terjesztésig többféle szolgálat az, amit a gyülekezet tagjai végeznek.

Iratterjesztés

Nagyrészt bibliai témájú vagy bibliai értékek mentén íródott könyvek és kiadványok beszerzéséről és árusításáról gondoskodnak néhányan a gyülekezeti házban. Ehhez a szolgálathoz kapcsolódik a könyvismertetés is az istentiszteletek végén.

Segélyakciók

Az árvízi segélyakciók után sajnos újabb aktualitása van ennek a szolgálatnak. Az árvíz sújtotta területeken végzett szolgálatokhoz hasonlóan a vörös iszap sújtotta területeken is szolgálni fog gyülekezetünk egy csoportja. A gyülekezet lelkipásztora által vezetett csoport tagjai önálló szolgálatokat végeztek Szendrőládon. Az összesen közel egymillió forintot, illetve a három nemzetközi kamionnyi adományt a gyülekezet munkatársai személyesen osztották szét. A stáb szakemberei (pszichiáter, gyermekorvos, családterapeuták, szociális munkások, lelkipásztorok, speciálisan képzett pedagógusok stb.) és önkéntesei kétszer egy hétig voltak jelen a helyszínen és elsősorban a bajba jutott családoknak, illetve gyermekeiknek szerveztek olyan programokat, melyek vigasztalást, bátorítást, erőforrást és örömöt jelentettek a legnehezebb időkben.

Hisszük, hogy a ránk bízott üzenetet, miszerint Jézus szeret, és meghalt értünk, sokféleképpen adhatjuk tovább: szavakkal, zenével, egymás és a közösség terheinek hordozásával, áldozatvállalással, örömünk és bánatunk őszinte kifejezésével, mindennapjainkkal, ünnepeinkkel. Talán a közös útkeresés, a kisgyülekezetek összefogása, tapasztalatcseréje is hozzásegíthet bennünket ehhez.

Isten adjon ehhez áldást minden tenni akaró gyülekezetnek!

Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség
H–4026 Debrecen, Piac u. 4–6.
E-mail: ntemplom@yahoo.com
Lelkipásztor: *Szász Barnabásné, Vad Zsigmond*
A pályázatot készítették: *Bélbász-Szűcs Andrea, Mátyásné Szabó Beáta, Nagy Péter, Szász Barnabásné, Széles Csongor*

Debrecen-Nagytemplomi Református Egyházközség

Önkéntes szolgálatok a Debrecen-Nagytemplomi Gyülekezetben

Gyülekezetünk Debrecen belvárosában él, tipikus nagyvárosi gyülekezet. Az 1970-es esztendők nagy városátalakító építkezései folytán a gyülekezethez tartozók jelentős része már nem a Nagytemplom szomszédságában lakik, hanem a városban szétszórtan. Templomunk – méreteit tekintve – az országban a legnagyobbak közé tartozik. Gyülekezetünkben a két megválasztott lelkipásztor mellett hosszú évek óta több beosztott lelkész is szolgál. Az 1990-es rendszerváltás után – a felnőtt keresztelés és konfirmáció révén – sok új egyháztaggal gyarapodott a gyülekezet. A vasárnapi közös istentiszteleteken (8, 10, 18 óra) kívül megalakultak az egyes korosztályok bibliakörei: nyugdíjasok, középkorúak, harmincasok köre, ifjúsági körök. A nagyvárosi jellegből két megoldásra váró probléma adódik, amelyet nemcsak a lelkészek, hanem a gyülekezeti tagok is nagyon helyesen felismertek. Az egyik az, hogy a vasárnapi istentiszteletekre kisebb-nagyobb rendszerességgel járó egyháztagok jobban ismerjék meg egymást, és az együvé tartozás lelkületével tartsák számon egymást. A másik probléma a hajléktalanok sorsa, amely sajnos hozzátartozik a nagyvárosi élethez, és nemcsak egy gyülekezetnek a gondja Debrecenben. A gyülekezetünkben jelenleg meglévő önkéntes szolgálatok missziói és diakóniai céllal jöttek létre. Az önkéntes szolgálatok egy része lelkipásztori kezdeményezésre indult, míg a többi a gyülekezeti tagok hitbeli felismeréséből fakadt. Jelenleg körülbelül. 90-100 fő az gyülekezetünkben, akik Isten Lelkétől indíttatást nyertek arra, hogy idejükből, erejükből, képességeikből adjanak azoknak, akiket Krisztushoz akarnak hívni, akiken nyomorúságaikban segíteni szeretnének. Önkénteseink különböző korosztályhoz tartoznak. Közös vonásuk az, hogy megajándékozott emberek, akik Isten iránti hálával készek másokkal is megosztani Isten ajándékait. Hétféle önkéntes szolgálatról számolhatunk be, amelyek közül ötről bővebben is szólunk.

Önkéntesek a gyermekmunkában

A vasárnapi 10 órási istentisztelettel párhuzamosan tartunk gyermek-istentiszteletet a Nagytemplomban. Az 1990-es években még csak a hitoktató lelkész szolgált a gyermekek között. A gyermekek létszáma folyamatosan nőtt, s az ezredfordulóra már szükségessé vált az óvodások és iskolások szétválasztása. A templom nyugati tornyában így kialakították részükre a másik toronytermet is. A gyermeklétszám tovább növekedett, ma már közel hatvanan vannak vasárnaponként. Szükségessé vált az iskolás korosztály két csoportra bontása is (külön alsósok és felsősök). Ez a megosztás nemcsak a csoportlétszám miatt volt indokolt, hanem így az adott életkori sajátosságoknak megfelelően tudnak foglalkozni a gyermekekkel. A gyülekezeti istentisztelettel párhuzamosan folyó foglalkozások alkalmat nyújtanak a fiatal családoknak arra, hogy közösen vegyenek részt a gyülekezeti alkalmakon. Ezek a gyermekek pedig vasárnaponként kicsi koruktól kezdve itt vannak a gyülekezetben. Így jó reménységgel lehetünk a jövendőt illetően is: fiatalként és majd felnőttként is szívesen maradnak gyülekezetünkben. A fiatal szülők pedig azoknak helyére lépnek majd a gyülekezetben, akik megöregedtek és Isten hazahívó szavára várnak.

A kettő, majd három gyermek-istentiszteleti csoport tehát szükségessé tette önkéntesek bevonását ebbe a szolgálatba. A hitoktató lelkész mellett és az ő irányításával hat önkéntes tartja felváltva a gyermek-istentiszteleteket, akik között van tanítónő, gyesen lévő lelkésznő, teológus, két óvónő és ifjúsági bibliaköri tag is. Egy félévre előre összeállítják a gyermek-istentiszteletek tematikáját, összegyűjtik a hozzá szükséges segítő anyagot és így készülnek az alkalmakra. Beosztják egymás között a szolgálatokat. Az önkéntes vezetőkön kívül még van három olyan önkéntes is, akik az ifisek soraiból kerülnek ki. Ők a dajkákhoz hasonló munkájukkal segítik az aktuális szolgálattevőt az óvodások csoportjában. A gyermekek anyák napján, virágvasárnap és karácsonykor műsorral szolgálnak a gyülekezetben. Az ezekre történő felkészülésben is döntő szerepük van az önkénteseknek. A gyülekezeti élet rendszeres alkalmainak számítanak az ún. családi délutánok, amelyeken egy-egy ifjúsági csoport szolgál gitározással, énekléssel, előadnak bábjátékkal egy-egy bibliai üzenetet hordozó történetet, és segítenek a kreatív kézműves-foglalkozás vezetésében is. Az adventi délutánokon szintén önkéntes ifisek segítenek a gyermekeknek az adventi koszorú, mézes kalács, ünnepi díszek készítésében.

Talán ezen a szolgálati területen lehet igazán érzékelni azt, hogy mit jelent az „egyetemes papság" elve egyházunkban. Amikor bizalommal rábízhatjuk egy-egy gyermek-istentisztelet megtartását az ifjúsági bibliakör tagjára, az óvónő vagy tanítónő édesanyára. Mivel a gyermekmunkához igen széles körű és elegendő segítőanyag áll rendelkezésre egyházunkban, ezért minden gyülekezetben járható út – amennyiben erre szükség van – az önkéntesek szolgálata. A lelkipásztorok segítséget nyújthatnak a felkészülésükben. A fiatalok bevonása a kisebbek közötti munkába minden szempontból hasznos a fiatalok részére is. Különösen ma, amikor elég sok gyermek egykeként nő fel a családjában.

A konfirmandus-patrónus rendszer

Mit jelent ezt a fogalom? Egy konfirmációra készülő gyermeket, ifjút a felkészülés időszakában a gyülekezetnek egy felnőtt tagja (18 éven felüli) patronál, felveszi és tartja a kapcsolatot vele és családjával. Azon fáradozik, hogy a gyermeket családjával együtt integrálja a gyülekezet közösségébe és életébe. Gyülekezetünk területén önkormányzati és egyházi iskolák működnek. A Nagytemplomban aránylag sok gyermek részesül a keresztség sákramentumában. Ezek közül minden esztendőben megkeressük levélben azokat, akik életkoruknál fogva konfirmálni jöhetnének. Az a tapasztalatunk, hogy minden évben a konfirmáló fiatalok kisebb hányada olyan családokból kerül ki, amely családok benne élnek a gyülekezetünkben, így a konfirmált fiatal már kisgyermek korától kezdve járt a gyermek-istentiszteletekre, hittanórákra, családjával együtt otthon volt a templomban is. Ezek a fiatalok konfirmáció után is jöttek, jönnek a gyülekezetbe, részt vesznek az ifjúsági bibliaórákon. Azonban a konfirmáló fiatalok nagyobb hányada olyan családokból (gyakran csonka családból) érkezik a konfirmációi előkészítőkre, amely családoknak soha nem volt és nincs egyházi kötődésük. Gyakran a barát, barátnő, osztálytárs hívására jönnek. Az ilyen fiatalok a konfirmáció után eltűnnek a gyülekezetből. Ahogyan mondják: kikonfirmálnak az egyházból. Gyülekezetünkben komoly lelkiismereti kérdéssé vált az, hogy ilyen fiatalokkal (még inkább gyermekekkel!) hogyan lehet és egyáltalán szabad-e olyan komoly fogadalmat tétetni, mint amilyet egyházunk elvár a konfirmandusoktól az ünnepélyes fogadalomban. Ez a helyzet indított lelkészeket, presbitereket és gyülekezeti tagokat arra az együtt gondolkodásra, hogy miként lehetne megismertetni és megszerettetni

a konfirmandusokkal a nagytemplomi gyülekezetet. Mit lehetne tenni annak érdekében, hogy a konfirmandusok szüleit is megnyerjük annak az ügynek: gyermekük akkor lesz a legboldogabb ember, ha Isten gyermekeként él ebben a világban. Ilyen töprengések és lelki késztetések után döntött úgy gyülekezetünk 15 évvel ezelőtt, hogy „kipróbálja" ezt a konfirmandus-patrónus rendszert, amellyel már korábban egy külföldi gyülekezetben éltek a hívek.

Az egész programnak bibliai gyökerei vannak

Az ApCsel 9. fejezetében olvashatjuk Pál apostol megtérésének a történetét. Itt hallunk arról, hogy ennek a Pálnak is volt egy patrónusa akkor, amikor őt még Saulnak hívták. Egy Anániás nevű damaszkuszi keresztyént bízott meg Isten azzal, hogy álljon Pál mellé, aki még az első lépéseket próbálja megtenni a keskeny úton. Anániás a Szentlélek indítására és az Ő erejével patronálta Pált, ami azt jelentette, hogy befogadta őt a keresztyének közé, sőt a jeruzsálemi gyülekezetet segítette abban, hogy bizalommal és szeretettel forduljanak a keresztyénüldözőből lett Krisztus-hívő felé. Egy konfirmandus patronálásakor az történik, hogy gyülekezetünk egy tagja kinyújtja kezét az ifjú felé, és szeretettel vonja őt Isten közelségébe, a gyülekezet közösségébe.

Gyülekezetünkben a konfirmációi előkészítő minden év szeptemberében kezdődik és április végéig tart. A gyermekek (átlag 40-50 fő) felkészítése 2-3 csoportban zajlik hetente egy alkalommal. A felkészítést lelkészek végzik. A szeptemberi kezdés után már megkezdődik a családok látogatása, amely mindig a felkészítő lelkészek feladata. Így a látogatások alapján és az ifjakkal való rendszeres találkozásokon mindegyik konfirmandusról kialakul egy kép a lelkipásztor számára. Sok minden kiderül a családi hátterükről és helyzetükről, amely alapvetően szükséges a következő lépések megtételéhez. Az információk birtokában január elején meghirdetjük a gyülekezetben a patrónusi szolgálat lehetőségét. Vannak önként jelentkezők, és vannak olyanok, akiket a lelkipásztor szólít meg. Ebben a szolgálatban rendkívül fontos tényező az alkalmasság. Ezután az önkénteseket január közepén meghívjuk egy felkészítő alkalomra, ahol lehetőség van beszélgetésre, tapasztalatcserére. Ekkor a felkészítő lelkészek néhány információ alapján bemutatják a konfirmandusokat a patrónusjelölteknek. A patrónusok a bemutatás után választanak, hogy kit szeretnének patronálni. Sok esetben a lakcím a perdöntő a választásban (nagyvárosban élünk!), hiszen a találkozásokat, látogatásokat

megkönnyíti a közelség. A kiválasztás után néhány adatot megkapnak a patrónusok (lakcím, telefonszám, szülők neve és foglalkozása), hogy ezek segítségével fel tudják venni a kapcsolatot a konfirmandussal és családjával. Ezeket az adatokat természetesen bizalmasan kezeljük a gyülekezetben, és előzetesen a szülőket is tájékoztatjuk erről. Ezután hamarosan következik az az alkalom, amikor először találkoznak a konfirmandusok és a patrónusok. Ez a találkozás mindig istentiszteleti alkalomhoz kapcsolódik. A konfirmandust szüleivel együtt meghívjuk az istentiszteletre, ahol az igehirdetés a patrónusi szolgálat értelmére és céljára is rávilágít. Istentisztelet után a templomban együtt maradnak a patrónusok és a konfirmandusok, s ekkor kiderül, hogy ki kihez tartozik. Itt jön létre az első találkozás és beszélgetés a templomban. Ettől kezdve a koordináció már nem a gyülekezetvezetés feladata.

Hogyan is történik maga a patronálás? A lehetőségek szinte korlátlanok. Legtöbb esetben a patrónus legalább egy alkalommal meglátogatja a konfirmandust és családját. Meghívja az ifjút egy vagy több kötetlen találkozásra. Elhívja a konfirmandust az ifjúsági istentiszteletre, amelyen ő maga is részt vesz. Meghívja a családot a vasárnapi istentiszteletekre. Telefonon tartja a kapcsolatot az ifjúval, ír neki egy-egy bátorító sms-t. Az internetes kapcsolattartás formái is adottak. A patrónus részt vesz az ifjú konfirmációi vizsgáján és ünnepélyes fogadalomtételén is, s megajándékozza őt valamilyen (komoly, keresztyén tartalmú) könyvvel. A patronálás „hivatalosan" az ünnepélyes konfirmációig tartó szolgálati időszak. Azonban mindenki számára adott a lehetőség arra, hogy a későbbiekben is megmaradjon ez a kapcsolat. Több olyan patrónus van gyülekezetünkben, akik már évekre visszamenőleg is tartják a kapcsolatot a volt konfirmandusukkal. A találkozás kivételes alkalma minden esztendőben a nyári nagy gyülekezeti táborunk, ahova a frissen konfirmáltakat is mindig meghívjuk. A patronálás láthatatlan, de nélkülözhetetlen formája: folytonos imádkozás az ifjúért és családjáért. A patrónusi szolgálatban a gyülekezet minden korosztályából részt vesznek. Vannak olyanok, akik a nagymamák igaz szeretetével karolják fel a konfirmandusokat. Vannak házaspárok, akik talán a szülőkkel tudnak kialakítani közvetlenebb kapcsolatot, és így hatnak a konfirmandusra. Az elmúlt években egyre több fiatal kapcsolódott be a szolgálatba, olyanok, akik tagjai az ifjúsági közösségnek, egy-egy ifjúsági bibliakörbe járnak, illetve azt vezetik. Ők korban, tapasztalatban, habitusban még közel állnak a konfirmandusokhoz, így könnyebben meg tudják szólítani őket. Az elmúlt 15 esztendő alatt sokat változott a patrónusi kör összetétele. Vannak olyanok, akik már 15 esztendeje hűségesen vállalják ezt a szolgálatot. Vannak olyanok, akik – kudarcokat átélve, vagy

egyéb okok miatt – már nem vállalják. De minden esztendőben jelentkeznek újak, akik lelkesen indulnak el ezen az egyáltalán nem könnyű úton.

Mivel a konfirmációi előkészítés a legtöbb gyülekezetben – így nálunk is – nem a nagy gyülekezet nyilvánossága előtt zajlik, ezért a gyülekezet nagy része már csak a konfirmációs vizsgán és ünnepi istentiszteleten találkozik a konfirmandusokkal. Akkor szembesülnek azzal, hogy hányan is készültek, és kikkel foglalkozott a lelkipásztoruk. A gyülekezetben így kialakulhat egy olyan hamis szemlélet, hogy a konfirmációhoz tulajdonképpen nekik nincs is közük. Ez a lelkész feladata és felelőssége. A patrónusrendszer egy kicsit felébreszti a gyülekezetet, és már a felkészítés ideje alatt szembesíti őket ezzel a rendkívül fontos és felelősségteljes szolgálattal: hogyan lehet építeni a gyülekezet jövőjét? Hogyan lehet segíteni a lelkipásztor – sokszor nagyon egyedülállónak tűnő – nehéz szolgálatát a konfirmandusok összegyűjtésében és felkészítésében. A konfirmandus-patrónus rendszer tehát segít abban, hogy a konfirmáció a gyülekezet érdeklődésének előterébe kerüljön.

A konfirmandusok patronálása nem egy egyértelmű sikertörténet. Nagyon sok kudarc éri a patrónusokat. Bizony előfordul az, hogy egy – gyülekezeten kívül élő – családdal nem sikerül kapcsolatot létesíteni. Olyan is van, hogy látszólag fogadóképesnek mutatkozik az ifjú és családja, de csupán formálisnak tartják a kapcsolatot, és a konfirmáció után rögtön le is rázzák magukról a patrónust. A mögöttünk lévő időszakban nagyon sok kapcsolat felbomlott, a későbbiekben megszakadt, látszólag eredménytelen volt. Mindnyájunknak meg kell tanulnunk azt, hogy Isten előtt, az Ő ügyének szolgálatában nincs reménytelen eset. Ha nem tudunk beszélni a konfirmandussal és családjával, még akkor is tudunk róluk beszélni Istennek, lehet értük imádkozni. Azok a patrónusok, akik jó kapcsolatot tudtak kialakítani a patronáltjukkal, sok kedves élményükről tudnak beszámolni. Munkájuk gyümölcseként pedig a konfirmált ifjú tagjává lett a gyülekezet ifjúsági közösségének.

Az egész patrónusi szolgálat minden gyülekezetben megvalósítható. A nagyvárosi gyülekezetekben különösen is hasznos minden nehézségével együtt. Kisebb településeken és gyülekezetekben, ahol kevesebb a konfirmandus, az emberek jobban ismerik egymást, bizonyára könnyebben lehet kiépíteni a kapcsolatokat.

Az Éden Ifjúsági Zenekar a körülbelül 100 fős ifjúsági közösség hét bibliaköréből nőtte ki magát. Az ifis bibliaórákon a gyülekezeti énekeskönyv mellett ifjúsági énekeskönyvet is használnak a fiatalok. Abban a kiváltságos helyzetben vagyunk, hogy a városban magas színvonalú zenei oktatás folyik. Gyülekezetünk fiataljai között évek óta szép számmal vannak olyanok, akik valamilyen hangszeren tanultak vagy éppen tanulnak játszani. A zenekar 11 évvel ezelőtt alakult azzal az igénnyel, hogy az ifjúsági órákon ne csak „szárazon" énekeljenek, hanem hangszeres kísérettel. Az első próbálkozás egy gitár és egy elektromos zongora volt, amelyhez később basszusgitár, dob, mint szólóhangszerek: fuvola, hegedű, oboa, majd igény szerint cselló, furulya, harsona, szájharmonika, bongó és különféle ütőhangszerek társultak. Az így összeállt hangszeres csapat már nemcsak kísérni akarta a fiatalok éneklését, hanem önálló műsorral is szeretett volna fellépni. Ezért egy 12 fős kórus és szólóénekesek csatlakoztak a zenekarhoz. A fellépések alkalmával állandó technikai segítőkre is szükség van, akik ugyancsak az ifjúsági csoportokból kerülnek ki. Az Éden Ifjúsági Zenekar csak a nagytemplomi gyülekezet ifjúságának tagjaiból áll: 25 fő. Amilyen hangszereseket találtak az ifjúsági csoportokban, olyan hangszerek lettek a zenekarban is. Ezek a fiatalok középiskolában, felsőfokú intézményekben tanulnak, vagy már dolgoznak. Átlagéletkoruk 22 év. Így a tanulás és munka mellett szánnak időt arra, hogy együtt zenéljenek, énekeljenek. Arra törekszenek, hogy olyan igényes egyházi zenével lépjenek fel, amely valamennyire közel áll a mai fiatalokhoz. A gyülekezet fiatal kántorát és a zenekar egyik tagját olyan zenei tehetséggel áldotta meg Isten, amely lehetővé teszi számukra azt, hogy egy-egy ének többszólamú hangszeres kíséretét elkészítsék, egy-egy evangéliumi szöveget, verset magyar népzenei dallammal megszólaltassanak. A zenekar hetente egyszer tart próbát az ifjúsági központban. 2008 januárjában adtak először önálló műsort a Nagytemplomban (ekkor vették fel az Éden nevet). Azóta minden évben tartottak koncertet a templomban. Énekelnek a vasárnapi istentiszteleteken, karácsony szentestéjén, virágvasárnap és a nagypénteki Passióban. A havi rendszerességgel tartott ifjúsági istentiszteleteken ők vezetik az éneklést. Felléptek egyházmegyei ifjúsági napokon, kisebb-nagyobb rendezvényeken, és nagyon sok meghívást kaptak már gyülekezetekbe, ahol zenével, bizonyságtétellel, igehirdetéssel szolgálnak. Szolgálatuk rendkívül pozitív hatást gyakorol az ifjúsági munkára. Céljuk a fiatalok megszólítása és Krisztushoz hívása. Fájdalmas számukra az az elutasító és kemény kritika, amit a hivatalos egyházi zenészek részéről kapnak, akik számára a zene, a zenei stílus és a hangszer nemcsak eszköz, hanem a cél is. Az Éden Zenekar igényes és mégis a fiatalokhoz egy kissé közelebb álló stílusban muzsikál és énekel, mert mindenképpen szeretné eljuttatni az evangéliumot az egyháztól távol élő fiatalokhoz is, azokhoz is, akiket a zenén keresztül talán még meg lehet közelíteni.

Önkéntes beteglátogatói kör a gyülekezet Nyitott Ajtó Otthonában

Gyülekezetünk nagyvárosi jellegéből következik az, hogy a gyülekezet tagjai közül sokan kevésbé vagy egyáltalán nem ismerik egymást. Ezért a több évtizedes egyháztagsággal rendelkező híveink köréből indult el az a kezdeményezés, hogy legyen egy hely és alkalom, ahol hétről hétre találkozhatnak mindazok, akik szeretnék egymást megismerni. Így alakult meg a Nyitott Ajtó Otthon, ahol zömében a nyugdíjas korosztályhoz tartozók találkoznak egymással. Ebben a körben merült fel az az igény is, hogy fel kellene keresni azokat a gyülekezeti tagokat, akiket ritkán látunk a vasárnapi istentiszteleteken, különösképpen is az időseket és a betegeket. Az 1990-es évek közepétől létrejött beteglátogatói körnek kezdetben még aktív dolgozó tagjai is voltak. Jelenleg a nyugdíjas testvérek tudják vállalni ezt a fontos szolgálatot. Felkeresik azokat, akik elmaradnak a bibliaórákról, istentiszteletekről. Első lépésként telefonon felhívják, majd megbeszélik a látogatás alkalmát is. Nem egyedül, hanem rendszerint ketten-hárman mennek együtt látogatóba. Igét olvasnak, együtt énekelgetnek, közösen imádkoznak, és mindig visznek magukkal valamilyen építő írást, verset vagy olvasnivalót. Beszámolnak a betegnek arról, ami a közösség életében történt. Ha szükséges, fizikai segítségnyújtásukat is felajánlják. Folyamatosan tartják vele a kapcsolatot telefonon. Körülbelül 10-12-en vannak azok, akik rendszeresen látogatják így a betegeket. Van közöttük magasan kvalifikált és kevésbé iskolázott is. Közös vonásuk: mindegyikőjük személyesen ismeri a próbák testet-lelket emésztő tüzét (özvegység, betegség, magány stb.). Isten őket már megvigasztalta, meggyógyította, kimozdította a magányosságukból. Szívügyüknek tekintik azt is, hogy tudatosítsák a gyülekezet tagjaiban a beteglátogatás fontosságát. A látogatói kör tagjai állandó kapcsolatban vannak a lelkészekkel. Jelzik azt, ha valahol kérik a lelkész látogatását, vagy a beteg úrvacsorát kér. Természetesen nem könnyű minél több önkéntest találni a gyülekezetben. S talán a legnagyobb nehézség olyanokat találni, akik valóban alkalmasak a betegek, idősek látogatására. Ebben a szolgálatban is fenyegethet a kiégés. Ezért nélkülözhetetlen az, hogy gondoskodjunk a lelki feltöltődésükről. Egy nyugdíjas bibliakör nagyszerű „felkészítő műhellyé" válhat, ahonnan elindulnak a betegek látogatására, és ahova visszatérhetnek a problémák megbeszélésére is. Ez az önkéntes szolgálat segíthet abban, hogy házi istentiszteletek, házi bibliaórák alakulhassanak meg egy-egy olyan, lakásából már kimozdulni nem tudó gyülekezeti tagnál, aki szívesen befogadna még néhány szomszédot egy ilyen alkalomra.

Önkéntesek szolgálata a hajléktalanok között

A hajléktalanság – sajnos – a nagyvárosi élethez hozzátartozó emberi sors. Gyülekezetünk legújabb intézménye, a Reménysugár Hajléktalanok Nappali Melegedője egy önkéntes kezdeményezésből nőtte ki magát úgy, hogy mind a mai napig az önkéntesség meghatározó az intézmény életében. 10 évvel ezelőtt gyülekezetünk szilveszterező ifjúsága a megmaradt enni-innivalót újév hajnalán elvitte és szétosztotta a Nagyállomás környékén csellengő hajléktalanoknak. Ezt követően a diakóniai bizottság szervezésében elkezdődött egy többirányú segítségnyújtás a városban. Önkéntesek egy csoportja heti rendszerességgel (szombatonként) meleg ételt főzött és a város több pontján szétosztotta a rászorulók között. Ma már a város több gyülekezetének önkéntesei is bekapcsolódnak ebbe a szolgálatba. Elindult a ruhaadományok gyűjtése. 2009 januárjában intézményes keretek között is elkezdődhetett a hajléktalanok megsegítése. Azonban továbbra is megmaradt az önkéntes szolgálat is. Megszakítás nélkül működik a heti egyszeri főzés szolgálata egész évben, az összegyűlt ruhaadományok válogatása és kiosztása. Főleg asszonytestvérek végzik ezt az önkéntes szolgálatot, akik többnyire nyugdíjas korúak. Állandó létszámuk 8-10 fő körül van, s bizony közülük nem egy a kezdetek óta szolgál ezen a területen. Vannak olyanok – jelenleg két fő – akik hetente egy-egy napon besegítenek a mindennapos munkába: ruhaválogatás, -kiosztás, ebédeltetés előkészítése, takarítás. Mindezek mellett a gyülekezeten belül önálló csoportok vállalják évek óta, hogy részt vesznek a krízisidőszakban a szombatonkénti főzésben (Harmincasok bibliaköre, ifis csoportok, Éden Zenekar), valamint több gyülekezeti tag, presbiterek vállalják gyakran az étel kiszállításában való segítségnyújtást. Külön öröm számunkra az, hogy az önkéntesek közül többen is az utóbbi években felnőttként konfirmáltak, a hajléktalanok közül pedig 2010-ben hárman konfirmáltak gyülekezetünkben.

Még kétfajta önkéntes szolgálatról említést kell tennünk: Gyülekezetünk 40 tagú presbitériumában indult el az a kezdeményezés, hogy vasárnaponként a 10 órási istentisztelet előtt két-két presbiter mindig várja és kézfogással köszönti a templomba érkezőket. A gyülekezetünkhöz tartozó orvosok pedig – évek óta egymás között beosztva – ügyeletet tartanak az istentiszteleteken oly módon, hogy egy számukra fenntartott padban ülve ők is részesei az istentiszteleti közösségnek, de ha bárkivel baj van, akkor azonnal segítenek.

Az önként szolgálók tudják, hogy jutalmuk az Úrnál van. A gyülekezet egész közössége pedig évente legalább egyszer kifejezi feléjük hálás köszönetét.

Budai Református Egyházközség
H–1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 3.
E-mail: info@gyulekezet.hu
Lelkipásztor: *Illés Dávid*
A pályázatot készítették: *Csenki Zsuzsanna, Fördős Kata*

Budai Református Egyházközség

Budai diakóniai modell – diakóniaháló Budán

1. rész

Névtelen Segítő Kezek karitatív program

A diakóniai szolgálat személyi feltételei a Szentírás szerint

ApCsel 6, 1–8. *„…akikről jó bizonyságot tesznek, akik telve vannak Lélekkel és bölcsességgel, és őket állítsuk be ebbe a munkába"*

1Tim 3, 8–14-ből kiemelve a 8–10. vers: *„Ugyanígy a diakónusok is tiszteletre méltók legyenek, nem kétszínűek, nem mértéktelen borivás rabjai, nem haszonlesők, hanem olyanok, akikben megvan a hit titka tiszta lelkiismerettel. De ezeket is meg kell vizsgálni előbb, csak akkor szolgáljanak, ha feddhetetlenek."*

Önkénteseinkről, a szolgálataink lelki vonatkozásairól: a diakóniai szolgálatban csoport- és csapatépítés folyik, igei alapokon: közös igehallgatás, közös imádság, közös szolgálat. Kiscsoportos rendszer, bázisok: a diakóniai bizottság, Márta-csoport és a Mustármag nyitott bibliaismereti csoport. A rendszeres találkozások, rendszeres közös szolgálatok, imádság, mind erősítik az összetartozást, az egymáshoz, a környezetünkhöz és Istenhez fűződő kapcsolatainkat, elősegítik a növekedést a szolgálatban, növekedést a hitben.

A diakónia mélységét és tartalmát a kapcsolataink mélysége határozza meg. Milyen a kapcsolatom Istennel? Milyen a kapcsolatom a gyülekezetemmel? Milyen a kapcsolatom a környezetemmel? Milyen a kommunikáció ezekben a kapcsolatokban? Beszélgetünk egymással? Az emberek közötti kommunikáció mellett az imádságnak, az Istennel való kommunikációnak mindenképpen része kell lennie a diakóniai szolgálatnak. Akit segítek, legyen az személy vagy intézmény, egyben imádságaimban is hordozom.

A diakónia feladattípusai

A diakóniai szolgálat jellegét tekintve lehet:

- szeretetszolgálatok gyülekezeten belül és kívül,
- asztal körüli szolgálatok gyülekezeten belül és kívül,
- istentisztelet körüli szolgálatok (úrvacsora, fogadószolgálat, orvosi ügyelet),
- imaszolgálatok gyülekezeten belül és kívül.

Mindezt szeretetközösségben végezni. Diakónia = Közösségépítés = Gyülekezetépítés! (Ef 4,15–16) És mindezt szép renddel végezni: Minden tekintetben törekedjünk a külső és a belső rendre. 1Kor. 14, 40. *„Azonban minden illendően és rendben történjék."*

A diakónia eszköztára Budán

- Főállású diakónus Budán 15 éve Szigeti Lászlóné a szolgálatban elkötelezett lelkészözvegy,
- Diakóniai gondnokság (mellette külön: missziói, ifjúsági, építési és pénzügyi bizottságok),
- Diakóniai munkatervek a misszióval összehangoltan, közös programok,
- Diakóniai költségkeretek a költségvetésben (gyülekezeti tized segítő és támogató programokra, fele a misszió, fele a diakónia kezelésében),
- Körülbelül 25 fő állandó, körülbelül 100 fő alkalmi önkéntes ,
- Alkalmi vagy részfeladatokra munkacsoportok létrehozása, oktatás, képzés szervezése,
- Tapasztalatcserék, szemléletformálás,
- Imaszolgálat, imaközösség,
- Mindenkinek legyen konkrét feladata, szolgálata, mindenki tartozzon egy kiscsoporthoz,
- Névtelen Segítő Kezek karitatív program – kifelé irányuló támogató programok koordinálása.

A diakóniai szolgálat irányai

2007 óta e három irányban fejtjük ki diakóniai szolgálatunkat, a Budai diakóniaszolgálat hármas irányultságú.

1. A gyülekezeten belüli diakóniai szolgálat

Cél: A gyülekezet közösségének tagjai felé kifejtett diakóniai szolgálat. *„Tiszta és szeplőtlen kegyesség az Isten és Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és az özvegyeket nyomorúságukban."* (Jak 1, 27a)

A ma emberének nyomorúságai: sérültek az emberek egymás közötti kapcsolatai és sérült az emberek kapcsolata Istennel. Következmény: Hiányérzet, magány. Cél: A sérült kapcsolatok helyreállítása. Miben szenved a XXI. század embere hiányt? Szeretetben, törődésben, odafigyelésben, megértő, szerető közösségben, emberi, társas kapcsolatokban, meghallgatásban. És néha (!) anyagiakban. Ezeket a hiányosságokat kell megpróbálni bepótolni a gyülekezethez tartozók esetében is.

Család- és beteglátogatás, kórházi látogatások, gyászolók, friss gyászt hordozók támogatása, segélyezés, rászorultak, nehéz sorsúak felkutatása a gyülekezetben, idősgondozás, családgondozás, nagycsaládosok, baba-mama körök, gyermekeiket egyedül nevelők, csonka családok, Kékkereszt önsegítő csoport szenvedélybetegeknek, betegségből szabadultaknak, családtagjaiknak is, életvezetési problémák esetén segítségnyújtás, Válóháló nyitott támogató csoport elváltaknak. Egyéni lelkigondozás a lelkészek közreműködésével, szükség esetén szakemberek bevonásával.

2. A gyülekezet közvetlen környezetében kifejtett missziós célú diakónia

Cél: A közvetlen környezetünkben élő, hitben nem járók missziós irányultságú diakóniai gondozása, segítése, támogatása. *„A király így felel majd nekik: Bizony, mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg."* (Mt 25,40)

Környezetfigyelés, eseti segélyezés, hajléktalangondozás, étel-, tea-, ruhaosztás, a Batthyány téri Máltai Idősek Otthonában rendszeresen istentiszteletek, igei alkalmak, az ott élő reformátusok részére szeretetcsomagok, süteményadományok eljuttatása. Látogatások, támogató programok, evangelizációk hajléktalanokat, sérülteket, fogyatékosokat gondozó intézményekben, idősek otthonában. Nyitott kulturális programok a környezetünkben lakóknak, ahova hívogatni tudjuk a magá-

nyosakat, egyedülállókat is (zeneklub, koncertek, kiállítások, kirándulások, nyitott közösségi programok). A helyi önkormányzati intézményekkel kapcsolattartás. Folyamatos adománygyűjtés és –továbbítás, ruhaadományok válogatása, továbbítása rászorultaknak, intézményeknek.

3. A tágabb környezetünkben, hittestvéreink felé kifejtett diakónia

Cél: Szeretetkapcsolatok kiépítése hittestvéreinkkel határainkon innen és túl, egymás erősítése, bátorítása, segítése, szeretetkapcsolatok folyamatos bővítése. *„Ezért tehát, míg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, leginkább pedig azokkal, akik testvéreink a hitben."* (Gal 6,10)

Kezdet: A gyülekezetben 2004 óta működő Névtelen Segítő Kezek karitatív programon keresztül használt, de még használható ágyneműk, bútorok, használati tárgyak továbbítása rászorultaknak.

Határon túli magyarság felé kapcsolatépítés: Szeretetszálak – Határok nélkül. Cél: Minden határon túli régióban legyen legalább egy református gyülekezet vagy oktatási intézmény, mellyel kapcsolatot építünk ki és tartunk fent. Nehéz sorsú, nagy terheket hordozó gyülekezetek, szórványok, intézmények meglátogatása, támogatása. Diakóniai látogató csoport szolgálatai. Felekezetközi kapcsolatok: alkalmanként más felekezetbeliek számára is nyújtunk segítséget. Célirányosan tárgyi adományokat juttatunk nekik. Pénzbeli támogatásaink döntően a református felekezethez tartozó intézményekhez kerülnek

Egyéb támogató programok

Kárpát-medencei bibliai témájú gyermekrajzpályázat meghirdetése négyévente. Fogyatékos otthonok lakóinak munkái, adventben garai gyertyák stb. Református intézményben tanulók, diákok, határon túliak támogatása alapítványokon keresztül is. Agrármisszió – több termékből rendszeresen tartunk megrendelésgyűjtést, közös beszállítást, támogató programok folyamatosan és alkalmilag (méz, meggy, száraztészta stb.). A termelő református hittestvérek számára is támogatás és a hitbeli összetartozás megerősítése is egyben.

A budai diakónia mint virág, amelynek megfelelő gondozás mellett gyümölcsei teremnek

Ez egy 12 szirmú, élő virág, amelynek minden szirma egy-egy diakóniai vagy ahhoz köthető tevékenység, ami által a diakóniai háló megvalósul. A szirmok száma a virágon szükség és igény szerint növelhető.

A diakóniai virág szára: az a három fő vonal, amely mentén 2007 óta a budai diakóniai tevékenységünket az éves diakóniai terveinkben megfogalmaztuk. Ez tartja a virágot és gyökerei a talajjal, Isten szeretetével és igei tanításaival kötik össze.

A talaj, amelyből a diakóniai virág táplálkozik: Isten szeretete és vezetése, tanítása, amit Tőle imádságban elkérünk és hittel, alázattal elfogadunk.

A budai diakónia valódi célja

Mit terem a diakóniai virág? Ez a virág nem öncélú, nem önmagának nyílik, gyümölcsöt kell teremnie. Ez a célja a létezésének, ez a küldetése, ez Isten célja is vele, hogy Isten gyönyörködhessen benne és az Ő dicsősége, az Ő országa növekedjen, épüljön itt lent a földön. A diakóniai virág elsődlegesen a Lélek gyümölcsét termi (Gal 5, 22–23). Ha a Szentlélek termékenyítő ereje jelen van és az élő virág életjelenségei működnek – táplálkozás, növekedés, fejlődés –, akkor a cél is megvalósul: a megtermett gyümölcsök által szaporodás lesz az eredménye.

Mi hát a feladatunk a gyülekezeti diakóniában? *„Ne szóval szeressünk, se nyelvvel, hanem cselekedettel és valóságosan."* (1Jn 3,18) Jézus is így szeretett bennünket! Nem szóval, nem nyelvvel, hanem cselekedettel és valóságosan! Ebben is kövessük őt! És akkor megtapasztaljuk az élő diakónia áldásait, gyümölcseit a gyülekezetben. Befejezésül Karl Barth gondolata a diakóniáról: *„A gyülekezet diakóniai felelősség nélkül nem keresztyén gyülekezet."* A Krisztust követő gyülekezetben tehát élő és ható gyülekezeti diakóniai szolgálat kell, hogy legyen. Mert a diakónia a gyülekezetben nem cél, hanem következmény: Isten megváltó kegyelmének és szeretetének megtapasztalásából fakadó hála és odaszánás, ami az önként és örömmel vállalt cselekvő hit formájában ölt testet. A diakónia valódi célja nem a szociális segítségnyújtás, hanem hogy általa épülnek kapcsolataink egymással, kapcsolatunk a gyülekezetünkkel, kapcsolatunk Istennel. Épül Isten országa bennünk és közöttünk!

A budai diakóniai modell virága

A budai diakóniai virág szára = A budai diakóniai szolgálat hármas irányultsága:

1. A gyülekezeten belüli diakóniai szolgálat (Jak 1, 27a)
2. A gyülekezet környezetében kifejtett missziós célú diakónia (Mt 5,16)
3. Tágabb környezetünkben, hittestvéreink felé kifejtett diakónia (Gal 6,10)

Isten szeretetéből táplálkozunk, vezetését, tanítását kérve és elfogadva.
Tiszta és szeplőtlen kegyesség az Isten és Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és az özvegyeket nyomorúságukban. Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat. Ezért tehát, míg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, leginkább pedig azokkal, akik testvéreink a hitben.

A talaj, amiből táplálkozunk: Isten szeretetéből táplálkozunk, vezetését, tanítását kérve és elfogadva. Tiszta és szeplőtlen kegyesség az Isten és Atya előtt ez: meglátogatni az árvákat és az özvegyeket nyomorúságukban. Úgy ragyogjon a ti világosságotok az emberek előtt, hogy lássák jó cselekedeteiteket, és dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat.

Ezért tehát, míg időnk van, tegyünk jót mindenkivel, leginkább pedig azokkal, akik testvéreink a hitben.

Szirmok a budai diakóniai virágon

1. Idősgondozás, beteglátogatások,
2. Belső támogatások: testi-lelki akadálymentesítés; belső információs háló; diakóniai fal; főállású diakónus; diakóniai bizottság; diakóniai célú alapítványok; imaközösség; segélyezés – gyülekezeten belül; gépkocsiszolgálat,
3. Gyülekezeti kiscsoportok támogató tevékenysége: Márta-csoport látogatócsoportja; Mustármag csoport diakóniai szolgálatai; Baba-mama körök komatálazása; gyülekezeti kisközösségek; házicsoportok támogató szolgálatai kifelé-befelé,
4. Támogató csoportok: Kékkereszt, Válóháló,
5. Lelkigondozás; családgondozás; gyászolók gondozása,
6. Tapasztalatcsere gyülekezeti diakóniai szolgálatokkal, Református Szeretetszolgálattal, egyéb diakóniai intézményekkel,
7. Diakóniai szemlélet formálása, ezt elősegítő alkalmak, tájékoztatók, beszámolók,
8. Vezetők, önkéntesek képzése, lelki támogatása, imaközösség, imatámogatás,
9. Szeretetvendégségek; közösségi alkalmak, asztalközösség gyakorlása, asztal körüli szolgálatok, istentisztelet körüli szolgálatok; fogadószolgálat; úrvacsora körüli szolgálatok,
10. Szegény- és hajléktalangondozás,
11. Támogató tevékenységek mások felé: Névtelen Segítő Kezek karitatív program; Szeretetszálak Határok Nélkül határon túli kapcsolatok; látogatások diakóniai és támogató intézményekben, gyülekezetekben, támogatásuk, patronálásuk,
12. Jótékonysági akciók: Agrármisszió–Egyháztáji program; jótékonysági koncertek; szeretetvásárok, egyéb jótékony akciók.

2. rész

Missziói modellek a Budai gyülekezetben

„A misszió mindig azzal kezdődik, hogy Isten kitágítja az egyház emberének szívét a testvére befogadására. A Budai gyülekezet frissességet, példaszerű munkálkodást, és kiemelten nagy erejű missziói szolgálatot hoz a református közéletbe."

Micsoda öntelt mondat, gondolhatná a kedves olvasó, és talán igaza is lenne, ha ez a pár sor nem Farkas József ajkát hagyta volna el 1898-ban. S ha így olvassuk a bevezető mondatot, máris követendő és kötelező örökségként kell tekintenünk rá, 2010-ben, Budán.

Mivel részei vagyunk nagyobb családunknak, a Magyarországi Református Egyháznak, mely népegyház és hitvalló egyház is egyszerre, a mi feladatunk sem más, mint vallást tenni a Szentháromság Istenbe vetett hitünkről, teljesítve a Krisztus által ránk bízott missziói parancsot. *„Nékem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet"* (Mt 28,18–19). Ahhoz, hogy a fenti parancsot teljesíteni tudjuk, tisztában kell lennünk azzal, hogy mi a misszió, hol állunk ebben mint egyén és mint gyülekezet, és milyen módszerekkel érhetjük el a környezetünkben élőket. Gyülekezetünkben missziói bizottság működik, többkörös önkéntesi munkacsoporttal.

Mivel a „nagy gyülekezet" nehezen mozdítható, gyülekeztünkben kialakítottuk a kis csoportok egészséges struktúráját, ide könnyebb hívogatni, itt közvetlenül közösség-, szeretetélménye lehet az embereknek.

Budán 2007–2008 (tanévben gondolkozva tervezzük missziói munkánkat) a Misszió éve volt, alkalmat adva mindnyájunknak, hogy átgondoljuk, milyen területeken tudunk hatékonyan szolgálni, és hogyan, milyen módszerekkel tudjuk beteljesíteni a missziói parancsot, milyen célokat tűzzünk ki magunk elé, és milyen fejlődésen szeretnénk keresztülmenni.

Ezért az alábbi gondolatokat fogalmaztuk meg magunknak:

- Növekedj hitben és szolgálatban!
- Légy egy csoport tagja!
- Vállalj közösséget másokkal!
- Legyél barátságos házigazda!
- Hívj másokat Isten közelébe!
- Élj a hétköznapokban is keresztyénként!

Kiemelt missziói terület a szórványlátogatás

Ebbe a szolgálatba a diakóniai munkacsoport is bekapcsolódott. 2009-ben országos szórványgyülekezet-látogató programot indítottunk, minden minket megkereső gyülekezetbe eljut egy önkéntes csoport, hogy együtt töltsük a vasárnapot. Kármel kiscsoportunk, melynek én is tagja vagyok, több napot is eltölt egy helyen, így sikerült már második éve egy teljes hétvégét Baranyában töltenünk, aminek hozadéka nemcsak a majd 21 meglátogatott kis gyülekezet öröme, hanem a folyamatos emberi, családi kapcsolatok. Igyekszünk lelki támogatást nyújtani és anyagilag is segíteni a lelkészek munkáját. További kapcsolatépítési lehetőségek: budapesti látogatásszervezés, orvosi, tanulmányi segítségnyújtás. Ebben a szolgálatban 16 fő vesz részt, saját kocsikkal indulunk útnak, előre egyeztetett időpontban és minden esetben igény szerint a szolgálatba is bekapcsolódunk.

Másik kiemelt terület a gyermek- és családmisszió

A Budai Református Gyülekezet működésének egyik fókuszában közvetlenül a kisgyermekes családok állnak. Őket veszik körül a nagyobb gyermekeket nevelők, majd az ifik, körülölelve az idősebb gyülekezeti tagok által. A külső kör a lelkészeké, akik óvják a bent lévőket, és karjukat tudják nyújtani a csatlakozni kívánóknak. A kisgyerekek vannak a legnagyobb biztonságban. Rájuk figyel az egész gyülekezet, szüleik sok segítséget kapnak, több program értük, róluk szól. Belőlük lesznek a leendő konfirmandusok, az itt házasodók, a leendő szülők, akik keresztelni hozzák a gyermeküket. Ez adja a gyülekezet jövőjét.

Ez az ok és cél, hogy sok kisebb, nagyobb programot működtetünk, amelyek helyet és teret adnak a fenti működési modell megvalósulásának.

Célunk Krisztushoz szeretni a családokat, kicsiket és nagyokat egyaránt, felmutatni a szinte mindenben kétkedő fiataloknak azt a biztos pontot, ahol megnyugodhat az életük, ahol letehetik a terheiket, és ez nem más, mint Krisztus keresztje.

Dr. Szabó Lajos ezt írja: *„Amikor gyülekezetépítésre gondolunk, az nem egyszerűen a létszám, az alkalmak számának emelkedése, hanem abban a mozgásban jelentkezik, ahol Isten és ember kapcsolata válik tapasztalhatóvá, érezhetővé."* Miként lehetséges ez? Azt hiszem, nemcsak számomra legfontosabb a folyamatos imádkozás a szolgálatért a gyülekezetben, a gyülekezetért, hanem ez egyik legfontosabb „fegyverünk" is, kérve a Szentlélek segítségét.

De figyelemmel kell lennünk egy-egy missziói projekt elindításánál, hogy csak olyan feladatot érdemes felvállalni, ami belefér a lehetőségeinkbe. Hiszen találnunk kell hozzá szolga- és munkatársakat, időt, anyagi fedezetet is. Mivel önkéntesekkel munkálkodunk, kiemelten fontos, hogy mindenkitől csak a képességeinek és adottságainak megfelelő szolgálatot várjuk el, abban viszont tegyük őt felelőssé. Mindenkin látszania kell, hogy egy csapat vagyunk, hogy fontosak nekünk a kívülről betérők, megértjük és tiszteletben tartjuk őket, élethelyzetüket.

A missziói munkacsoportban presbiterek, pedagógusok, diákok, nagymamák, édesanyák szolgálnak együtt, hogy az adott modell minden területén kiegyensúlyozott, jól elosztott legyen a teherviselés. Sok projektben ott van egy-egy lelkész is és a hitoktatók munkacsoportja (amelyben önkéntes segíti a munkát).

Minden önkéntes munkát feladatismertetés, egyeztetés előz meg, mindenkinek ismernie kell mind a konkrét, mind a távlati célt. A projektvezető összegyűjti az elérhetőségeket, e-mail listát készít az adott feladatban résztvevőknek, így az információk mindenkihez közvetlenül és azonnal eljutnak. Minden részfeladatnak van felelőse, aki a továbbiakban szervezi, irányítja az adott területet, és ha további önkéntesek, eszközigény, egyéb váratlan tényezők merülnek fel, teljes felelősséggel dönthet, illetve gond esetén bármikor keresheti a projektvezetőt.

A pályázatban bemutatott programok esetében a misszióigondnok a fő szervező, s ebből az is látszik, hogy a gyülekezetben a lelkészek mellett minden területnek megvan a maga önkéntes, többnyire presbiter vezetője, gondnoka (missziói és ifjúsági, diakóniai, pénzügyi, építésügyi), aki nemcsak felelős az adott terület szolgálataiért, de a hozzá rendelt pénzeszköz felett is diszponál. Ily módon a lelkészek és

nem lelkészek munkájában kiegyensúlyozott felelősség, munkamegosztás jön létre, melyet a vezető lelkész és a gondnokok, illetve a lelkészek és a gondnokok rendszeres találkozója is elősegít.

Ebben a rendszerben ki-ki megtalálhatja az egyéniségének, temperamentumának, talentumainak megfelelő feladatot, így az önkéntesek szolgálata örömforrás, Szentmihályi Mihály szavaival élve „flow-érzés" lehet.

Természetesen az optimális együttműködéshez hozzátartozik egymás megismerése, tiszteletben tartása, támogatása. Fontos, hogy tudjunk közösen imádkozni, megbízni egymásban.

Ez a légkör vonzó a hozzánk betérő, programjainkat látogatók számára, ahogy fogalmazni szoktak, „szinte tapintható a szeretet". Sokan járnak vissza egyházközségi alkalmakra világi iskolákból, óvodákból „csak" azért, hogy újra átéljék a fenti állapotot. Ez az élmény elkíséri őket a mindennapokban, erőt, töltést ad az életüknek. A mi feladatunk, hogy felmutassuk azt, aki minden munkánkat vezérli, s akit megismertetni vágyunk gyermekkel, felnőttel egyaránt. Bár kezdetben hozzánk kötődnek, célunk, hogy ez ne maradjon így, és mindnyájan megismerhessék Megváltó Urunkat.

Minden egyes programot úgy szervezünk, hogy megkeressük nemcsak az adott alkalom célját, de elsődlegesnek tartjuk, hogy életek változhassanak meg, hogy a résztvevőknek a mi lelkesedésünknél, az adott konkrét eseménynél többet is felmutassunk.

Mivel az emberek elfoglaltak, csak olyan programokat érdemes életre hívni, ahol:

– otthon érzik magukat,
– elfogadják őket – gondjaikkal, örömeikkel együtt,
– választ kaphatnak az őket foglalkoztató kérdésekre,
– kikapcsolódhatnak, feltöltődhetnek,
– örömet, békességet tapasztalnak, ahogy fogalmazni szokták: „itt valami más".

Munkánkat a jól megválasztott módszerek, az igényes eszközök is elősegítik, nem beszélve azokról az elkötelezett hitoktatóról, önkéntesekről, akik idejüket adva (nem áldozva!) már évek óta örömmel vesznek részt, maguk is feltöltődve ezekben a projektekben.

A gyülekezet nagyon komolyan veszi ezt a missziói területet, ezért anyagi lehetőségeket is hozzárendel ezekhez a programokhoz, így a személyi feltételeken túl a míves anyagok, a szemet gyönyörködtető szemléltetőeszközök is hozzájárulnak a

folyamatos érdeklődéshez. Különleges módszer a bábos drámajáték, ahol a gyerekek nem paraván előtt ülve nézik az előadást, hanem a bábozó körül, maguk is részeseivé válva a biblia történetnek. Miután az „evagelizációnak" vége, minden esetben alkotás következik (mint tudjuk, amit hallunk, annak tíz százalékát, amit magunk csinálunk, amiben részt veszünk, annak kilencven százalékát jegyezzük meg). Elkészítünk az adott történethez kapcsolódó, arra emlékeztető apró tárgyat. Legyen az egy „papirusz"-tekercs, amihez merített papírt használunk, egy Jézus korabeli játék, vagy éppen egy szalaggal átfűzött, aranytollal írt könyv az aranymondásoknak.

A Budai modell tartalmazza a személyi, az anyagi és a lelki feltételeket ahhoz a szolgálathoz, ami legfőbb küldetésünk: *„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermekeket és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa"* (Lk 18,16)

A fenntarthatóságot a lelkészi és gyülekezeti közösség támogatása, az imaháttér biztosítja. Írásomból úgy tűnhet, Budán nincsenek nehézségek, csupa áldott, békés, nagy létszámú alkalmon, lelkes segítőkkel munkálkodunk az Úr javára. Természetesen ez nem így van. A gondot többnyire az okozza, ha a mi elképzeléseink nem találkoznak a meghívottakéval, ha túl sokat akarunk, és nem vesszük figyelembe az emberi erőforrások végességét. Meg kellett tanulnunk, hogy a kevesebb néha több, hogy nem lehet saját családjaink rovására minden estét, hétvégét programmal tölteni.

Projektjeink kisebb módosításokkal bárhol alkalmazhatók, ahol rendelkezésre áll pár lelkes önkéntes, némi kreativitás, sok szeretet, humorérzék, hajlandóság a közös imádságra, és persze jó (megfelelő) kapcsolat a lelkészek és nem lelkészek, azaz az önkéntesek között.

Néhány program ismertetése

Barlanglátogatás lenti áhítattal, a szülők nagyon kedvezően fogadják ezt a fajta „hitoktatást", örömmel kísérik el gyermekeiket.

A templomi vetélkedők, „kirándulások" hittanosaink egész osztályának, nemcsak a gyerekeknek jelentenek feltöltődést, de a pedagógusok és a kísérő szülők is más szívvel térnek haza. Kérdeznek a gyülekezetről, a programokról. Ekkor ajánljuk a honlapunkat, illetve elkérjük az elérhetőségeket.

Karácsonyi ajándékkészítő délután óvodákban, iskolákban, hogy közelebb hozzuk a karácsony valódi jelentését, üzenetét.

Kézműves-foglalkozással egybekötött, bábos játszótéri „Ölelj meg" evangelizációs program, illetve a Siketmisszióval közös játszóház. Mindez sok egyeztetést, levelezést, beszélgetést, összehangolást igényel.

Minden évben Biblia-osztást szervezünk a világi iskolák hittanosainak a Gedeon Társaság segítségével.

Távlati tervünk, hogy a több mint 200 hittanos szüleit játszóházba, kézművesprogramra hívjuk, hiszen bennünk egy teljes látens gyülekezet rejtőzik, akik, hiszem, szeretettel, odafigyeléssel megszólíthatók. Egyelőre a kapcsolatkialakítás, adatgyűjtés fázisában vagyunk.

Külmisszió keretében báboztunk a Ceglédi hittanosoknak az ottani cigány óvodásoknak.

Miután gyülekezetünkben sok kisbaba születik, a Babamisszió keretében minden családot, ahol kisbaba születik, önkéntesek látogatnak meg, emléklappal, gyermekbibliával, anyagi támogatással kedveskedve.

Létrehoztuk a Komatál programot is, családok a családokért összefogva, több héten keresztül meleg ételt visznek a frissen szült kismamáknak.

Misszionk egyik fő célja már évek óta egy-egy határon túli magyar református, lehetőleg gyermekintézmény támogatása, költségvetésünkben minden évben komoly összeget különítünk el erre a célra. Legkedvesebb adománygyűjtő programunk a Budabál, amit hetedik éve rendezünk, örömmel teret adva a táncolni, énekelni vágyó fiataloknak, és bemutatkozási lehetőséget az adott év támogatottjának.

Minden év pünkösd hétfőjén az egész gyülekezet „kivonul" Kisorosziba szabadtéri istentiszteletre. Ide könnyebben lehet a világi iskolákba járó hittanosok családját, barátainkat, keresőket hívogatni.

Rendszeres kapcsolatunk van a Vakok Intézetével, minden évben kétszer műsorral készülünk az ott élők örömére, a Biblia Maraton – olvasd fel a Bibliát – keretében gyülekezeti tagok, hittanosok egymást váltva olvasták fel a Biblia egy részét, melyet rögzítettünk és a Vakok Intézetének lakói örömmel hallgatják.

Nyitott estéket rendezünk, hogy megszólíthassuk a környezetünkben élőket: Kopp Mária, Bogár László, Jókai Anna, Bagdy Emőke voltak a vendégeink. Ezek az esték olyan embereket is közénk vonzanak, akik csak távolabbról figyelik az egyházat. Saját bevallásuk szerint a pozitív tapasztalat egy lépéssel közelebb segíti őket az Úr Jézushoz. Sokan elkezdenek gyülekezetbe járni, részt vesznek filmklubunkban, követik honlapunkat.

A szavak nem adják vissza azokat az érzéseket, azt a hitbeli növekedést, amit a fenti missziói szolgálatok alatt megtapasztaltunk és talán töredékét sem voltam képes felvillantani annak a hatásnak, amit mindnyájan megtapasztaltunk egy-egy missziói program szervezése során.

Legyen érte Istené a dicsőség

Ifiönkéntesség Budán

A gyülekezetben Ifjúsági Bizottság működik, tagjai az ifik képviselői, a cserkészek, az ifjúsággal (is) foglakozó lelkész és a missziói-ifjúsági gondnok. Havonta találkozunk, és egy presbiteri üléshez hasonló működési elv köré építettük fel az alkalmainkat. A fiatalok megtisztelőnek érzik, hogy tagjai lehetnek ennek a vezetőségnek.

Az ifik önkéntes munkát általában a nagy egyházi programokhoz kapcsolódva végeznek: Szeretethíd, devecseri önkéntes nap, 72 óra kompromisszumok nélkül – határok nélkül. Egy-egy ilyen programban való részvétel után az ifik érettebben gondolkodnak saját szerepükről a gyülekezet és az egyház közösségén belül. Látják egymás munkáját, felelősek másokért, ezért ösztönző hatással vannak egymásra.

A gyülekezeti önkéntesség egyrészt a vasárnap esti istentiszteleten valósul meg vendégvárásban, fogadásban (teakészítés, szolgálatok), a dicsőítő zenekarban, másrészt a Siketmisszióval közös programokban. Több ízben jártak Délvidéken játszóteret építeni, ez folytatódik a kárpátaljai Szolyva református óvodájában. De kérésre egyre többen és örömmel kapcsolódnak be egyéb, a gyülekezetben zajló önkéntes szolgálatba.

Programelemek

Budapest Külső-Kelenföldi Református Egyházközség
H–1115 Budapest, Ildikó tér 1.
E-mail: budapest-kulso-kelenfold@reformatus.hu
Lelkipásztor: *Kálmán Péter*
A pályázatot készítették: *Pusztai Gábor, Pusztai Tímea, Veres Gábor*

Budapest Külső-Kelenföldi Református Egyházközség

Mentorprogram az ifjúsági munkában

Gyülekezetünk ifjúságában kialakult egy mentorállási modell, mely elősegíti a fiatalok lelki épülését és a gyülekezeti szolgálatba való bekapcsolódását. Az ifjúság hitben tapasztaltabb, idősebb tagjai maguk mellé vesznek fiatalabbakat a lelki, illetve operatív szolgálataikban, és tanítva őket velük együtt végzik azokat. A modell célja, hogy a fiatalabbak az idősebbek példáján ismerjék meg a szolgáló élet örömét és a közös munkában lelkileg is épüljenek. A modell alapjai több éve működnek, és sok fiatal válhatott általa Istenben hívő, aktívan munkálkodó gyülekezeti taggá.

A Külső-Kelenföldi Református Gyülekezet történeti áttekintése

A gyülekezet 1950-ben alakult, egy kicsiny kovácsműhelyben. Isten kegyelméből ez a kis közösség ma már szerves része nemcsak a kerületnek, hanem az itt élő emberek életének is. A gyülekezet területét kezdetben három lakótelep: Őrmező, Kelenföld és Gazdagrét, valamint a kertes házi övezetek, Farkasrét, illetve Kelenföld alkották. Isten kegyelméből azóta már több területen is sikerült missziót végezve önálló közösségeket létrehozni, plántálni. Például Gazdagréten ma már önálló gyülekezet áll Isten dicsőségére. Gyülekezetünkhöz a legutóbbi felmérés szerint körülbelül 450 fő tartozik. A gyülekezet létszáma a vasárnapi istentiszteleten 100-150 fő. Az Ildikó téri templom mellett Farkasréten és Őrmezőn is tartunk istentiszteleteket vasárnaponként. Hisszük, hogy Isten igéjének hirdetésével erősödhet missziónk ezekben a közösségekben.

Különleges ismertetőjelünk a templomunk, amely 1981-ben készült el. Sokan csodálkoznak a különös, hatszög alakú acél könnyűszerkezetes épületen, amely belül egy rendkívül barátságos, modern teret rejt. Adottságai miatt különösen alkalmas hely arra, hogy a hagyományoktól, régies stílustól sokszor elzárkózó fiatalokat mégis Krisztus gyülekezetébe invitáljuk. Az ifjúsági és egyéb hétközi alkalmakat az 1996-ban épült parókia alagsorában tartjuk.

A gyülekezet vezető lelkipásztora Kálmán Péter, aki immár 27 éve pásztorolja a közösségünket. Nyitott, támogató hozzáállásnak nagy szerepe van abban, hogy a gyülekezetünkben sok önkéntes szolgálóktól indult kezdeményezés valósulhatott meg.

Az ifjúsági csoport (ifi)

Ifjúsági közösségünk 1996-ban alakult a későbbi beosztott lelkészünkké kinevezett Sóskúti Zoltán kezdeményezésére egy nyári ifjúsági tábor után. Ő volt az, aki az akkori régi ifjúsági csoportból egy új közösséget hívott életre. Alapgondolata volt akkor, amit mind a mai napig vallunk, miszerint ifjúsági közösségünkbe főként Istent kereső fiatalokat hívunk és várunk. Hála Istennek, sok megtért fiatal is jár a csoportba, de az ifjúsági csoportot nem nevezhetjük hívők közösségének. Ezt azért fontos kimondani, mert ez meghatározza a csoport tagjainak a szolgálathoz és a hithez való hozzáállását. Például nem lehet rögtön elvárni a fiataloktól, hogy minden erejüket és idejüket az Istennek való szolgálatra áldozzák, ebben fokozatosságot kell kiépíteni annak érdekében, hogy a hitbeli fejlődésük közel egyenes arányban kövesse az önkéntes szolgálatban való részvételüket. Ezt a két tényezőt, mármint a hitet és az önkéntes szolgálatot egyszerre kell építeni bennük. A modell, amit alkalmazunk, a fokozatosságra épül és igyekszik szorosan követni a hitbeli fejlődést is. Alapvető-en keresőkből szeretnénk erős hitű és szolgálatra kész ifiseket nevelni. Természetesen ehhez mi csak a kereteket tudjuk megadni, a növekedést Isten adja.

Az ifjúsági kör több szempontból is heterogén. Először is a nemek tekintetében, majd az életkor, valamint a családi háttért figyelembe véve is. Az, hogy nemek szempontjából eltérő a csoport, az azért jó, mert így szembesülnek egyrészt a másik nemet érintő problémákkal, látják azt, hogy a férfi és női mivoltból adódóan milyen kommunikációs és személyiségbeli különbségek vannak. Ez később sokat segíthet a párválasztásnál, illetve az eltérő nemmel való kommunikációban. Az ifjúsági körbe 13–20 év közötti fiatalok járnak. Konfirmáció után kerülnek be zömében az ifisek, ez jelent minden évben „frissítést a közösségnek". Innentől kezdődik el a fiatalokkal való közös munka és hitbeli fejlődés, és ekkortól egészen a kamaszkor végéig igyekszünk a közösségben tartani őket. Fő célunk természetesen az, hogy hitben növekedve épüljenek be a gyülekezetbe. Amikor a konfirmandusok bekerülnek az ifibe, még csak éppen hogy valamit megízleltek Isten igéjéből, még csak az alapokat tudják. Erre az alapra kell nekünk építkezni és megteremteni annak a lehetőségét, hogy fejlődhessenek. Ebben nagy segítség az, hogy láthatnak maguk előtt idősebb ifiseket. Látják, hogy ők ebben a közösségben szolgálnak, és ez is segíti őket, hogy kedvet kapjanak az önkéntes szolgálathoz. A családi háttér különbözősége abban segít, hogy el tudják fogadni azokat a társaikat, akik bármilyen szempontból mások. Akár anyagi helyzetüket tekintve, akár a család szerkezetét tekintve (elvált, nem elvált szülők gyermeke). Így megtanulják kezelni ezeket a különbözőségeket, tapasztalatokat tudnak gyűjteni, melyeket később önkéntes szolgálatukban is tudják kamatoztatni.

Fontos megemlíteni, hogy az ifjúsági kör vezetését gyülekezetünkben nem lelkész végzi, hanem három önkéntes. A lelkipásztor inkább tanácsadó és felügyelő szerepet tölt be. Ugyanakkor ő is aktívan részt vesz a közösség életében. Ez a fajta ifi vezetési rendszer már évek óta jól működik, és hisszük, hogy jó példát mutat az ifiseknek. Ezen a modellen keresztül nem csak azt látják, hogy minden szolgálatot a lelkész végez, illetve kezdeményez, hanem megtapasztalják, hogy szükség van a gyülekezetben és az ifiközösségben arra, hogy a lelkész munkáját segítsük. Ezáltal hatékonyabb szolgálati rendszer jöhet létre, amibe bárki bekapcsolódhat. Ezért biztosítunk minél több lehetőséget az önkéntes szolgálatra, ami először operatív, később az egyetemes papság elve alapján lelki szolgálatot jelent. Célunk az önkéntes munka, majd később a lelki szolgálat révén, hogy megtapasztalják, fontosak és hasznosak Isten és a közösség számára, kötődjenek a csoporthoz (alakuljon ki bennük csoportidentitás) és közben lelkileg is fejlődjenek. Tapasztalatunk egyrészt az, hogy amibe az ifi tagjait bevonjuk, amiért ők tesznek valamit, azt jobban magukénak érzik. Másrészt látják a velük egykorúak szolgálatát és ez gyakran erősebb késztetést jelent az elköteleződésre, mint az idősebbek vagy a lelkipásztorok szolgálata. Ennek egyik bizonyítéka, hogy bizonyos önkéntes munkáknál már nem is kell ott lennie a lelkipásztornak, a fiatalok egyszerűen maguktól el tudják végezni a feladatot.

Ifjúságunk önkéntes munkára nevelő modellje

Az a mentorálási rendszer, amit következetesen próbálunk megvalósítani, már valamilyen formában korábban is létezett ebben a közösségben. Hiszen az ifi akkori vezetője, aki egyben a gyülekezet beosztott lelkipásztora is volt, ezt a mentorszerepet töltötte be, de kizárólag egy személyben. Az akkori szolgálói kört ő pásztorolta mind az operatív feladatokban, mind pedig lelki értelemben. Az új beosztott lelkipásztorunk, Pető Viktória is szorgalmazott egy modellt. Ő egy németországi modellel ismertetett meg bennünket, ahol egy vezető mentor, akinek nem feltétlenül kell a lelkésznek lenni, lelki értelemben foglalkozik egy vagy maximum három közösségi taggal. Majd később ők is bevonnak másokat, és így szépen fokozatosan tud kialakulni egy mentori

hálózat egy adott közösségben. Ezt a két modellt gondoltuk át, majd fogalmaztuk meg észrevételeinket, tapasztalatainkat, és alkottunk meg egy olyan rendszert, amely jól működhet a mi gyülekezetünk ifjúsági körében.

A mentorálási programban való részvétel nincs életkorhoz kötve. Igyekszünk mindenki számára megadni a lehetőséget arra, hogy „belekóstoljon" a szolgálatba. A feladatok delegálását természetesen az ifi vezetése hagyja jóvá. A fiatalok jelentkezhetnek különböző feladatok elvégzésére. Ilyen feladatok főként a rendszeresen szerveződő táborokhoz (évente három alkalommal), vagy egyéb alkalmakhoz kötődnek, mint például az évente a gyülekezetünkben megrendezésre kerülő ifinap. Ezek a nem heti rendszerességgel létrejövő alkalmak nagyobb motivációt jelentenek a fiataloknak, és itt szélesebb skálájú lehetőség áll rendelkezésre a szolgálatra is. Mindenki találhat magának olyan területet a sporttól, a színjátszáson át az éneklésig, vagy akár olyan operatív feladatot, mint a büfé vagy közösségi játékok szervezése, amiben megmutathatja magát, kipróbálhatja képességeit. A felkészülési folyamatban igyekszünk végig szabad kezet adni a fiataloknak arra, hogy megvalósíthassák saját kreatív ötleteiket. Folyamatosan tartjuk velük a kapcsolatot, és amennyiben igénylik, kaphatnak segítséget, illetve mi is várunk visszajelzéseket arra nézve, hogy milyen ötleteik vannak az adott szolgálatban. Természetesen itt is a már korábban említett fokozatosság elvét vesszük figyelembe. Ezen kívül mindenkit igyekszünk figyelemmel kísérni év közben a csoportban. Figyeljük az egyes alkalmakon mutatott aktivitását és beszélgetések során érdeklődünk élete és lelki állapota felől. Ezek alapján látjuk, hogy kik az igazán nyitottak és készek a szolgálatra, kikből állhat az a szűkebb csoport, akikkel lehetőség szerint komolyabban foglalkozunk. Ez a kör most jelenleg kilenc fiatalt jelent, ebből az ifivezetőn és a beosztott lelkészen kívül három fiú és hat lány vesz részt. Négy idősebb, tapasztaltabb szolgáló, akik a mentori szerepet töltik be és hét fiatalabb szolgáló, akiket mentorálunk. Ez nem azt jelenti, hogy a többiekkel megszűnik a kapcsolat, és nincs lehetőségük a szolgálatra, természetesen őket továbbra is figyelemmel kísérjük, imádságban hordozzuk fejlődésüket és kisebb, főként operatív szolgálatokba vonjuk be őket.

A szűkebb kört az igei és lelki szolgálatokra választjuk ki. Fontosnak tartjuk, hogy különbséget tegyünk azok között a szolgálatok között, amelyek igei szolgálatok, és azok között, amelyek inkább valami operatív feladatot jelentenek. Véleményünk szerint erre azért van szükség, mert ezáltal az ifisek is el tudják választani a kettőt. Természetesen arra mindig is törekszünk, hogy ne rangsor alakuljon ki bennük, hogy

melyik ér többet, de azt világosan kell velük éreztetni, hogy az igei szolgálatban mi az, amiben Isten bevonja őket a Szent Lélek által. Az igei szolgálatokat komolyabban kell venni és ezt éreztetni kell a fiatalokkal is. Nem kell őket megijeszteni, vagy fölöslegesen plusz lelki terheket tenni rájuk, de az igaz tanítást és az evangélium hirdetését komolyan kell venniük. Lehet egy áhítatot játékos formában előadni, vagy merőben új eszközöket alkalmazni, hogy az üzenetet könnyebben eljuttassuk a fiataloknak, de amit eljuttatunk hozzájuk, annak a Biblián kell alapulni és megharcolt igazságnak kell lennie. Ezért nem is várjuk el a fiatalabb szolgálóktól, hogy olyan témákról vagy olyan dolgokról beszéljenek, amelyeket nem értenek, vagy még nem éltek át. Mindig azon van a hangsúly, hogy arról beszéljenek, amit Isten Szent Lelke által megértettek, és amit tényleg hitelesen tudnak vállalni a közösség előtt. Ezzel igyekszünk elkerülni azt, hogy „divatkeresztyénség" alakuljon ki a csoportban. Hiszen azok, akik bármilyen igei, lelki szolgálatot végeznek, példaként állnak a többiek előtt, ebben nekik is felelősségük van, és ezt éreztetni kell velük.

Lelki napok

Igyekszünk ezt a szűkebb kört lelkileg is pásztorolni, hitüket erősíteni. Ezért általában évente 3-4 alkalommal szervezünk nekik lelki napot. Ezeken az alkalmakon egyszerre próbálunk gyakorlati és hitbeli kérdésekkel foglalkozni. Felkészítjük őket, hogyan vezessenek kiscsoportos beszélgetést, vagy hogyan készüljenek áhítattartásra. Igyekszünk új módszereket és lehetőségeket mutatni. Emellett beszélgetésekre is sor kerül, ahol mindenki elmondhatja, éppen mi az, ami foglalkoztatja, mi az, ami a hitéletében fontos. A közös imádságok nagyon erős kapcsolatot tudnak kialakítani a kör tagjai között. Ezeket a lelki napokat főként táborok előtt vagy valamilyen más nagyobb program előtt szervezzük, ilyenkor döntjük el, melyik áhítat miről fog szólni és mi lesz az egyes alkalmak lelki íve. Honnan hova akarunk eljutni egy tábor alkalmával vagy egy program során. Szervezünk megbeszéléseket a tágabb szolgálói körnek is, velük ilyenkor főként operatív dolgokról beszélgetünk. Természetesen itt is van imaközösség, hiszen az ő szolgálatuk is fontos, és Isten előtt hordozzuk azokat.

Áhítattartó párok rendszere

A keddenkénti ifialkalmakat ettől az évtől kezdve már úgy kezdtük el szervezni, hogy az igei, lelkiszolgálói körből minden egyes alkalomra egy páros készül fel. Ezt két okból tettük, egyfelől, hogy a szolgálók minél többször vehessenek részt igei szolgálatban, másrészt a közös készülések az alkalmakra jó lehetőséget nyújtanak a fiatalabbak lelki fejlődésre és a szolgálók közötti kapcsolatok mélyülésére. Arra sajnos nincs lehetőségünk – főként mivel a szolgálók ezt szabad idejükben, munka vagy iskola mellett végzik –, hogy állandó párosok jöjjenek létre, ezért minden egyes ifit alkalmi párosok tartanak. Ennek az egyik előnye, hogy így ők is több idősebb ifis hitével, gondolataival, ötleteivel találkoznak, és ezáltal intenzívebb lehet a tanulás. A másik előny, hogy így nem egy lelki vezetőhöz kötődnek a kisebbek, hanem több szolgáló hitbeli példáját látják maguk előtt. A hátránya természetesen az, hogy így nehezebben lehet mély és szoros kapcsolatokat kialakítani. A közös felkészülésnek egyfelől az is a célja, hogy a soron következő ifire felkészüljenek, de ezen túlmutatva az ő lelki életükkel, illetve kérdéseikkel is foglalkozunk. Sokszor tapasztalják azt, hogy az ő elképzeléseik, gondolataik mennyire fontosak és jók. Támogatjuk őket abban, hogy együtt gondolkozzunk az adott ige felett. Természetesen a fiatalabbak retorikai, áhítattartási fortélyokat is elleshetnek a nagyobbaktól, de ők is sokszor vannak az idősebbek segítségére a kreativitásukkal és azzal, hogy jobban megértik azokat a problémákat, amikkel a velük egykorú fiatalok küzdenek. A közös imaközösség is összetartó és lelkileg építő eleme a felkészülésnek. Igyekszünk a fiatalokat arra nevelni, hogy személyes hitélményeiket is megosszák a többiekkel. Hiszen ezeken a hiteles példákon keresztül láthatják meg a fiatalabbak, mi az, amivel a hívő fiatalok küzdenek, vagy mi az, ami örömet okoz az életükben.

Az ifialkalmak témáját mindig közösen beszéljük meg az ifi összes tagjával. Mindenki hozhat magával saját témát, amit „bedobhat" a közösbe. Ezeket összegyűjtjük és megszavaztatjuk, hogy mi az a téma, ami a legjobban érdekli az ifiseket. Ilyenkor sorrendet állítunk fel, és azt figyelembe véve dolgozzuk ki az elkövetkezendő hónapok alkalmait. Ez azért jó, mert mindenki témája sorra kerülhet, így az ifisek magukénak érzik a témát, hiszen ők választották. Tehát valóban az ő problémáikkal, életükkel tudunk foglalkozni.

Nehézségek, kritikák

A program indulásakor az ifi vezetését végző három önkéntes szolgáló nem igazán volt jártas a lelkigondozás terén. Ennek felismerése indította útjára a gondolkozást, hogy a már ismert hiányosságokat milyen módszerrel lehetne fejleszteni, esetleg pótolni. A közös szolgálatra készülés kiváló keretet ad a lelkigondozás fejlesztésére, melyben a kezdeti nehézségek után immár egyre jobban belerázódnak az idősebbek.

Fontos megemlíteni, hogy az önkéntesek által végzett munkának vannak veszélyei is, melyekre nem árt figyelni. A laikusok könnyen eshetnek abba a hibába, hogy a fiatalok gyülekezethez kötődését nem segítik elő kellőképpen. Mivel ők is csak ebben a szolgálati ágban dolgoznak, nehezebb a kapcsolópontok megtalálása számukra, mint a lelkészeknek, akik a gyülekezet több területén dolgoznak. Ha erre mind az ifivezetők, mind a gyülekezeti lelkészek figyelnek, a probléma elkerülhető.

Minden esetben nagyon figyelni kell, főként a mentorálás kezdeti szakaszában, hogy a fiatalok, akiket a lelki szolgálatra hívunk, milyen teológiai és bibliaismereti háttérrel rendelkeznek. Nagyon fontos, hogy folyamatosan kövessük fejlődésüket és segítsük őket abban, hogy ezeket az ismereteket elsajátítsák. Természetesen hosszabb idő kell, hogy magabiztosabbak legyenek teológiai, hitéleti kérdésekben, de mivel az idősebbek az áhítatok készítésénél ott vannak, meg tudják velük beszélni az esetleges problémákat. Valamint végig az alkalmon is jelen vannak, és ha a fiatalabb lelkiszolgáló esetleg egy olyan kérdéssel vagy problémával kerül szembe, amit még nem tapasztalt vagy nem tud rá válaszolni, az idősebb szolgáló segítheti a munkáját, így az alkalmon mindenki választ kaphat a kérdésére. Ez ugyanígy igaz azokra a szolgálatokra, amelyek egy esetleges rendezvénynél, vagy programnál vannak. Bár ilyen esetekben nem feltétlenül párok végzik a szolgálatokat, de olyan területeknél, amelyek esetleg komolyabb infrastrukturális vagy szakmai hátteret igényelnek, igyekszünk idősebbeket, tapasztaltabbakat is bevonni, hogy ezáltal segítségére lehessenek fiatalabb szolgálótársaiknak. Erre jó példa az ifinap, hiszen itt sok olyan program van, aminél elkelhet a segítség a nagyobbaktól, akik többéves tapasztalattal rendelkeznek a szervezésben.

Fontos, hogy ismerjük a csoport tagjait és lássuk képességeiket. Igyekezzünk számukra a legmegfelelőbb szolgálatot megtalálni. Fontos az, hogy ne essünk abba a hibába, hogy mindenkit parancsszerűen beosztunk egy adott feladatra. Természetesen jó az, ha tudjuk, hogy ki milyen területeken tudna a legjobban segíteni, de hagyjuk, hogy ők

maguk találják meg a nekik legmegfelelőbb szolgálati területet. Segítséget természetesen lehet és kell is nyújtani, pozitív ösztönzéssel és javaslatokkal. Például erősíthetjük a fiatalokban azt az érzést, hogy tehetségesek az adott területen és Istentől kapott talentumuk van az adott szolgálatra. Így talán el lehet kerülni, hogy olyan dolgokba kezdjenek, amelyek meghaladják a képességeiket. Persze ez is előfordulhat, ilyenkor fontos, hogy ne hagyjuk magukra, hanem segítsünk őket. Később meg lehet beszélni, mik voltak a nehézségek az adott szolgálatban és megkeresni a miértekre a választ.

Fontos az, hogy megtaláljuk az egészséges arányt, ne terheljük túl a fiatalokat, de segítsünk nekik saját értékeik kibontakoztatásában. Figyelembe kell venni egyfelől, hogy kinek mennyi ideje, energiája van egy adott időszakban (például érettségi előtt a fiataloknak kevesebb idejük van, akkor ne várjunk el tőlük nagy áldozatokkal járó szolgálatokat, abban az időszakban kisebb feladatokkal, szolgálatokkal bízzuk meg őket), vagy hogy lelkileg milyen állapotban vannak éppen. Családi problémák, krízisek esetén érdemesebb kisebb szünetet tartani és lelkigondozói beszélgetéseken keresztül segíteni, hogy minél előbb rendezni tudja magában az adott problémát, és ha már késznek érzi magát, akkor ismét visszatérhet a szolgálatokhoz.

A program hatása a gyülekezetünkre

Programunknak már vannak biztató jelei és hatásai. Egyfelől jelenleg az ifjúsági kör végzi a legtöbb önkéntes szolgálatot a gyülekezetünkben. Ide tartoznak a diakónia, a gyermekmunka, a templom és a parókia gondozása, valamint komoly missziói tevékenységek is. Ilyen tevékenység az évente megrendezésre kerülő ifinap (a legnagyobb missziói nap a gyülekezetben minden korosztály számára, átlagosan 80-90 fő részvételével), a könyvterjesztés, ifisek látogatása, gyermekotthonban végzett misszió, valamint minden évben egy ifjúsági délelőtti istentisztelet. Azt gondoljuk, hogy mindezen tevékenységek végzéséhez nagyobb részben Istentől kaptak elhívást a fiatalok, de hisszük, hogy módszerünk is lehetőséget biztosít ezen képességeik fejlesztésére. A már korábban is említett mentorálási program sok azóta felnőtté vált régi ifist segített abban, hogy aktív szolgálója vagy presbitere legyen a közösségnek. A gyülekezetünk aktív szolgálóinak több mint egyharmadát azon 20-30 évesek teszik ki, akik korábban az ifiben tapasztalták és tanulták meg az önkéntes szolgálat fontosságát és értékét. Ezért van Istenbe vetett reménységünk arra nézve, hogy programunk hosszú

távon a gyülekezet építését és gyarapodását fogja szolgálni. Emellett fontosnak tartjuk, hogy ezt a fajta mentorálási programot a gyülekezet többi korosztályában is elkezdjük és erősítsük. Jelenleg ez még csak az ifjúság körében működik, ezért sokszor olyan szolgálatokkal is megkeresik a fiatalokat, amelyeket esetleg a gyülekezet más korosztályai is el tudnának végezni, vagy segíthetnének benne. Határt kell szabni a segítségnyújtásban is annak érdekében, hogy más korcsoportok is lehetőséghez jussanak.

Természetesen lelkészeink is nagyon hálásak az önkéntesek munkájáért. Hiszen sok terhet vehetnek le az önkéntesek a lelkészek válláról. Így egyfelől nekik több idejük jut olyan gyülekezeti területekre, amelyeknél elengedhetetlen a lelkész jelenléte, vagy még nem alakult ki egy szolgálói csapat. Természetesen fontos az ifivezetés és a lelkészek közötti rendszeres kapcsolat. A gyülekezetünkben a missziói munkatervben külön van egy körülbelül ötoldalas melléklet, amely csak az ifjúsággal foglalkozik. Itt a lelkészekkel és a presbiterekkel mindig közösen kerülnek megbeszélésre az adott alkalmak és programok. Emellett a beosztott lelkipásztorunk különböző lelki napokon, illetve megbeszéléseken is aktívan segíti a munkánkat. Így lelkészeink mindenről értesülnek, illetve lehetőségük van megosztani ötleteiket, tanácsaikat az adott témával, programmal kapcsolatban.

Más gyülekezetekben is felhasználható elemek

Minden gyülekezetben van mit tenni, csak sokszor az a baj, hogy a „az aratni való sok, de a munkás oly kevés". Ez a modell segítséget nyújthat olyan gyülekezeteknek, ahol a gyülekezeti tagok (nem csak fiatalkorúak) nem igazán aktívak a szolgálatokban. Ez a mentorálási módszer nem csak fiataloknál alkalmazható. Mi úgy tapasztaljuk, hogy minden korosztály beleilleszthető ebbe a modellbe, tehát nem kifejezetten fiatalspecifikus és tulajdonképpen nem igényel különösebb előképzettséget. Tehát épp az egyszerűségében van a nagyszerűsége.

Az egész gyülekezetben, de az ifjúsági munkában fokozottan is kulcsszerepe van annak, hogy a tagok magukénak érzik-e a közösséget. Azzal, hogy ők is szervesen beleszólnak a gyülekezet vagy egy kör életébe, és részt vesznek a programokon, illetve azok szervezésében, alakításában, ez az érzés fokozottan erősíthető. Így talán ők is jobban belelátnak az adott területen folyó munkába, jobban látják azokat a lehetőségeket, ahol segíteni tudnak.

Az operatív önkéntes szolgálatok esetében jó, ha van egy tapasztaltabb szolgáló, aki maga köré gyűjt olyanokat, akik segíteni tudnak. Fontos, hogy az ificsoportnak vagy akár az egész gyülekezet minden tagjának lehetőség legyen, hogy önkéntes munkát végezzen. Ezért érdemes őket erről tájékoztatni, de a legjobb, ha személyesen keresünk meg embereket. Fontos a cél felvázolása, és az, hogy konkrétan miben várjuk a segítségüket. Jó, ha a szolgálat előtt megbeszélést tartunk az adott feladatról vagy programról, ekkor konkrétan meg lehet beszélni a szolgálati lehetőségeket.

Azzal, hogy a fiatalok egy része szerepet vállal az áhítatok tartásában, megvalósul, hogy az őket érdeklő, számukra fontos témákról beszélünk. A fiatalok a „maguk közül kikerülők" gondolataira nyitottabbak, figyelmesebbek. Talán olyan témák kerülnek ilyenkor szóba, amit egy idősebb vezető talán nem mer előhozni, vagy nem gondolja, hogy fontos lenne a fiatalok számára. Az idősebbeknek inkább ott van feladatuk, hogy az alkalmak teológiailag pontosak legyenek, és mindig elhangozzon Krisztus örömhíre, az evangélium.

A visszahúzódó, lelkigondozásban kevésbé jártas ifivezetőnek jó lehetőség a közös áhítatra való készülés arra, hogy beszélgessen az érdeklődő fiatalokkal. Sok esetben maga az a téma, amiről az áhítat szólni fog, segíti a vezetőt, hogy elinduljon egy beszélgetés. Ilyen módon könnyebben megismerheti az adott fiatalt, azt, hogy mit gondol arról a témáról, és ez akár „mélyebb", személyesebb beszélgetéssé is alakulhat.

Budapest-Rákosligeti Református Egyházközség
H–1172 Budapest, Ferihegyi út 21.
E-mail: lanofijati@vipmail.hu
Lelkipásztor: *Szabó Lajos*
A pályázatot készítette: *Szabóné Zimányi Noémi*

Budapest-Rákosligeti Református Egyházközség

Professzionális önkéntesek a lelkigondozásban

Egy olyan önkéntes munkát szeretnék bemutatni a gyülekezetünk életéből, amely egyedülálló a maga nemében. Minden gyülekezetben jó volna megszervezni egy olyan lelkigondozói szolgálatot, amelyet elhivatott és képzett hívek végeznek. Jó volna, ha a gyülekezeti tagok megtanulnák, megszoknák, hogy nemcsak a krízishelyzetekben, nemcsak egy veszteség után, nemcsak a bajban lehet lelki beszélgetést folytatni a lelkipásztorával vagy lelki anyjával/atyjával, hanem rendszeresen is. Ezzel sok probléma elmélyülése megelőzhető volna (feldolgozatlan gyász, testi/lelki betegségbe forduló lelki bánat, családi kapcsolatok megszakadása, elszakadás a gyülekezettől, Istentől elfordulás). Öt önkéntes gyülekezeti tag és egy lelkipásztor szervezésében folyik gyülekezetünkben a Lelkigondozói Szolgálat munkája 2007 óta. Istennek adunk hálát, hogy ilyen munkatársakat kaptunk a Krisztusban. (vö. Róm 16, 9)

Az önkéntes munkatársak

Három évvel ezelőtt fejezte be négy gyülekezeti tagunk a Gyökössy Endre Lelkigondozói és Szupervizori Intézet családlátogató-lelkigondozói tanfolyamát. Szerették volna az ott tanultakat a gyülekezet javára fordítani. Ezért lelkészként az az elgondolásom támadt, hogy alakítsunk munkatársi közösséget, és szervezett formában végezzük együtt a gyülekezetben a lelkigondozást. Csatlakozott ötödikként a gyülekezetből egy gyászterapeuta is. Ők mindannyian elkötelezett gyülekezeti tagok, akik már a szolgálat megalakulása előtt is végeztek lelkigondozást, látogattak.

A munkatársak folyamatosan képzik magukat. Egyikük elvégzett négy lelkigondozói tanfolyamot a Gyökössi Intézetben, azután a Lelkigondozás a világhálón elnevezésű (skype-os) továbbképzést, valamint befejezte tanulmányait a Logos-Hungary Biblia Főiskolán. Másik két tag Budapestről Sárospatakra járt három éven keresztül a presbiteri népfőiskolai képzésre. A tagok lelkigondozói és teológiai területen is folyamatosan képzik magukat.

Szakmájukat tekintve négyen az egészségügyben dolgoztak-dolgoznak, egyikük szociális munkás. Valamennyien emberek között dolgoztak-dolgoznak. Hogy ki mennyi időt tud szánni a szolgálatra, az attól függ, hogy mennyi szabadidővel rendelkezik. Az önkéntesek között vannak dolgozók és nyugdíjasok is egyaránt. A munkatársak közül ketten presbiterek.

A munkatársak napi igeolvasó hívek, akik Isten dicsőségére, a gyülekezet javára szeretnék használni tudásukat, képességeiket. Mielőtt megalakult volna ez a szolgálat, már életükkel bizonyították, Jézus Krisztus követői, megbízható, hiteles, kedves emberek, akik igyekeznek mások javára tenni, segítőkészek. Korábban is aktív gyülekezeti tagok voltak, az imacsoport tagjai, a Nőszövetség tagjai. A gyülekezet lelkészei jó szívvel bízták meg őket ezzel a munkával. A gyülekezet honlapján olvasható rövid személyes bemutatkozásuk *(ligetireformatus.hu)*.

A munka

A szolgálat ellát állandó és alkalmi feladatokat is.

Állandó feladatok

Állandó lelkigondozói feladat

A szolgálat tagjainak állandó feladata, hogy rendszeresen folytassanak beszélgetéseket. A szolgálat megalakulása után a választói névjegyzékben szereplő valamennyi gyülekezeti tagnak írtunk egy levelet, amelyben többek között azt is megkérdeztük, hogy szeretnék-e, ha a Lelkigondozói Szolgálat tagjai megkeresnék őt. Rákérdeztünk arra is, hogy személyesen, telefonon vagy levélben vegyük-e fel a kapcsolatot. A válaszok alapján felosztottuk egymás között azokat, akik kérték a szolgálat munkáját. Mindenkinek jutott 10-12 személy. A kért kapcsolattartási módon (személyesen, telefonon vagy levélben) megkezdtük a lelkigondozás gyakorlatát. Van, aki havonta egyszer keresi fel a hozzá tartozókat, van, aki gyakrabban, és vannak, akik hetente többször is beszélnek telefonon. A cél az, hogy mindenkivel havonta egyszer beszélgessen a lelkigondozója. Így kapcsolatot tudunk tartani olyan tagokkal is, akik egészségügyi állapotuk miatt már csak nagyon körülményesen és nehezen tudnának eljönni a templomba. A rendszeres kapcsolattartással a közösséghez tartozónak érezhetik magukat, és a gyülekezet is tud róluk. A szolgálat lelkészi tagja nem kapott

külön személyeket, akiket csak ő gondoz, mert a Lelkigondozói Szolgálat munkája nem helyettesíti a lelkipásztori lelkigondozást, hanem mellette folyik. A lelkipásztorok feladata továbbra is valamennyi gyülekezeti tag lelkigondozása.

Megbeszélések

A Szolgálat tagjainak állandó feladata még az, hogy részt vegyen a havonta egyszer tartott munkatársi megbeszélésen. Ekkor minden munkatárs elmondja, hogy van a saját gondozottja. Természetesen nem osztunk meg egymással minden bizalmas információt, ami a beszélgetésekben elhangzott, hiszen a lelkigondozott erre nem adott felhatalmazást. Általános információkat azonban megbeszélünk. Ilyen például az, hogy ki hogy van egészségileg, milyen változás történt az életében (házasság, gyermekszületés, költözés, iskola stb.). Ha adódik olyan eset, amiben a lelkigondozó szeretne tanácsot kérni, akkor a titoktartás kötelezettsége mellett megbeszéljük, hogy ki mit gondol egy adott helyzetről. Az alkalom végén közös imában Isten segítségét kérjük a munkánkhoz és a gondozottjaink életére.

Néhány alkalommal a megbeszéléseket rövid továbbképzéssel kezdtük. Egyikünk a lelkigondozásban fontos témáról tartott rövid előadást. Szeretnénk a jövőben szakképzett szupervizort is meghívni.

Megkeresztelt gyerekek születésnapi köszöntése

A beszélgetések mellett egyik tagunk vállalja, hogy a gyülekezetünkben megkeresztelt gyermekeknek küld képeslapot a születésnapjukra.

Ajtónállói szolgálat

Másik rendszeres szolgálat, amiben a tagok kiveszik még a részüket: az ajtónállói szolgálat. Istentiszteletek előtt előre megbeszélt beosztás szerint a templomajtóban liturgiás lappal fogadja az egyik munkatárs az érkezőket, vált néhány szót az ismeretlenekkel és ismerősökkel egyaránt.

Alkalmi feladatok

Alkalmankénti beszélgetések

A gyakorlat azt mutatja, hogy nagyon sok olyan helyzet adódik a Lelkigondozói Szolgálat tagjainak az életében, amikor olyan emberek is részesülnek lelkigondozásban, akik új tagok a gyülekezetben vagy nem is gyülekezeti tagok.

Idősek vasárnapja
Fontosak számunkra a gyülekezet idős tagjai. Azok is, akik el tudnak jönni minden vasárnap, és azok is, akik nagyon nehezen mozognak. Egy idősek világnapjához közeli vasárnapra szervezünk olyan istentiszteletet, amikor a munkatársak és más gyülekezeti tagok is részt vesznek az istentisztelet menetében: verset mondanak, imádkoznak, Bibliából olvasnak. Meghívunk minden idősebb tagot, szükség esetén megszervezzük a templomba való eljutást. A gyerekek kézműves-foglalkozáson készítenek ajándékot az időseknek. Ezt az ajándékot az istentisztelet végén adjuk át.

Lelkigondozói programsorozatok
Két munkatárs vezetésével szerveztünk a gyülekezetben nem hagyományos gyülekezeti foglalkozásokat is. Egyik ilyen tízalkalmas foglalkozás volt az úgynevezett Elváltak köre. Egy érintett munkatárs és egy szakképzett gyászterapeuta munkatárs vezette a foglalkozásokat. Igei bevezető után a válással kapcsolatos legfontosabb kérdéseket beszélték meg a résztvevők. Az alkalom zártkörű volt, tehát csak elváltak vehettek részt. A másik foglalkozás a veszteségek témájával foglalkozott. Egy-egy bibliai történetből kiindulva osztottuk meg a gondolatainkat, tapasztalatainkat az élet különböző területein történt veszteségek kapcsán. Ez nyílt alkalom volt, melyen bárki részt vehetett. Mindkét programon részt vettek nem gyülekezeti tagok is.

Eredmények

A Lelkigondozói Szolgálat munkája nem mennyiségi, hanem inkább minőségi változást jelent a gyülekezetünk életében. Gyülekezetünknek közel 300 tagja van, ebből 59-en igényelték a szolgálat munkáját. Bár arányaiban nem tűnik soknak, úgy is értékelhetjük ezt a számadatot, hogy a gyülekezetünk egyötöd része használja ki a lehetőséget, hogy havonta lelki beszélgetéseket folytasson.

Örömmel látjuk, hogy már nemcsak a szolgálat tagjai keresik meg beszélgetésre a hozzájuk tartozó gyülekezeti tagot, hanem fordítva is működik a folyamat.

A lelkigondozói programsorozatok sok résztvevőnek segítettek abban, hogy a veszteségek és a válás okozta fájdalmakat feldolgozzák. Mindezt Isten segítségét kérve Isten igéjét alapul véve. A résztvevők között baráti kapcsolat alakult ki. (Hétközi, nyári közös programokat szerveznek.)

Egy olyan tematikus beszélgetéssorozatra, mint a Veszteségek elnevezésű, eljöttek nem gyülekezeti tagok is. Van, aki azóta is rendszeresen jár az istentiszteletre. A legtöbben barátságosnak, befogadónak találják a gyülekezetünket. És ez annak is köszönhető, hogy már a templomba belépéskor megszólítja valaki az ismeretleneket.

Nehézségek, megoldások

Pillanatnyilag sajnos nincs férfi a csoportunk tagjai között. Bár a szolgálat tagjai a gyakorlatban férfi gyülekezeti tagoknál is ellátnak lelkigondozást, mégis szükség lenne férfi lelkigondozóra is. A gyülekezet parókus lelkésze férfi, így rá hárul ez a feladat. Csak kérhetjük aratás Urát, hogy küldjön munkást. (Mt 9, 38)

Nehézséget jelent a rendszeresség. Adódik a lelkigondozók életében olyan időszak, amikor nem tudnak időt szakítani az önkéntes munkára. Ilyenkor ideiglenesen átvállaljuk a munkát egymástól.

Távlatok

Lelkigondozói munkatársi csoport létrehozása a gyülekezetek többségében megvalósítható két alapvető feltétel teljesítése mellett. Az egyik feltétel: az a gyülekezeti tag, aki szeretne lelkigondozást ellátni, vegyen részt szakképzésen, és legyen gyakorlata is a lelkigondozásban. A Gyökössy Endre Lelkigondozói és Szupervizori Intézet folyamatosan kínál képzéseket. A másik feltétel, hogy a lelkipásztor alkalmasnak találja az önkéntest erre a feladatra. Ez egy kényes kérdés. Sajnos nem mindenki alkalmas, aki képzett. Fontos, hogy hitben élő, megbízható, alázatos, kedves, hiteles, szimpatikus legyen az önkéntes.

Lelkigondozói Szolgálatot a gyülekezetek többségében meg lehetne szervezni. Ha egy egyházmegyén belül több gyülekezetben is létrejönne Lelkigondozó Szolgálat, akkor a munkatársaknak lehetne összevontan is továbbképzést, szupervíziót tartani. Ha több egyházmegyében is megalakulnának ilyen önkéntes csoportok, a továbbképzés lehetne országos szintű is. Jó volna kiadványokkal is támogatni a munkatársakat.

Munkánkat így jellemezhetjük: „Azért fáradunk és küzdünk, mert az élő Istenben reménykedünk, aki üdvözítője minden embernek…" (1Tim 2, 10)

Újpest-Belsővárosi Református Egyházközség
H–1041 Budapest, Szent István tér 24.
E-mail: info@ubre.hu
Lelkipásztor: *Loránt Gábor*
A pályázatot készítették: *Bradák Soma, Szenci András, Szenci-Kovács Emese*

Újpest-Belsővárosi Református Egyházközség

Zenés irodalmi est az Újpest-Belsővárosi Gyülekezetben

Történetünk 2008 nyaráig nyúlik vissza. Régóta gondolkoztunk azon, hogy nem lehet véletlen, hogy egy ifiből ilyen sokan foglalkozunk irodalommal – akár egyetemi előadásokon, akár csak szerelemből –, Isten használni tud minket, az ő dicsőségére is válhat a mi kedvtelésünk. Ekkor kezdtünk el ötletelni, hogyan tudnánk szépirodalmi és zenei érdeklődésünket szolgálatunkban is felhasználni, megszólítva a gyülekezet minden korosztályát. Így született meg irodalmi estünk, mely azóta már nyolc alkalmat ért meg. Az indulásról, a felkészülésről, eredményeinkről és jövőbeli terveinkről írunk a következőkben.

A gyülekezet

Az Újpest-Belsővárosi Gyülekezet a főváros egyik könnyen elérhető kerületében, Újpesten található. Gyülekezetünk tagjai között sok tősgyökeres újpesti van, de a város távolabbi pontjaiból (Zugló, Buda) és az agglomerációból (Dunakeszi) is járnak hozzánk sokan. A gyülekezet lélekszáma nagyjából 600 fő, vasárnaponként körülbelül 150-200-an járnak istentiszteletre.

A gyülekezet vezetése igyekszik a feladatokat megosztani. Ennek egyik oka, hogy a gyülekezetben számos program van, melyhez sok szolgálattevőre van szükség, nem végezhetnek mindent kizárólag a lelkészek. Másik fontos ok, hogy a hívő életben nagyon fontos szerepe van a szolgálatnak, melyet hálából végezhetünk Istennek. A gyülekezet igyekszik lehetőséget biztosítani mindenkinek, hogy bekapcsolódhasson valamilyen szolgálatba.

Fontosnak érezzük, hogy új embereket vonjunk be a gyülekezetbe. A személyes evangelizáció pártolása mellett évről évre szervezünk evangelizációt, időnként előadás-sorozatokat stb.

A gyülekezetben jelenleg két ifjúsági csoport működik. Az egyik csoport a középiskolás korú fiataloknak, a másik az egyetemistáknak szól. Péntekenként körülbelül

30-40 ember gyűlik össze, a két ifjúsági óra egymást követi. Ifjúsági lelkészünk mindkét ifi vezetésében részt vesz, de mellette még három-három ember is szolgál. A kisebbeket a nagyobbak vezetik, a közelmúlt küzdelmeit egyből tovább is adhatják a következő korosztálynak. Az ifisek közül nagyon sokan vesznek részt szolgálatban: gyermekmunka, zenekar, ifivezetés, időnként diakónia. Maga az est is egy ilyen szolgálati lehetőség.

Mi, az est szervezői, az egyetemista ifjúságból alakultunk. A lelkészek és más gyülekezeti tagok segítik a munkánkat, de alapvetően szabad kezünk van a meg valósításban. A lelkészek örömmel hívogatnak az alkalmakra és maguk is eljönnek a fel olvasásokra. A gyülekezetben több zenész is van, egy-egy estre szívesen készülnek valamivel. Szülők és idősebb testvérek pedig süteményeket készítenek, amikkel kínálhatjuk vendégeinket.

Az estről

Az Újpest-Belsővárosi Református Gyülekezetben már voltak korábban irodalmi estek, de a mostani csapatnak nincs élménye ezzel kapcsolatban. Ezt lehetett volna hátránynak tekinteni (nem ismertük a mintát), de inkább próbáltunk előnyt kovácsolni belőle: újat tudtunk kezdeni a múlt kötöttségei nélkül. Reméltük, hogy van igény irodalmi felolvasóestekre a gyülekezetben. Reméltük, mert szerettünk volna eljutni az emberekhez. Merthogy ez a cél. Eljutni a másikhoz, és eljuttatni valamit neki, ha esetleg még nem találkozott volna azzal. Ha viszont már igen, akkor talán az ismert dolognak egy új oldalát tudjuk megmutatni. A legfontosabb alapelv az, hogy szeretnénk függetlenek lenni. Nem ragadunk le egy témánál, a középkoritól a kortárs irodalomig minden szerepelhet, nem egy irodalmi kánon mentén választunk szerzőket. Ezt azért tudjuk elérni, mert mind a hét felolvasó részt vesz a versek válogatásában, irodalomkedvelők lévén pedig a kedvenceken túl új szerzőket is szívesen ismernek meg, ami hozzájárul a paletta színesedéséhez. Az induláskor nem akartunk merev szabályokat lefektetni, úgy gondoltuk, és gondoljuk most is, hogy minden est a felolvasók ízlését, olvasottságát, érdeklődését tükrözi majd. Szeretnénk szabad kezet adni mindenkinek, szinte bármilyen mű felkerülhet a listára. Fontos a sokszínűség, az új és a szokatlan megismertetése. Nem szeretnénk csak felolvasók lenni, akik, miután vége van a versnek, felállnak és elmennek. Szeretnénk saját véleményt alkotni, üzenni a kiválasztott művekkel, kicsit személyesebb kapcsolatot kialakítani a hallgatósággal, az irodalom segítségével szolgálni.

Nem titkolt célunk volt, hogy új embereket hívjunk az alkalmakra. Olyanokat, akik nem tagjai a közösségnek (és másiknak sem), viszont szeretik az irodalmat, és így őket is meg tudjuk szólítani az esteken, picit közelebb hozhatjuk őket a közösségi léthez, hívő életünk megéléséhez.

A felolvasók

A felolvasók kiválasztásának több szempontja volt: az irodalom szeretete, jó olvasókészség, kötődés a gyülekezethez. A jelenlegi csapat három tagja a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karán tanul: Bálint Eszter (filmelmélet/filmtörténet BA), Szenci-Kovács Emese (Esztétika MA) és Bradák Soma (Művészettörténet MA). Bárdi Bogáta az ELTE-n tanul régészetet, Sípos Csenge Ágnes az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karán tanul logopédusnak, Móréh Judit pedig a Baár-Madas Református Gimnázium végzőse. Külön öröm számunkra, hogy csapatunkban nem csak bölcsészek olvasnak, Szenci András például mérnök-informatikusként végzett a BME-n.

Felkészülés

Amikor belefogtunk az irodalmi estek szervezésébe, egy sorozatban gondolkodtunk, ami az ember viszonyait mutatja be saját embertársaihoz, a tárgyakhoz, a művészethez, a természeti környezethez, hazájához és az Istenhez. Ez a sorozat éppen véget ért, eddig nyolc alkalmat tartottunk, az összegző est után – melyen az eddig felolvasott versekből mutatjuk be a sorozat ívét – önálló esteket tervezünk, változatos témákkal.

Minden alkalom előtt körülbelül egy hónappal kezdünk el készülni a következő alkalomra. Kitaláljuk az est címét, pontos témáját, mindenki elmondja, hogyan is képzeli el az alkalmat, milyen ötletei vannak. Mindez a közös levelezőlistán történik, ahova mindannyian elküldjük azokat a verseket, novellákat, amelyekről úgy érezzük, beleillenek az aktuális téma kereteibe. Sokféleképp és sok helyen keresgélünk verseket. Mivel szinte minden felolvasó más általános és középiskolába járt, az onnan hozott élményeink is különbözőek, az egyetemen szerzett tapasztalatokról már nem is beszélve. Természetesen vannak olyan témák, amik bizonyos költőknél, íróknál gyakran előfordulnak, az ő műveik jelenthetik a kiindulási alapot, ám mint már írtuk, törekszünk a sokszínűségre, hogy minél több korszak, minél sokfélébb hang tudjon megszólalni ugyanabban a tárgykörben. Koncepciónk szerint minden estnek igyekszünk egy követhető ívet adni, hogy legyen egy logikusnak mondható rend a versek egymásra

következésében, hiszen ezzel is célunk van, sokszor ezek a felépítettségek is hordoznak üzenetet. Erre a láncra igyekszünk felfűzni a kiválasztott műveket egy-két héttel a felolvasás előtt egy élő találkozó alkalmával. Az induláskor kitűzött céljainkat mindig igyekszünk szem előtt tartani. Egy-egy vers kiválasztásakor, vagy épp félretételekor nagyon sok szempontot szeretnénk figyelembe venni, ami sokszor nehézségekbe ütközik. Például ahhoz, hogy az adott est programja kiegyensúlyozott legyen, sokszor ritkítani kell a felülreprezentált írókat, és törekedni kell a sokszínűségre.

Azt, hogy melyik verset ki olvassa, egymás közt eldöntjük, attól függően, ki melyiket érzi magához közel, és melyikről gondolja azt, hogy nem az ő személyiségéhez való. Az est napján, az utolsó felolvasópróbán még finomíthatunk a műsoron, vagy kivehetünk műveket.

Az alkalom hirdetése a gyülekezetben és azon kívül

Ahhoz, hogy egy gyülekezet minden tagját, korosztályát meg tudjuk szólítani, el tudjuk hívni, többféle fórumon kell hirdetnünk alkalmainkat. Szóban, kettő és egy héttel előtte az istentiszteleteken, valamint az ifialkalmakon tudjuk terjeszteni; írásban a gyülekezet honlapján, a levelezőlistákon, valamint internetes közösségi oldalon hirdetünk, ahol az esthez készített plakát is látható, amelyet a gyülekezeti házban és a gyülekezet utcai hirdetőtáblájára is kiteszünk.

Díszlet

Sokat gondolkoztunk azon, hogyan rendezzük be a gyülekezeti termet, mennyire különüljünk el a hallgatóságtól. Az volt a kérdés, hogy üljünk-e le egymás mellett szabályosan (egy szinten a többiekkel), vagy inkább legyünk a színpadon távolabb az asztalokat körülülő közönségtől. Végül is viszonylag közel helyezkedtünk el: célunk sokkal inkább a versek közel hozása, így jobbnak láttuk mellőzni a színpadiasságot, mely csak elvonná a figyelmet.

Eddigi összes estünkön törekedtünk arra is, hogy mindenféle díszletelemmel tegyük hangulatosabbá a termet. Díszleteink között voltak már őszi termések, falevelek (Az ablakból), térképek, atlaszok (Szülőföldem, anyanyelvem), mindenféle kacatok (Leltár). Az utazásról szóló rendhagyó estünkön (Vonatjegy) régi bőröndök, vonatjegyek, földgömb és kisvasút szolgáltak vizuális kísérőül.

Fontos számunkra, hogy a hallgatóság tudja követni az est menetét, azt, hogy éppen melyik verset hallja. Ezért az esteken minden asztalra rakunk kicsi, képes verslistákat, amit utána haza is lehet vinni, esetleg visszakeresni és újraolvasni az elhangzott verseket.

Imaközösség az est előtt

Bár a testvérek ezt nem tudják, minden est előtt tartunk imaközösséget. Mivel korábbról is ismertük egymást az ifialkalmakról, eddig is tartoztunk egy közösséghez, ám az estek szervezése és megvalósítása még közelebb hozott minket egymáshoz. Ilyenkor tudunk imádkozni egymásért, az új hallgatókért, hogy igazán szólni tudjon hozzájuk Isten igéje, hogy az alkalom után esetleg meg tudjuk őket szólítani. Isten dicsőségére történik minden, sokszor fel kell nőnünk a feladathoz, elcsendesedni a készülődés hajrájában, hogy utána tényleg csak arra tudjuk figyelni, hogyan hangoznak a versek, a hangsúlyok jó helyen vannak-e, és hogy a beszédünk tiszta-e.

Zene

A zene kétféleképpen jelenik meg az irodalmi esteken. A nyitányt, a befejezést és az egyes részek elhatárolását is számítógépről lejátszott főleg instrumentális szerzemények jelzik. Ezek segítik a ráhangolódást és a hallottak megemésztését, illetve továbbgondolását. Az előbbieken kívül, sajnos ritkábban, vannak élőzenés produkciók is, amelyek az irodalmi művek sorában kapnak helyet. Ezek többnyire komolyzenei darabok, amelyek egyenértékűek az irodalmi alkotásokkal, de határként, elválasztásként is funkcionálnak.

A honlapról

Fontosnak tartjuk, hogy az esteken kívül is legyen egy hely, ahol a gyülekezet tagjai tájékozódhatnak, ezért létrehoztunk egy honlapot. Amellett, hogy az aktuális estről a gyülekezet honlapjának főoldalán lehet olvasni, külön menüpontban szerepel az irodalmi est. *www.ubre.hu/est*

Bár mindannyian aktív tagjai vagyunk az újpesti közösségnek, elsősorban az ifjúság körében mozgunk, ezért úgy gondoltuk, szükség van egy rövid, személyes gondolatokat tartalmazó bemutatkozásra. Ezért indulásunkkor ezeket a jegyzeteket és egy-egy fényképet találhattak az oldalunkra látogatók. Amikor az első alkalomra gyűjtöttünk és válogattunk műveket, egyértelművé vált: bármennyire is szeretnénk, nem tudunk

mindent felolvasni, amit összegyűjtöttünk, időbeli kereteinkbe nem fér bele. Ezért úgy döntöttünk, amellett, hogy az elhangzott versek listáját közzétesszük a honlapon, a kimaradt versek is szerepelnek ugyanott, hogy az érdeklődők lehetőséget kapjanak a további olvasgatásra az adott témában.

Amikor egy alkalom előtt kiderül, hogy hallgatóságunk egyik törzstagja vagy bármelyik meghívott gyülekezeti tag önhibáján kívül nem tud részt venni a felolvasáson, az mindig rossz érzés. Ezért kitaláltuk, hogy mindegyik estről hangfelvételt készítünk, amit utána bárki meghallgathat vagy újrahallgathat interneten. A felvételek készítése sok tanulsággal jár számunkra is: visszahallgatva a felolvasásunkat kiszűrhetünk olyan hibákat, amiket egyébként nem vennénk észre, és törekedhetünk a későbbi javításukra.

Ezeken túl a jövőben szeretnénk mást is megjelentetni ezen az internetes felületen. A visszajelzésekből azt vettük észre, szívesen tudnának meg rólunk többet a gyülekezeti tagok. Elsősorban irodalomhoz fűződő viszonyunk, kedvenc műveink, a felkészüléskor és felolvasáskor szerzett tapasztalatok, élményeink állnának azoknak az interjúknak a középpontjában, amelyeket egymással készítünk.

Eredmények

Az est látogatottsága változó, a telt háztól a családias hangulatú alkalomig mindenben volt már részünk. Utólag visszanézve, többször elkövettük azt a hibát, hogy nem kezdtük el időben hirdetni, nem osztogattunk elég szórólapot istentisztelet után, pedig az emberek sokkal könnyebben emlékeznek rá, ha nem csak a hirdetések között hangzik el. Mivel elég sokan olvasunk, nehéz olyan szombatot találni, ami mindenkinek jó, és miután kitűztük az időpontot, ahhoz már nem mindig tudunk alkalmazkodni, hogy milyen más programok vannak Újpesten, vagy más református gyülekezetek szervezésében.

Ennek ellenére a visszajelzések egyöntetűen pozitívak. Az egyik gyülekezeti tag például folyamatosan, kitartó lelkesedéssel ajánl műveket. A hallgatóságból sokszor odajönnek egy-egy felolvasóhoz a szünetben, megköszönnek egy verset, egy elhangzott gondolatot. Azt látjuk és érezzük, hogy a mindennapi rohanásban, irodalomnélküliségben sok gyülekezeti tagnak ezek a szombat esték nyugvópontot, feltöltekezést jelentenek, és mi igyekszünk ebben társak lenni. Ezek az estek remek lehetőséget adnak arra, hogy egy emelkedett, tiszta, csendes légkörben tud együtt

lenni a gyülekezet, és olyan témák és kérdések kerülhetnek elő a versek kapcsán, amelyekre egyébként nem lenne alkalom.

Olyan barátokat, ismerősöket, akik nem tagjai a gyülekezetnek, könnyű elhívni egy ilyen alkalomra, tapasztalatunk szerint nemcsak a barátokra kíváncsiak, hanem az elhangzó művekre és azok gondolatiságára. Nagyon jó érzés, amikor iskolatársak, szomszédok, távolabbi ismerősök eljönnek az estre, és így megláthatják, milyen jó közösséghez tartozni, együtt dicsőíteni Istent. Ezen kívül az alkalmakat követően tea és süti mellett spontán beszélgetések szoktak kialakulni zenéről, irodalomról vagy bármi egyébről. Itt nyílik lehetőség arra, hogy olyanokhoz menjünk oda, akik esetleg nem tagjai a gyülekezetnek, de valahonnan hallottak az estről.

Hatás a gyülekezetre

Az irodalmi estnek nem titkolt célja, hogy új dolgokra hívja fel a gyülekezetbe járók figyelmét, olyanokra, amik értéket közvetítenek, gondolkodásra késztetnek, vagy csak egyszerűen adnak valamit. Szeretnénk egy olyan programlehetőséget nyújtani, ami egyszerre vonzza a fiatalokat és az időseket, a gyülekezeti tagokat és kívülállókat egyaránt. Felfedezhetünk jó olvasókat és jó zenészeket a gyülekezeten belül, akik máshol esetleg nem mutathatták meg tehetségüket, de az esten való szereplés önbizalmat adhat nekik, akár ugródeszkaként is szolgálhat. A gyülekezetben számos szolgálati lehetőség van, és nagyon áldásos, hogy sok fiatal részt vesz ezekben. Azonban nem mindenki találja meg a neki való szolgálatot a gyerek- vagy ifjúsági munkában. Nekik is jó lehetőség az est, mely egy kicsit más jellegű szolgálat, mint a többi. Sok önállóságunk van az est szervezésében, de a gyülekezeti élet részei vagyunk. Nem különc alkalom a mienk, lelkészeink és a gyülekezet számít a szolgálatunkra, és imádságban hordozzák azt.

Jövőkép, lehetőségek

A vendégolvasókkal és vendégzenészekkel továbbra is szeretnénk színesíteni az alkalmakat. Már vannak gondolatok a hallgatók bevonására, hogy interaktívabbá tegyük az esteket. Például kérdőíveken lehet őket megkérdezni, hogy melyik szerzőtől vagy korszakból hallanának szívesen műveket. Tervezünk olyan estet is, amely során a közönség kedvenceit olvassuk fel, illetve a vállalkozó kedvűek maguk is megtehetik ezt.

A korábbi alkalmak verslistái, kimaradt művei és hangfelvételei mellé felkerülhetnének az alkalomról készült képek is. Megfogalmazódott már a „hazavihető est", a verslemez gondolata is, amelyen válogatott művek és zenei darabok kapnának helyet jó minőségű felvételeken.

Változatos témákkal és megközelítésekkel, a hallgatók bevonásával és az élőzenei produkciók színesítésével hosszú ideig tarthat számot érdeklődésre az est.

Nehézségek és kritikák

Nehéz időpontot találni

Estjeinket igyekszünk úgy meghirdetni, hogy sokan el tudjanak jönni és más gyülekezeti programokkal se ütközzünk. Viszonylag sokan vagyunk szervezők, és egymás között sem könnyű olyan időpontot találni, ami mindenkinek jó. Egymás közti egyeztetésre a levelezőlistát használjuk, illetve ifiken személyesen is találkozunk. Gyülekezetünk munkaterve általában részletesen tartalmazza a programokat, de bármikor lehet például egy esküvő, ezért a lelkészekkel közvetlenül egyeztetünk időpontot.

Néha sokan jönnek, máskor meg nagyon kevesen

Bár az alkalom hiánypótló, nyomtatott és elektronikus úton egyaránt hirdetjük, a műsorban megfelelő arányban vannak ismert és nem ismert szerzők/művek és a hallgatók egy jó színvonalú programot hallhatnak, még sincs megfelelő látogatottsága az esteknek. Ezért igyekszünk még korábban elkezdeni a hirdetést a lehető legtöbb gyülekezeti fórumon, még jobban ügyelni a műsor felépítésére, valamint még több időt tölteni a felkészüléssel.

Az irodalom nem annyira divatos

Sokszor szembesülünk azzal, hogy az irodalmat nem mindenki kedveli. Nehéz olyanokat megszólítani, akik még nem éreztek rá ennek az ízére. Egyszer ilyen ifiseket úgy sikerült elhívnia a lányoknak, hogy az est után közös játékot szerveztek nekik.

Időnként halkan olvasunk

A szép és érthető olvasásra nagyon oda kell figyelni. Általában több idős ember is eljön, és rossz, ha nem értenek jól bennünket. Minden est előtt tartunk egy próbaolvasást, igyekszünk egymást bátorítani, segíteni. Hangosításnak csak akkor lenne értelme, ha mindenkinek lenne egy felcsíptethető mikrofonja. Ez a hangfelvételeket is jobbá tenné, de a szükséges eszközök meglehetősen drágák.

Máshol is adaptálható elemek

Levelezőlista

A szervezők ezen a fórumon beszélhetik meg a következő est részleteit, megoszthatják élményeiket, tapasztalataikat egymással

Színes plakátok

Plakátjainkhoz általában a flickr.com oldalról szerzünk képet, részletes kereséskor be lehet kapcsolni, hogy a szabadon felhasználható képeket listázza a rendszer

Újszerű hirdetési felületek

Alkalmazkodva napjaink lehetőségeihez, az esteket hirdetjük a gyülekezet honlapján és a Facebookon is.

Új formák a berendezésben, játék a terekkel

Minden alkalommal kicsit máshogy rendezzük be a termet. Hol középen, hol az egyik, hol a másik sarokban foglalunk helyet. Van kis színpadunk is, oda csak egy-egy vers erejéig megy fel valaki, jelezve, hogy valami fontos, valami más hangzik el.

Vizuális élmény, díszletek

Minden alkalomra készülünk valamilyen témához illő díszlettel, amit kiteszünk az asztalokra. Vittünk már faleveleket, atlaszokat, kacatokat, köteteket, gyertyákat, vonatjegyeket, bőröndöket. A tárgyak a versekben életre kelnek, és jól is mutatnak.

Imaközösség közvetlenül az alkalom előtt

Először furának tűnt egy irodalmi est előtt imádkozni, aztán hamar rájöttünk, hogy minden, amit teszünk, Isten dicsőségére lehet. Olyanok jönnek a gyülekezetbe, akik máskor sohasem. Az imádságnak ilyenkor hirtelen nagy szerepe lesz.

Extrák a honlapon

Az est honlapját csak akkor fogják látogatni, ha valami pluszt nyújt. Plakátjainkon csak egy-egy szó és kép található, bővebb ismertető mindig a honlapra kerül. Az est után pedig hangfelvételt és kimaradt verseket találnak a látogatók, apró ajándékok ezek.

Vendégolvasók bevonása

Alkalomról alkalomra igyekszünk megkérni egy-egy ifist, hogy színesítse műsorunkat egy vers felolvasásával. Más hallgatni és más olvasni, szeretnénk ezzel a lehetőséggel is közelebb hozni hozzájuk a verseket.

Mellékletek

Egy gyülekezeti tag és egy gimnáziumi tanár gondolatai az estről

Izgatottan indultam az első (vagy hosszú, több évtizedes szünet után az első) irodalmi estre. Kíváncsian vártam, mire hívtak gyülekezetünk fiataljai. Vajon „vallásos tárgyú" műveket adnak-e elő vagy „világi" irodalmat. Kiderült, hogy ez utóbbi mellett döntöttek. A válogatások során olyan műveket hallottunk, melyek mind egy-egy tárgykörhöz kapcsolódtak: szülőföldem, anyanyelvem, az utazás stb.

Úgy gondolom, a gyülekezet építését szolgálják ezek az estek, mert a vasárnapi istentiszteleten kívül kevés olyan alkalom van, ahol több korosztály együtt lehet. Hiszen van baba-mama kör, asszonyóra, férfióra, alkalmak kisiskolásoknak, serdültebbeknek, konfirmáció utániaknak, „derekas" bibliaóra, házi imaközösség. Itt viszont együtt tölthet egy-egy meghitt estét fiatal, idős és még idősebb testvér.

Csősz Sándor

2010 júniusában meghívót kaptam egykori kedves tanítványomtól, Szenci Andrástól. A meghívó egy irodalmi estre szólt – *Vonatjegy* címmel. Az est remek hangulatban telt. Az előadó fiatalok gondoskodtak a hangulatos fogadtatásról, az asztalokon régi vonatjegyek idézték föl az utazás hangulatát. Tematikus est volt, azaz a választott és előadott művek mind az utazásról – fizikai és lelki utazásról – szóltak. Nagyon színvonalas és tartalmas műveket választottak, a magyar és világirodalom jeles alkotásait idézték meg.

Igényes és kulturált előadásuk meghittséget, összetartozást sugárzott. Számomra szép, értékes szellemi élményt adó estet jelentett ez az együttlét.

Mindenképpen támogatandónak tartom törekvésüket, szándékuk a tartalmas, színvonalas kultúra értékeinek átadására méltányolandó.

P. Szabó Melinda
Könyves Kálmán Gimnázium

Dunavarsány-Délegyházi Református Egyházközség

H–2336 Dunavarsány, Kolozsvári u. 7.

E-mail: dunavarsany.ref@gmail.com

Lelkipásztor: *dr. Bóna Zoltán*

A pályázatot készítette: *dr. Bóna Zoltán*

Dunavarsány-Délegyházi Református Egyházközség

Közösségépítés az egyházközségben és azon túl

Dunavarsány tipikusan agglomerációs város, amely évente elsősorban fiatal, kisgyermekes családok betelepülésével növekszik. Egy új városrész is kialakult, amelynek lakói között vannak a Habitat for Humanity karitatív otthonteremtő mozgalom kedvezményezettjei, de vannak úgynevezett középosztálybeli beköltözők is. Nyilvánvaló, hogy ezek megszólítása missziós kötelessége gyülekezetünknek is. Ezt a missziói parancsot, a gyülekezet önmagát szervező küldetését vettük magunkra módszeres és rendszeres munkával, először négyen-öten, aztán cca. huszonöten.

Ez az új városrész mintegy két kilométerre van a település eredeti központjától és gyülekezetünk meglévő épületei is sok szempontból elégtelenek egy sokoldalú közösségi életre. Ezért kombináltuk a gyülekezetépítés és egy új gyülekezeti, közösségi központ létrehozásának tervét. A terv megvalósítását pedig az alábbi fázisokban végeztük el és végezzük ma is.

1. Egy felmérést készítettünk a lehetséges igényről a közösségi életet illetően és egy reménység szerinti készséget az építés munkálataiban való részvétel tekintetében. E felmérés eredménye az lett, hogy mintegy 30-40 család jelezte és aláírásával meg is erősítette mind az igényt, mind pedig az aktív közreműködési készséget.

2. Ez az eredmény felbátorította az ekkora mintegy 25 főre nőtt és ott állandósult gyülekezeti közösségünket, hogy megkezdje a szükséges praktikus intézkedéseket: telekcsere, terveztetés, engedélyeztetés, pénzügyi tervezés, forrásteremtés, egyeztetés stb.

3. 2005 novemberében megkezdődött az építkezés, amely igazolta azokat a várakozásokat, hogy a gyülekezet önkéntesei mellett megjelennek azok az emberek a konkrét munka kapcsán, akik egyébként a gyülekezet missziói/liturgikus életében eddig nem voltak benne. Tehát a közösségépítés önszerveződése intenzívvé és kitapinthatóvá vált a fizikai építkezés megkezdésétől kezdve.

4. Fő vonalakban az építkezési munka a következő jelesebb közösségi alkalmakkal lett teljessé:
– 2005. karácsonyi ünnepség a kiásott és bebetonozott alapban gesztenyesütéssel, gyermekjátékokkal.
– 2006-tól minden nyáron ifjúsági építőtábor külső résztvevőkkel, külföldiekkel.
– 2006-tól minden adventban, böjtben és pünkösd előtt gyermek- és ifjúsági foglalkozás, énektanulás, kézművesség stb.
– 2007. kápolnaszentelő.
– 2008. ifjúsági és senior klubhelyiség szentelő.
– 2009. az egész ház felszentelése.

Ezeknél a programoknál nagyon figyeltünk arra, hogy a legszélesebb ölelésűek legyenek az Evangélium szellemében, sőt az Evangélium „betűjével" is, de sosem kizárólagosan, a legszélesebb ökumené és nyitottság jegyében.

5. A felszentelés után az építkezés hangsúlya a házépítésről a közösségépítésre billent át, de hangsúlyozandó, hogy mindig is együtt volt. Ennek az új hangsúlynak pedig a jelszava az volt, hogy a Soli Deo Gloria meggyőződés jegyében – amely egyébként a Háznak és a közösségnek is nevet ad – az értékekhez ragaszkodva, de a formák szempontjából nyitottan szervezzük a magunk programjait és adjunk lehetőséget arra, hogy az érdeklődők a maguk programjait is meg tudják szervezni. Ezen túlmenően pedig a nyilvánvalóan egyházi szellemiségben épülő közösségi tevékenységet igyekeztünk kombinálni a város civil és intézményes életének a tevékenységével. Tehát a beindult programok a következő kategóriákban folytatják a közösségépítést:
– A szűkebb önkéntes csoport – amely továbbra is mintegy 25 fő – gyülekezeti jellegű programjai: istentiszteletek, bibliaórák, bibliaiskolák, koncertek, előadások, hittantáborok, szeretetvendégségek stb.
– A csoportnak önkormányzati intézményekkel és civilekkel szervezett közös programjai például iskolai helybiztosítás a városi iskola renoválása alatt; a Teremtés Hete iskolával, óvodával, szennyvízteleppel, Környezetvédelmi Bizottsággal; Ady Endre-évforduló az iskolával; Szeretethíd karitatív építkezés a cserkészcsapattal; építőtábor szászrégeni fiatalokkal stb.
– A már megérintett privát családok, egyének programjai számára helybiztosítás: házassági évfordulók, esküvők, születésnapok, osztálytalálkozók.

Mindezek a közösséget egyrészt erősítik és mélyítik, másrészt szélesítik újabb és újabb arcokkal, újabb és újabb tagokkal, szimpatizánsokkal.

6. Az építkezés forrásteremtése után immáron gondoskodni kell az épület fenntartásáról, amelyet oly módon próbálunk megtenni, hogy a fenti programok néhány kivételtől eltekintve díjmentesen, olykor önköltségesen kerülhessenek megrendezésre. Ennek érdekében a közösség bérleti jogviszonyt is létesített két vállalkozással, amely egyelőre a gyülekezetet tehermentesíti, ennek az új impozáns épületnek nemcsak a fenntartásától, hanem a benne zajló egyházi programok költségeitől is. Ezen túlmenően az élelmiszerüzlet és a jogi iroda működtetése által odavonzott emberek nap mint nap találkoznak azoknak a programoknak a felkínálásával, amelyek közvetlenül szolgálják a krisztusi/egyházi missziót.

7. A fentiekből remélhetőleg kiderül, hogy a gyülekezetnek ez az önkéntes csoportja – természetesen a gyülekezet vezetésével és kontrollja alatt – a hagyományos gyülekezet mellett életre hívott egy olyan egyházi objektumot és programot, amelyben és amelynek keretében egy multifunkcionális működés zajlik: istentisztelet, konferencia, tanácskozás és étkezés, klubélet, irodai munka, kondicionálás, vendégszállás, játszótér biztosítása. Ezt a beruházást egy őshonos magyar háziállatokból álló farm fogja kiegészíteni, amelynek fő célja továbbra is „az emberhalászat" a hívogatás, megnyerés, megérintés új eszközeivel.

Összegzés

A dunavarsány-délegyházi gyülekezet néhány fős önkéntesének bátor javaslata alapján, valamint egy 25 fős önkéntes csoport hűséges munkájának következtében Dunavarsány új városrészében létrehoztunk egy új gyülekezeti központot. A központ létrehozása olyannyira megerősítette az önkéntes közösséget, hogy az építkezés és önépítkezés munkálata zökkenőmentesen simul bele a gyülekezetépítés tevékenységébe. Az önkéntes közösség munkája gyümölcsének nagy része bizonyára a láthatatlan, örökkévaló világba tartozik. A nyilvánvalóan és látványosan mérhető hozadéka a közösség munkájának pedig a következő:
– Egy százmilliós nagyságrendű új gyülekezeti ingatlan a város új lakónegyedében.
– Egy rendszeres közösségi élet a református egyház szellemében és értékei szerint, amelynek eszköztára a hagyományos missziós, liturgikus alkalmakon túl

kiegészülhet táborokkal, vendégfogadásokkal, sportrendezvényekkel, kulturális és társadalmi eseményekkel.
- E programok kapcsán számolható, nyilvántartható új gyermekek a hitoktatásban, új arcok az istentiszteleteken, új segítők a szükségletben, új emberi kapcsolatok, amelyek alapjai lehetnek a misszió további formáinak.
- Természetesen e megpezsdült közösségi életben előkerülnek olyan lelki, közösségi, egészségügyi és anyagi természetű problémák is, amelyek egyébként nem jutnak el a gyülekezethez. A lelkigondozásnak és a diakóniának is új terei nyílnak meg, de az új terek mellé, az új szükségek mellé új források is feltűnnek.
- Minősített együttműködés a város önkormányzatával, intézményeivel és civil életével, amely a hagyományos gyülekezeti kereteken belül és feltételek között elképzelhetetlen lett volna.

Összefoglalva azt mondhatjuk, hogy városunk új részén egyházunk megjelent és ott egy széles ölelésű közösségi munkát végez. Emellett a hagyományos gyülekezeti élet is megpezsdült. Az új lehetőségek, az új kapcsolatok újabb és újabb tevékenységekre inspirálnak. A gyülekezet létszáma e projektum által növekedett általában is, a programokon való részvételben is, és ami a legfontosabb, a gyülekezet primer funkciójában, tehát az istentisztelet látogatásában, az úrvacsorázók számában és a hitoktatásban való részvételben. A Szentlélek erejét kérve és remélve hisszük, hogy Istennek kedves munkát végeztünk, s hogy az inspirációt tőle továbbra is megkapjuk, hogy a közösségépítésnek, a segítségnyújtásnak, egyszóval az evangéliumi életnek újabb és újabb gyümölcsei teremjenek. Az elvégzett munkáért a gyülekezet önkéntesei és egésze Istennek ad hálát. Egyedül Övé a dicsőség és egyedül az Ő dicsősége viheti teljességre a megkezdett szolgálatot.

Nem utolsósorban említem a személyes lelkipásztori élményeimet. Növekedtem emberismeretben és hittudatban egyaránt. Mérhető tanulságok voltak azok az események, amikor kiderült, hogy valakire nem számíthatunk, akiben eddig nagyon bíztunk, és olyanok aktivizálódtak, akikre nem is gondoltunk. Ez mind bölcsességben, mind alázatban, mind pedig további motivációban több évtizedes lelkipásztori munkám után is sok újat hozott. Megemlítendő az az újfajta személyes kapcsolat, amely elsősorban az önkéntesek között, a lelkész és az önkéntesek között, valamint a régi és az új aktív gyülekezeti tagok között szintén kitapintható. A tanulság ebből természetesen nem az, hogy újfajta relációt vagy kommunikációt kell kialakítani, de

az igen, hogy minden reláció másfajta kommunikációt igényel. A lelkész-gyülekezeti tag kapcsolatának hagyományos sémája sokszor akadálya a növekedésnek. A lelkész és gyülekezeti tag új sémája pedig sokszor lehet félrevezető vagy csalódást okozó. A fentebb vázolt projektum e téren is tanulsággal szolgált minden résztvevő számára.

Természetesen a hagyományos gyülekezetben voltak olyanok, akik ezt a projektumot léptékében, tempójában és talán céljában sem igazán érezték magukénak. De nem hallatszott olyan hang, amely esetleg kritikus lett volna abban az értelemben, hogy ehelyett másba kellene személyes és anyagi energiát fektetni. Mindenkit meghívtunk a projektumba, de arra mindig vigyáztunk, hogy helyén kezeljük, s hogy a fentebb említett primer és hagyományos egyházi teendőink prioritásának megkérdőjelezése szóba se jöhessen.

A Dunavarsány-Délegyházi Református Gyülekezet Soli Deo Gloria önkéntes közössége nevében köszönetet mondok a pályázatért, amely lehetővé tette, hogy ezzel az összefoglalóval az elmúlt évek munkáját áttekintsük. Továbbá reméljük, hogy munkánk e rövid összefoglalásával értékelhető módon adtunk tájékoztatást szolgálatunkról, amely ha közkinccsé lesz, mások számára is új elkötelezettséget inspirálhat.

Kecskeméti Református Egyházközség
H–6000 Kecskemét, Szabadság tér 7.
E-mail: hivatal@krek.hu
Lelkipásztor: *Varga Nándor*
A pályázatot készítette: *Bárdos Péterné*

Kecskeméti Református Egyházközség

Szeretet-hét

A Szeretet-hét alapgondolatáról

A Kecskeméti Református Egyházközség Emmaus-házában 2006 nyarán első alkalommal rendeztük meg a Szeretet-hét címet viselő tábort. A gyülekezeti kezdeményezés célja az volt, hogy a határon túli magyar és a kecskeméti gyermekek közös táboroztatásával a résztvevőkben megerősödjön az istenszeretet, a testvérszeretet, a hazaszeretet és a természetszeretet tudata.

A Szeretet-hét szervezéséről

A táborok előkészítésében, megszervezésében és lebonyolításában egy lelkes ötfős csapat vesz részt a kezdetektől fogva, hozzájuk csatlakoztak még később ketten. Ők a „motorjai" a Szeretet-heteknek, viszont a megvalósításhoz sokkal többek áldozatvállalására szükség van. A táborokat ugyanis nagyrészt gyülekezetünk tagjainak céladományaiból tudjuk finanszírozni. Így a résztvevőknek csak az utazás költségeit kell fedezniük. Minden évben nagyböjt idején indul az adománygyűjtés egy jótékonysági koncerttel. Hála Istennek, mindig akad gyülekezetünkben 70-80 jókedvű adakozó, akik szeretetből önkéntes adományaikkal a táborokat támogatják.

A szervezés feladatai átívelnek az országhatárok felett: Felvidéken, Kárpátalján, Partiumban, Erdélyben, Vajdaságban és Horvátországban is vannak olyan testvéreink, akik évek óta fáradhatatlanul munkálkodnak azon, hogy 8-10 fős gyermekcsoportjuk eljuthasson az emmausi Szeretet-hétre.

A résztvevőkről

A részvételnek két feltétele van

– A 9–14 év közötti magyar református gyermekek méltóképpen tudják képviselni szülőföldjüket a többiek előtt,
– korábban még nem voltak emmausi Szeretet-héten.

Kecskeméti gyermekek is kapnak meghívást ezekre a hetekre osztályfőnöki, illetve hittanoktatói ajánlás alapján. A határon túli táborokba olyan gyerekeket hívunk, akik az előző évben voltak az emmausi alaptáborban.

2006 óta már a megvalósult kilenc Szeretet-héten több mint 600-an vehettek részt. Gyermekcsoportok érkeztek a kárpátaljai Tivadarfalváról, a vajdasági Bácsfeketehegyről, a partiumi Biharfélegyházáról és Biharvajdáról, az erdélyi Kolozsvárról és Magyarbikalról, a felvidéki Alistálról és Kisgéresről, valamint a horvátországi Laskóról. A gyermekek és a szervezők között barátságok kötődtek, ezért a Kecskemét melletti táborban résztvevők a következő évben meghívást kaptak egy határon túli Szeretet-hétre is. Így a 2. Szeretet-hetet Kárpátalján, a 4. hetet a Vajdaságban, a 6. hetet Csallóközben, a 8-at pedig Erdélyben szervezhettük meg.

Hála Istennek, és a jókedvű adakozóknak, sok gyermek részese lehetett már a Szeretet-hetek áldásainak. Íme, egy összefoglaló táblázat a résztvevőkről:

2006. Emmaus	2007. Aklihegy Kárpátalja	2007. Emmaus	2008. Bácsfekete-hegy Vajdaság	2008. Emmaus	2009. Alistál Felvidék	2009. Emmaus	2010. Magyarbikal Erdély	2010. Emmaus
73 fő	**73 fő**	**62 fő**	**66 fő**	**56 fő**	**67 fő**	**63 fő**	**75 fő**	**73 fő**

Szeretet-hét programjairól

Az emmausi Szeretet-hetek programja egy jól megtervezett rend szerint zajlik minden évben: „Áldás és békesség otthonunkra, szép hazánkra…" – immár 5. éve, hogy felcsendült ez az ének az Emmaus-házban a határon túli magyar és kecskeméti református gyermekek ajkán.

Isten Igéjével kezdődött idén is hétfőn este a tábor:
„Összegyűjtöm majd népét mindazokból az országokból, ahová szétszórtam lángoló haragomban és nagy felháborodásomban. Visszahozom őket erre a helyre, letelepítem, és biztonságban lesznek. Az én népem lesznek, én pedig Istenük leszek. Egy szívet és egy utat adok nekik, hogy engem féljenek mindenkor, és jó dolguk legyen nekik is, meg utódaiknak is. Örök szövetséget kötök velük, nem fordulok el tőlük, jót teszek velük, és olyanná teszem szívüket, hogy féljenek engem, és ne hajoljanak el tőlem. Örömmel teszek jót velük teljes szívemmel és lelkemmel, és véglegesen elültetem őket ebbe a földbe. Mert ezt mondja az Úr: Ahogyan elhoztam erre a népre mindezt a nagy rosszat, ugyanúgy elhozom rájuk mindazt a jót is, amit most ígérek nekik." (Jer 32,37–42)

Majd a kisgéresi csoport az irgalmas szamaritánus történetének bemutatásával ajándékozta meg a többieket.

Reggelenként Isten szeretetére hangolódtunk a közös éneklések után, majd a csoportfoglalkozásokon arról beszélgettünk, hogyan szerethetjük jobban Istenünket, az embertársunkat, a hazánkat és a természetet.

A délutánok mindig gyorsan elrepültek: festettünk emblémás sapkát, varrtunk ajándék tulipánt a hét támogatóinak, volt nagy sportvetélkedő, de a legnépszerűbb program a métázás volt. Készítettünk Szeretet-sütit, amivel azután megvendégeltük a táborba kilátogató adományozóinkat. Csütörtökön Kecskemétre utaztunk, ahol a városháza és az új kollégium megtekintése után az uszodában lubickoltak a gyerekek. Délután a Katona József Könyvtárban anyanyelvi foglalkozáson vettünk részt, majd a Ráday Múzeumba látogattunk el. Pénteken az Emmausban köszönthettük Lezsák Sándort, aki a hazáról tartott előadást a táborozóknak. Majd közösen elültettük a ház elé azt a kis Szeretet-facsemetét, amelyre a határon túliak egy-egy maroknyi földet hoztak otthonról. Ahogy ez a kis fácska meggyökerezni és növekedni fog, úgy kell nekünk is meggyökereznünk és növekednünk Isten szeretetében. Erre emlékeztet majd az a kis nemzeti szalag, amelyet mindenki magával vihetett.

Esténként is változatos programokon vehettünk részt: volt moldvai táncház a Csörömpölők zenekar kíséretével, szerdán vendégcsoportjaink bemutatkozó műsorát nézhettük meg, csütörtökön pedig egy csapatvetélkedő keretében emlékeztünk meg a Trianoni évfordulóról. A hét kiemelkedő programja volt a „Ki mit tud a magyar kultúra kincseiből?" vetélkedő. Már az elődöntők során kiderült, hogy milyen gazdag anyaggal készültek a táborozók: elhangzott sok szép magyar népdal, népmese és vers. Nagy

sikert aratott a citeramuzsika, valamint az a néptáncos bemutató, amikor együtt járta a legényest egy Kárpátaljáról és két Horvátországból való fiú.

A közös programok, játékok, beszélgetések mind hozzájárultak ahhoz, hogy új barátságok szövődjenek, hogy jobban megismerjék egymást azok, akiket az országhatárok szétválasztanak.

Szombaton délután a kecskeméti gyerekekért kijöttek a szüleik az Emmausba, de nem csak őket, hanem egy-két határon túli gyermeket is hazavittek, hogy a családok vendégszeretetében is részesülhessenek. Vasárnap a hálaadó istentiszteleten együtt köszöntük meg Istenünk ajándékozó szeretetét, amellyel körülvette hetünket. Igét hirdetett Seres János kárpátaljai esperes, aki jövő nyárra meghívta a 9. Szeretet-hét résztvevőit az aklihegyi táborukba.

A Szeretet-hét hatásairól

Sok-sok élménnyel meggazdagodva indultak haza a táborozók, akik a hét során a testvéri közösségben megtapasztalhatták Istenünk szeretetét, valamint azt, hogy a trianoni határok szétválasztanak, de a szeretet összeköt minket. Szép hagyománnyá vált, hogy minden táborban elültetünk egy Szeretet-fát, amely kifejezi a szétszakítottság ellenére való összetartozásunkat.

Egy beregszászi újságírónő táborunkban járva így foglalta ezt össze:

„A határok elválaszthatnak, de a szeretet összeköt. Fontos, hogy a Kárpát-medencében egymástól elszakítva, határokkal elválasztva élő magyar gyerekek közelebbről is megismerjék egymást, tudjanak egymásról, ne legyen senki számára meglepő, ha azzal szembesül, hogy a határ túloldalán is beszélnek magyarul. Hisz ott is testvérek élnek. A legjobb módszer egymás megismerésére a személyes találkozás. A határon túliak szíve óriási, vendégszeretetük példamutató, amelyet sok kecskeméti gyermek is megtapasztalhatott már, és töltődhetett fel az ott élő emberek szeretete, erős hite által. Ha ilyen táborokban ismerik meg egymást a más-más országban élő magyar gyerekek, akkor nem fognak egymásról úgy beszélni, hogy megjöttek a románok vagy az ukránok vagy a szerbek. Mert látják: ők mindannyian egy nemzethez tartoznak.

Lám, mint oly sokszor a történelem folyamán, Kecskemét ismét példát mutat. Merthogy a kecskeméti református gyülekezet áldozatvállalása – szinte teljes mértékben egyéni adományaiknak köszönhetően táborozhatnak a gyerekek – példaértékű. Ha ezt mind többen követik, hiszem, hogy nem ismétlődhet meg az a bizonyos szégyenteljes december ötödike…"

A tavalyi hétről hazatérve az alábbi gondolatokat fogalmazták meg a táborozó gyerekek:

- „Nagyon örülök, hogy megismerhettem új barátomat."
- „Mikor hazaértem a Szeretet-hétről, olyan volt, mint egy álom, amiből akkor ébredtem fel."
- „Utolsó este arról beszélgettünk, hogy a nagy távolság ellenére hogyan folytatjuk majd a barátságunkat."
- Számomra nagyon érdekes volt minden, és sokáig fogok még emlékezni erre a hétre."

Magyarságukról pedig így írtak az idei táborozók:

- „Jó magyarnak lenni, mert örülök, hogy tudok két nyelven, és büszke vagyok, hogy tudok magyarul." (K. Gergely, Kárpátalja)
- „Nehéz magyarnak lenni a határon túl, mert idegen nyelven kell beszélni." (B. Panna, Felvidék)
- „Jó lenne, ha nem választana el minket a határ, és egyáltalán semmi." (M. Anna, Kecskemét)
- „Jó magyarnak lenni, mert Magyarország szép és otthonos." (K. Violetta, Kecskemét)

A 8. Szeretet-hetet idén nyáron egy erdélyi kis faluban szerveztük meg. Szívet melengető volt az a szeretet, amellyel a helybeliek fogadták a táborozókat. Ez a hét hatással volt az egész falu közösségére.

Egy helybeli kisfiú a tábor után a következő levelet írta a kecskeméti szervezőknek:

Áldás, békesség! Tisztelt Tisztelendő Úr! Bálint vagyok Magyarbikalról. Először meg szeretném kérdezni a tiszteletes úrtól, hogy érkeztek meg Kecskemétre?! Minden rendben volt a hazafelé tartó úton? Nekem már másnap hiányzott az egész gyülekezet, és főleg a kis Danika. Meg szeretném köszönni ezeket a csodálatos napokat, amiket együtt tölthettem a többi gyerekekkel. Nagyon jól éreztem magamat, és csodálatos dolgokat tanulhattam. Szeretném, ha mihamarabb együtt lehetnének, hogy újabb csodálatos dolgokat tanulhassak meg Istenről.

Az Emmausból hazatérve az egyik határon túli felnőtt testvérünk így foglalta össze a Szeretet-hét hatásait:

„Amikor találkozol ukrán állampolgárokkal, és érted, mit mondanak neked, amikor a horvátországi és Szerbiából jött ismeretlenekkel nem gond összebarátkozni, mert könnyen bemutatkoztok szép magyar nyelven, édes borzongás fog el. Amikor ezek a testvérek tudnak válaszolni az »Áldás békesség«-re, akkor édes borzongás fog el. Amikor bejelölitek a térképen nemzeti színű szívecskékkel, hogy honnan jöttetek, és látod, hogy milyen nagy területet fed le (hat országot) azoknak a száma, akik értik azt a szót, hogy szeretlek, akkor édes-szomorú borzongás fog el. Amikor arra gondolsz, hogy ennek a határtalan szeretet szónak 90 éve még nem voltak határai, akkor szomorú borzongás fog el. Amikor nem érti mindenki, mi az a botaski és a patika, akkor fogvacogtatóan szomorú borzongás fog el.

Jó, hogy vannak testvérek Kecskeméten, akik fáradoznak a szervezéssel, jótékonysági koncerteket rendeznek, kevéske nyugdíjukból adakoznak, és főképp imádkoznak azért, hogy a szomorú, fogvacogtató, lelket rázó, szívet szorító borzongásokat valamennyire csillapítani tudjuk közösségben, az Úrtól tanult szeretettel. Hat ország keresztyén, református magyarjainak gyermekei és felnőttei gyűltünk össze Emmausban, Kecskeméttől 11 km-re, hogy a már említett szeret szó sugarait vizsgáljuk. Beszéltünk róla, megtapasztaltuk és gyakoroltuk is az istenszeretetet, emberszeretetet, természetszeretetet, hazaszeretetet és egyházszeretetet. Sokféleképpen élhetjük meg a krisztusi szeretetet, annyi sugara van, életünk minden zugába bevilágít a világossága, megcirógat a melege. Csak gyakorolni kell. Köszönjük neked, Szentlélek Isten, hogy munkálkodtál a kecskeméti, tivadarfalvai, biharfélegyházi, bácsfeketehegyi, laskói és kisgéresi gyermekek és felnőttek szívében! Köszönjük, hogy ilyen nagy szeretettel szeretsz minket, Jézus!"

Dadi Református Egyházközség
H–2854 Dad, Fő u. 28.
E-mail: tamaskov@hotmail.com
Lelkipásztor: *Kovács Tamás*
A pályázatot készítette: *Gerlei Dorottya*

Dadi Református Egyházközség

Képeslapkészítés a dadi református gyülekezetben

Négy évvel ezelőtt új lelkész házaspár érkezett gyülekezetünkbe Kovács Tamás és Kovácsné Gombos Tímea személyében. Lelkesedésükkel és kreatív ötleteikkel új színeket hoztak a közösség életébe, minden korosztályhoz megtalálták a kulcsot a különböző alkalmakon.

Sikeres ötleteik egyike a képeslapkészítés, amely a gyülekezet számos tagját megmozgatja. A programot a szükség hívta életre, hiszen a lelkész házaspár érkezése előtt a gyülekezet felújította a parókia épületét, ezzel adósságot vállalva magára. Így sajnos éppen a gyermek- és ifjúsági szolgálatra nem jutott elég pénz a gyülekezet költségvetésében, erre kerestek lelkészeink valamilyen megoldást.

A képeslapkészítés 2009 húsvétja előtt indult, Kovácsné Gombos Tímea néhány felső tagozatos iskolás lánnyal készítette az első példányokat. Az alapötlet az volt, hogy használt képeslapokból ovális formában kivágjuk a motívumot (gyertya, virág, fenyőág, húsvéti tojás stb.), és ezt egy színes, összehajtott kartonlapra ragasztjuk, amelyen előzőleg kivágtuk és körbevarrtuk az ovális formát. Az alapanyagokat ekkor még mindenki otthonról hozta. Az első elkészült darabok sikere után egy lelkes gyülekezeti tag, Sárköziné Csonka Zita vette át a képeslapkészítés irányítását. Az ő vezetésével új formákat kerestünk és igyekeztünk új segítőket bevonni, hogy minél több képeslap készülhessen.

Több olyan alkalmat tartottunk, ahol a község református általános iskolájának tanulói is megtanulhatták az egyes motívumok készítését. Nem kell magyarázni, pedagógiai szempontból mennyire komplex fejlesztő lehetőség a gyermekek számára a fonalgrafika, vagyis a formák kivarrása. Fejleszti az íráshoz nélkülözhetetlen finommozgásokat, a kéz-szem koordinációt, a kézügyességet. Segíti az esztétikai érzék kialakulását, pontosságra, figyelemmegosztásra is nevel, hiszen a manuális tevékenység közben ezeken az alkalmakon jókat lehet beszélgetni. Talán azt is sikerül a gyermekekben tudatosítani, hogy igazából szinte mindent újra fel lehet használni a maradék cérnától a felhasznált képeslapon át a máskor szemétbe kerülő filterpapírig és kertészeti reklámkatalógusokig. (Ez utóbbiakból vágjuk ki a legszebb virágokat.)

A közös munka sikerélményt ad, benne kiélhetjük kreativitásunkat, hiszen bátran mondhatjuk, hogy nincs két egyforma képeslap. A formákat a kézműves-tevékenységekkel foglalkozó könyvekből, internetes oldalakról vesszük kölcsön, illetve több saját ötlet kidolgozásából született. A közös alkalmakon lehetőség nyílik új technikák megtanítására, tapasztalatcserére. Egy mindenkit megmozgató új technika például a teafiltereket borító színes papírból készülő origamivirágok számos változata. Erre egyébként az iskolában külön gyűjtőhelyet alakítottunk ki, s a diákok folyamatosan hozzák alapanyagként a szebbnél szebb filterborítókat. Sokan a gyülekezetből is felhívják egymás figyelmét, hogy ne dobják ki ezeket az újrafelhasználható „kincseket", és eljuttatják a készítőkhöz a gyűjteményüket. Ezen kívül nagy segítséget jelent, hogy a közös cél érdekében sokan elhozzák régi képeslapjaikat, felesleges fonalaikat, és bármit, amit a munka során felhasználhatunk. Így olyan gyülekezeti tagok is részesei lehetnek az alkotásnak, akik a képeslapkészítésben közvetlenül nem vesznek részt.

A kezdeti időszak óta mára kialakult egy rendszer, amelyben manufakturális munkamegosztással készülnek az újabb és újabb remekművek. Az anyagbeszerzést, a kartonlapok méretre vágását és a feliratok nyomtatását a lelkész házaspár végzi, a vágásba egy nyolcadikos lány, Császár Veronika is besegít. A motívumok kiszurkálását és a régi képeslapok formára vágását Zita vállalta, tőle három lelkes nyugdíjas nénihez (Baranya Lajosné, Csonka Dezsőné, Iró Józsefné) és egy anyukához (Csejteiné Széplábi Zsuzsanna) kerülnek a lapok hímzésre. A kihímzett lapokba ezután be kell ragasztani a képeslapot, illetve az origamivirágot, majd jöhet a tasakolás, ahol ismét ifisek segítenek. Így körülbelül 8-10 fő az, aki állandóan részt vesz a munkában, de időszakosan ennél jóval többen bekapcsolódnak.

A képeslapok változatos témában, változatos feliratokkal készülnek. A karácsonyi, húsvéti, születésnapi és névnapi üdvözletek mellett készítünk „Köszönettel", „Szeretettel" és „Áldjon meg az Úr" feliratúakat, de nagy sikerük volt a konfirmációi és ballagási meghívóknak is. Anyák napja előtt természetesen az „Édesanyámnak" és a „Nagymamámnak" feliratúak fogynak a legjobban. A „gyártás" során mindig figyelembe vesszük a naptári év elkövetkezendő ünnepeit és a felmerülő igényeket. Ezen kívül fonalgrafikás technikával igés könyvjelzőket is készítünk. A református általános iskola tanulóit születésnapjukon megajándékozzuk, a csomag fontos része a személyre szóló képeslap.

A terjesztésben szintén sokan besegítenek, mindenki az ismeretségi körében reklámozza a képeslapokat. Az ilyen kapcsolatok révén számos magyarországi

településre került már Dadon készült képeslap, de külföldi utazások alkalmával Erdélybe, Ausztriába és Németországba is vittünk belőle. Az internetet is segítségül hívtuk: a Tatai Egyházmegye honlapján hirdetésben népszerűsítjük munkáinkat *(www.refdunantul.hu/lap/tataiem/hir/mutat/1051/).* De nem kell messzire mennünk, a karácsony és húsvét előtt Dadon minden évben megrendezett kézművesvásárok népszerű árucikke a képeslap, emellett a vasárnapi istentiszteletek előtt és a hét folyamán bármikor megvásárolható a parókián.

A képeslapokat kezdetben 100 forintért árusítottuk, a befolyó pénzt pedig alapanyagok (kartonpapír, fonalak, borítótasak) vásárlására fordítottuk, így egyre több képeslapot tudtunk készíteni. Mostanság 120 forintot kérünk egy képeslapért, így a 25-30 forintos önköltség levonása után körülbelül 90 forint marad a gyülekezetnél laponként. A kezdés óta eltelt másfél évben több ezer képeslap készült el, az így kapott bevétel nagy segítséget jelentett a gyülekezet számára. Jutott belőle a segédlelkész lakhelyéül és a gyermek-istentiszteletek, egyéb gyülekezeti alkalmak (például közös képeslapkészítés) színhelyéül szolgáló gyülekezeti ház berendezési tárgyaira (szőnyeg, polc, függöny), a gyülekezeti könyvtár bővítésére, gyermekjátékokra, nyári gyermektáborra. Egyedi képeslapokkal tudtuk megajándékozni a nálunk koncertező Oroszlányi Evangélikus Énekkar tagjait és más vendégeinket is. Az idei évben a bevételt a parókia udvari játékainak bővítésére szeretnénk fordítani.

A képeslapkészítésről újságcikk is íródott, amely a *Héthatár* című lap 2010. februári számában jelent meg *(www.refdunantul.hu/lap/hethatar/cikk/mutat/het-hatar/).* 2010 májusában pedig a naszályi Asszonykonferencián Sárköziné Csonka Zita előadást tartott a képeslapkészítés kezdeteiről és gyakorlatáról.

Terveink között szerepel, hogy még több gyülekezeti tagot (fiatalt és időset egyaránt) nyerjünk meg ennek a munkának, és tovább szeretnénk bővíteni a képeslapok formavilágát, például régi fényképek megjelenítésével. Egyedi megrendelésre is szívesen készítünk lapokat.

A közös munka eredményei sokrétűek és túlmutatnak a pénzben kifejezhető bevételen. A kézműves-tevékenység révén több olyan gyülekezeti tagot tudtunk bevonni a munkába, akik eddig nem jártak közös alkalmakra. A képeslapkészítés minden generációt megmozgat, építi, bővíti a gyülekezetet. Fontos, hogy az elkészült munkák egyedi ajándékot jelentenek egy olyan korban, amikor az elektronikus kommunikáció miatt már alig írunk képeslapot. Végül, de nem utolsósorban talán annak a lelkében is elindul valami, aki ajándékba kap egy ilyen kézzel, szeretettel készült képeslapot.

Képzésprogramok

Beregszászi Református Egyházközség
UA–90202 Beregszász, Illyés Gyula sétány 2.
E-mail: ber.ref.egyhaz@gmail.com
Lelkipásztor: *Taracközi Ferenc*
A pályázatot készítették: *Nigriny-Demeter Adrienn, Taracközi Ferenc*

Beregszászi Református Egyházközség

Önkéntes ifjúsági munkatársképzés Beregszászban

A Beregszászi Református Egyházközség 2009-ben indította el önkéntes ifjúsági munkatársképzését Beregszászban, eleinte hat önkéntes tanuló és két önkéntes oktató részvételével. A képzés a résztvevő tanulók kérésére indult meg, akik 15-17 évesek voltak ekkor, és szerettek volna valamilyen formában részt venni a gyülekezet ifjúsági missziós munkájában. Meglátásuk az volt, hogy a mai fiatalokat nehéz „becsalni" a templomba, amely gyakran hidegnek, öregnek, taszítónak hat egy fiatal számára. Ám úgy tapasztalták, hogy a most Isten nélkül élő fiataloknak nagyon nagy szüksége lenne a Megváltóra. Kialakult a távlati cél: minél több fiatallal megismertetni Krisztus megváltó szeretetét, mégpedig olyan fiatalos, lendületes programokon keresztül, melyeket eleve fiatal önkéntesek szerveznek. Így indult egy képzés, olyan önkéntes vállalkozó szellemű fiataloknak, akik szívesen vállalták az ilyen jellegű programok megszervezését, esetenként igei alkalmak lebonyolítását. Ehhez azonban előbb egy önkénes részvételen alapuló ifjúsági munkatársképzést kértek a gyülekezet ifjúsági lelkészétől és munkatársától.

2009-ben az ifjúsági lelkészünk és egy ifjúsági munkatárs önkéntes munkájának köszönhetően elkészült egy képzési tematika, mely egy évre szólt. Az első csoport Isten kegyelméből még 2009-ben elindulhatott, hat fő vett részt az egyéves képzésben, 2010-ben pedig új csoport alakult, melynek létszáma hét fő. Azok közül, akik már elvégezték a képzést, két fő tervezi házi ifjúsági bibliakör beindítását, további két fő munkatársként segít, egy fő az egyik teológián tanul Magyarországon, egy fő pedig Nyíregyházán tanul, ahol szintén fiataloknak szóló bibliakört tervez indítani diáktársainak.

Az ifjúsági munkatársképzés szerkezete

A képzés heti egyszeri alkalommal zajlik, körülbelül egy-két órányi ideig, a témától és az aktivitástól függően.

A képzés tematikája a következő:

1. Alapozás
- Ismerkedés, motivációk, célkitűzés

2. Az evangélium dióhéjban
- Az örök élet ajándéka
- A bűnös ember
- A szerető és igazságos Isten
- Jézus Krisztus személye és váltságműve
- A megfelelő hit

3. A tanítványság útja:
- Krisztus élő jelenléte
- Isten írott szava – a Biblia
- Isten szerető családja – a gyülekezet
- Isten ajándéka – az ima
- Isten terve az életeddel – munka, életcél, tanúság

4. A vezető feladata
- A rábízottak megtalálják helyüket abban a közösségben, amelybe tartoznak, szolgálatba álljanak, s közben fejlődjenek, növekedjenek hitükben, ismeretükben és egymás iránti elkötelezettségükben
- A jó vezető fejlődik és segíti mások fejlődését
- Célokat határoz meg és ezek elérésére törekszik
- Tervez és szervez, döntéseket hoz, kommunikál, motivált és motivál, megoldja a problémákat, felelősséget vállal
- Vezetői erények és hibák (fizikailag: egészséges, megjelenésre gondot fordító, teherbíró, fegyelmezett, lehetőleg fiú; lelkileg: határozott, figyelmes, bölcs, tanítható, toleráns; szellemileg: újjászületett, hitben szilárd, példamutató, érzékeny a lelki igazságokra, nyitott a Szentlélek munkája és vezetése előtt)
- A jó vezető törődő, de nem erőszakos
- Egyedülálló személyiség, de nem furcsa

- Ismeretekkel rendelkező, de nem öntelt
- Szellemi, de nem álszent
- A hallottakon nem lepődik meg fölöttébb, de nem is közömbös
- Szabad, de nem féktelen
- Fegyelmezett, de nem mások fegyelmezetlensége miatt nyugtalankodó

5. Az ifjúság
- A kor jellemzői, problémái, igényei, érdeklődési köre

6. Célok meghatározása
- Távlati és konkrét célok

7. Ifjúsági alkalmak
- Tanítás
- Áhítatvezetés
- Szabadidős programok szervezése
- Játékok vezetése
- Zenei szolgálatok
- Táborszervezés
- Filmklub vezetése
- Misszió szervezése
- Színdarab, pantomim betanítása
- Csoportvezetés

8. A bibliai tanítás
- Központi igazság, témaválasztás, illusztrációk

9. A csoportbeszélgetés
- Kérdésfelvetés, beszélgetés irányítása, szálak elvarrása, odafigyelés

10. Játékvezetés
- Feszültségoldás, közösségépítés, szemléltetés, fejlesztés, időtöltés

11. Énekvezetés, dicsőítés
- Énekválasztás, összekötő szöveg, énektanítás

12. Szervezési kérdések
- Eszközbeszerzés, munkamegosztás, helyszínek berendezése

13. Kapcsolattartás
- Ifivezetőkkel, fiatalokkal, szülőkkel, lelkipásztorral

14. Időbeosztás
- Tervezés, fontossági és sürgősségi sorrend

15. Felkészülés
- felhasználható források, időmennyiség, eszközök

16. Figyelem és fegyelem
- Motiváltság fenntartása

17. Önképzés

A gyakorlati foglalkozások során a képzett fiataloknak a következőkben vesznek részt:
- Ifiórák levezetése,
- Kirándulások megszervezése,
- Klubdélután megszervezése (például közös palacsintasütés),
- A képzés közben igei alkalmak lebonyolítása (például áhítat),
- A *Küldetés* című folyóirat önkéntes házhoz szállítása és ennek a missziónak a megszervezése Beregszászban,
- Az ifitermek takarítása, rendezése,
- „Mikrotanítás" – a képzés során egy-egy gyakorlati jellegű órán két-két fős csoportokban tartanak a fiatalok egy teljes ifiórát a többi tanulónak, majd közösen értékelik a látottakat, hallottakat, tapasztaltakat,
- Élménypedagógiai módszerek.

Amennyiben a diákok egy programot, alkalmat szerveznek, a következőket kell teljesíteniük:
- Terv leadása írásban (ennek ellenőrzése és értékelése az oktatók feladata),
- A program megszervezése, lebonyolítása,
- A program és a szervezőmunka értékelése.

A képzés következő foka: továbbképzések szervezése a végzett hallgatóknak és újabb csoportok indítása az érdeklődőknek.

A képzésben résztvevők egyik célja az volt, hogy otthonukban házi bibliaköröket indítanak saját baráti körüknek, ezzel növelve az ifjúsági csoport (és így a gyülekezet) létszámát. Ezekben a házi bibliakörökben a képzésben résztvevő két oktató a következőkben segíthet:
- Segítségnyújtás a csoport beindításához,
- Személyes látogatás, értékelés,
- Módszertani segítség (játékok, filmek, módszertani és egyéb könyvek ajánlása stb.).

A képzésben résztvevő hallgatók közt több cserkész is van, akik saját cserkészcsoportjukban tudják alkalmazni azokat az ismereteket, melyeket az ifjúsági munkatársképzőn sajátítottak el.

A képzés lezárásaként a résztvevők egy, a képzésben való részvétel igazolására szolgáló oklevelet vehetnek át.

Fiataljainkkal a képzésen keresztül megismertetjük az önkéntesség lényegét, illetve a közösen elvégzett munka fontosságát. Azok a diákok, akik már elvégezték a képzést, az önkéntesség jegyében abban is segítenek, hogy az új csoport tagjai számára érdekes, változatos tapasztalat lehessen a képzésen való részvétel.

Mivel az ifjúsági munkatársképzés eredeti célja házi bibliakörök beindítása, abban reménykedünk, hogy mind a képzés, mind a bibliakörök jelentősen hozzájárulnak majd gyülekezetünk számbeli, és mindenekelőtt hitbeli növekedéséhez.

LEGYETEK
FELKIÁLTÓJELLÉ!

Kiadja:
Magyar Református Szeretetszolgálat

2011

www.jobbadni.hu